==

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==

ચુકાદો અનામત રાખ્યા તારીખ: ૧૨/૦૩/૨૦૨૬

ચુકાદો જાહેર કર્યા તારીખ: ૦૮/૦૬/૨૦૨૬

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૨/૨૦૧૯

વિથ

સિવિલ એપ્લિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૧૯

ઈન આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૨/૨૦૧૯

વિથ

સિવિલ એપ્લિકેશન (ફિક્સિંગ ડેટ ઓફ અર્લી હિયરિંગ) નં. ૧/૨૦૨૪

ઈન આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૨/૨૦૧૯

વિથ

સિવિલ એપ્લિકેશન (ફોર ફિક્સિંગ ડેટ ઓફ હિયરિંગ) નં. ૨/૨૦૨૪

ઈન આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૨/૨૦૧૯

વિથ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૦૩/૨૦૧૯

વિથ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૦૪/૨૦૧૯

વિથ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૩/૨૦૧૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી.એન. રે

==

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

==

પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ

વિરુદ્ધ

દક્ષિણ ગુજરાત વીજ કંપની લિમિટેડ (ડીજીવીસીએલ) અને અન્ય

==

ઉપસ્થિતિ: (એફએ/૨૧૮૨/૨૦૧૯):

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ એન. સોપરકર સાથે વકીલ શ્રી નિકુંત કે. રાવલ (૫૫૫૮) સાથે વકીલ શ્રી આયુષ ભંડારી

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ તરફે સુશ્રી લીલુ કે. ભાયા (૧૭૦૫)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૪ તરફે ગુપ્તા લો એસોસિએટ્સ વતી પારિતોષ આર. ગુપ્તા (૭૫૮૩)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨ તરફે રૂલ પરત મળેલ નથી

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૩ તરફે રૂલ અનસર્વ્ડ]

ઉપસ્થિતિ: (એફએ/૩૪૦૩/૨૦૧૯):
અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે સુશ્રી લીલુ કે. ભાયા (૧૭૦૫)
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૫ તરફે ગુપ્તા લો એસોસિએટ્સ (૯૮૧૮) વતી શ્રી પારિતોષ ગુપ્તા
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧, ૪ તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ એન. સોપરકર સાથે વકીલ શ્રી નિકુંત કે. રાવલ (૫૫૫૮) સાથે વકીલ શ્રી આયુષ ભંડારી
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૫ તરફે પારિતોષ આર. ગુપ્તા (૭૫૮૩)
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨, ૩ તરફે રૂલ અનસર્વ્ડ

ઉપસ્થિતિ: (એફએ/૩૪૦૪/૨૦૧૯):
અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧, ૨ તરફે સુશ્રી લીલુ કે. ભાયા (૧૭૦૫)
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧, ૪ તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ એન. સોપરકર સાથે વકીલ શ્રી નિકુંત કે. રાવલ (૫૫૫૮) સાથે વકીલ શ્રી આયુષ ભંડારી
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨, ૩, ૫ તરફે રૂલ અનસર્વ્ડ

ઉપસ્થિતિ: (એફએ/૨૧૮૩/૨૦૧૯)

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ એન. સોપરકર સાથે વકીલ શ્રી નિકુંત કે. રાવલ (૫૫૫૮) સાથે વકીલ શ્રી આયુષ ભંડારી

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ તરફે સુશ્રી લીલુ કે. ભાયા (૧૭૦૫)

===

કોરમ**: માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ**

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી.એન. રે

સી.એ.વી. ચુકાદો

(માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ દ્વારા)

<u>એ. પ્રસ્તાવના</u>

કોમર્શિયલ કોર્ટ્સ એક્ટ, ૨૦૧૫ ની કલમ ૧૩ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી ઉપર નોંધાયેલી ચાર ફર્સ્ટ અપીલો, અહીંના સામસામેના પક્ષકારો, એટલે કે પબ્લિક લિમિટેડ કંપની મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ અને વીજ વિતરણ કંપની દક્ષિણ ગુજરાત વીજ કંપની લિમિટેડ (ડીજીવીસીએલ) દ્વારા દાખલ કરાયેલા બે દાવાઓ અને કાઉન્ટર ક્લેઇમમાંથી ઉદ્ભવે છે. મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૨/૨૦૧૯ એ દક્ષિણ ગુજરાત વીજ કંપની લિમિટેડ દ્વારા વ્યાજ સહિત રૂ. ૧૬,૦૦,૯૭,૦૧૪ = ૯૭ ની વસૂલાત માટે દાખલ કરાયેલા કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭) માંથી ઉદ્ભવે છે. મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝે સદર દાવામાં કાઉન્ટર ક્લેઇમ દાખલ કર્યો હતો, જેને સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૭૦/૨૦૦૪ નંબર આપવામાં આવ્યો હતો, જેને કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૧/૨૦૧૮ તરીકે પુનઃનંબર આપવામાં આવ્યો હતો, જેમાં મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝે વ્યાજ સહિત રૂ. ૩૦,૧૩,૩૩,૦૦૦/- ના હુકમનામા માટે અરજ કરી હતી. ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૩/૨૦૧૯ સદર કાઉન્ટર ક્લેઇમમાંથી ઉદ્ભવે છે.

૨. ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૦૩/૨૦૧૯ દક્ષિણ ગુજરાત વીજ કંપની લિમિટેડ (ડીજીવીસીએલ) દ્વારા કોમર્શિયલ કોર્ટ, વડોદરા દ્વારા કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ (મૂળ સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭) માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને હુકમનામાથી અસંતુષ્ટ થઈને દાખલ

કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા સદર દાવો અંશતઃ મંજૂર કરીને એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે ડીજીવીસીએલ મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ અને તેમાંના પ્રતિવાદી એક શ્રી વેદ પ્રકાશ અગ્રવાલ પાસેથી દાવો દાખલ કર્યાની તારીખથી હુકમનામાની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૯% ના દરે અને હુકમનામાની તારીખથી રકમની વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૧૨% ના દરે વ્યાજ સહિત માત્ર રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫/- ની રકમ વસૂલ કરવા હકદાર છે, જે દાવો દાખલ કર્યાની તારીખથી વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૩૦% ના દરે વ્યાજ સાથે ઉપર નોંધાયેલા રૂ. ૧૬ કરોડથી વધુના મૂળ દાવાની સામે છે.

૩. ડીજીવીસીએલ દ્વારા પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ સામે વ્યાજ સહિત વીજળીની બાકી રકમ પેટે રૂ. ૧૧૬,૩૨,૧૧,૫૧૫.૧૫ (એકસો સોળ કરોડથી વધુ) ની વસૂલાત માટે દાખલ કરાયેલો વધુ એક દાવો, કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫) હતો, જેમાંથી ડીજીવીસીએલ દ્વારા ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૦૪/૨૦૧૯ દાખલ કરવામાં આવી છે, કારણ કે સદર દાવો તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૧૯ ના સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા સીધો જ નામંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪. ઉપરોક્ત બંને દાવાઓ અને કાઉન્ટર ક્લેઇમનો નિર્ણય કરતો કોમર્શિયલ કોર્ટ, વડોદરાના તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૧૯ ના સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમનો અમલી ભાગ નીચે મુજબ વંચાય છે :-

<u>હુકમ</u>

વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ (મૂળ સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭) વાળો દાવો અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

તદનુસાર, વાદી પ્રતિવાદી નં. ૧ અને પ્રતિવાદી નં. ૩ એટલે કે મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ અને શ્રી વેદ પ્રકાશ અગ્રવાલ પાસેથી દાવો દાખલ કર્યાની તારીખથી હુકમનામાની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૯% ના વ્યાજ દર સાથે અને હુકમનામાની તારીખથી રકમની વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૧૨% ના દરે રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫/- (અંકે રૂપિયા નવ કરોડ બાવન લાખ સત્યાવીસ હજાર બસો પાંચ પુરા) ની રકમ વસૂલ કરે. વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૮ (સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫) વાળો દાવો આથી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૧/૨૦૧૮ (સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૭૦/૨૦૦૪) વાળો કાઉન્ટર ક્લેઇમ આથી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

બાકીના પ્રતિવાદીઓ સામેનો દાવો ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ નામંજૂર કરવામાં આવે છે. તદનુસાર, જો કોઈ પરચૂરણ અરજી પેન્ડિંગ હોય અને

આખરી નિર્ણયની રાહ જોતી હોય, તો તેનો પણ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

પક્ષકારોએ પોતાનો ખર્ચ જાતે ભોગવવાનો રહેશે.

તે મુજબ હુકમનામું તૈયાર કરવું.”

૫. અહીંના પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, તમામ સંબંધિત અપીલોની એકસાથે સુનાવણી કરવામાં આવી છે અને આ સંયુક્ત ચુકાદા દ્વારા તેનો નિર્ણય કરવામાં આવી રહ્યો છે.

૬. સરળતા ખાતર, સામસામેના પક્ષકારો એટલે કે 'ડીજીવીસીએલ' અને 'પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ' નો હવે પછી આ ચુકાદામાં સમગ્ર રીતે અનુક્રમે 'વાદી' અને 'પ્રતિવાદીઓ' તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવી રહ્યો છે.

<u>બી. કેસની ટૂંકી હકીકતો:</u>

૭. પ્રતિવાદી મેસર્સ પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ સામે વસૂલાત માટેનો જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ મૂળરૂપે ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ (જીઈબી) દ્વારા દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો અને ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી ઈન્ડસ્ટ્રી (રીઓર્ગેનાઈઝેશન એન્ડ રેગ્યુલેશન) એક્ટ, ૨૦૦૩ ને ધ્યાને રાખીને સીપીસીના ઓર્ડર ૧ રૂલ ૧૦ હેઠળ ત્યારબાદ ડીજીવીસીએલને પક્ષકાર તરીકે દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૮. કેસની ટૂંકી હકીકતો એવી છે કે પ્રતિવાદી (પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ) દ્વારા

કરવામાં આવેલી માંગણી પર, ઔદ્યોગિક હેતુ માટે ૨૦,૦૦૦ કેવીએ ના એક્સ્ટ્રા હાઈ ટેન્શન (ઈએચટી) કનેક્શન દ્વારા રૂ. ૩,૦૩,૦૦,૦૦૦/- ની સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ પર પાવર સપ્લાય કરવા માટે તત્કાલીન જીઇબી અને મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વચ્ચે તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ નો કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. કરાર મુજબ, ઔદ્યોગિક હેતુ માટે મંજૂર કરાયેલ ૨૦,૦૦૦ કેવીએ નું વીજ જોડાણ, તબક્કાવાર રીતે પ્રતિવાદીઓને પૂરું પાડવાનું હતું; સપ્લાય શરૂ થયાની તારીખથી પ્રથમ ત્રણ મહિના માટે ઈએચટી સપ્લાય ૧૦,૦૦૦ કેવીએ, ત્યારબાદ ૩ મહિના માટે ૧૫,૦૦૦ કેવીએ અને ૭ મહિના પછી ૨૦,૦૦૦ કેવીએ હતો (આમ, સપ્લાય શરૂ થયાની તારીખથી તબક્કાવાર રીતે એક વર્ષના સમયગાળા દરમિયાન કુલ વીજ લોડ આપવા સંમતિ થઈ હતી) અને પાવરનો ઈએચટી સપ્લાય, સપ્લાય શરૂ થયાની તારીખથી ઓછામાં ઓછા બે વર્ષના સમયગાળા માટેનો હતો. પ્રતિવાદીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી વિનંતી પર, સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ હપ્તાઓમાં ચૂકવવા સંમતિ આપવામાં આવી હતી. સિક્યોરિટી ડિપોઝિટની ચુકવણી માટે હપ્તા મંજૂર કરવાની વિનંતી તારીખ ૧૭.૦૧.૧૯૯૬ ના રોજ ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી હતી, જેનું તારીખ ૦૫.૦૨.૧૯૯૬ અને તારીખ ૦૫.૦૬.૧૯૯૬ ના રોજ પુનઃ સમયપત્રક નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું. ૧૦,૦૦૦ કેવીએ લોડ માટે પાવર સપ્લાય તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ શરૂ થયો હતો. જો કે, સિક્યોરિટી ડિપોઝિટનો હપ્તો ન ચૂકવવાના કારણે અને જૂન, ૧૯૯૬ માં ૧૦,૦૦૦ કેવીએ ઉપરાંત ૧૨૫૦ કેવીએ વધુ વાપરવાના કારણે, રૂ.

૬,૦૦,૦૦૦/- નો દંડ ફટકારવામાં આવ્યો હતો.

૯. તારીખ ૧૧.૦૬.૧૯૯૬ થી ૧૫,૦૦૦ કેવીએ પાવર સપ્લાય શરૂ થયો હતો. જો કે, વીજ બિલ ન ચૂકવવાના કારણે કનેક્શન કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું. તારીખ ૦૪.૦૯.૧૯૯૬ ના રોજ પ્રતિવાદીઓને હપ્તાની સુવિધા આપીને, પ્રતિવાદીઓની વિનંતી પર સપ્લાય ફરીથી જોડી આપવામાં આવ્યો હતો.

૧૦. પ્રતિવાદીઓના પરિસરમાં પ્રથમ ઓચિંતી તપાસ તારીખ ૧૨.૦૭.૧૯૯૬ ના રોજ કરવામાં આવી હતી પરંતુ કંઈ વાંધાજનક જણાયું ન હતું. તારીખ ૨૭.૦૮.૧૯૯૬ ના રોજ હાથ ધરવામાં આવેલી બીજી ઓચિંતી તપાસમાં પણ બધું બરાબર જણાયું હતું.

૧૧. જો કે, વાદીની તકેદારી ટુકડી દ્વારા તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ હાથ ધરવામાં આવેલી ઓચિંતી તપાસ દરમિયાન, પ્રતિવાદીઓ વીજ ચોરી કરતા હોવાનું જણાઈ આવ્યું હતું. તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ જ કનેક્શન કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું અને જુલાઈ, ૧૯૯૬ થી ડિસેમ્બર, ૧૯૯૬ સુધીના સમયગાળા માટે રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫.૬૦ ની રકમનું પુરવણી બિલ ઇશ્યૂ કરવામાં આવ્યું હતું. અગાઉના બિલમાં ગણતરીની ભૂલના આધારે સદર પુરવણી બિલ ત્યારબાદ તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ સુધારીને રૂ. ૧૨,૩૨,૧૯,૩૪૫.૦૦ કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ, ૨૦,૦૦૦ કેવીએ ના એક્સ્ટ્રા હાઇ ટેન્શન કનેક્શન દ્વારા પાવર સપ્લાય કરવા માટેના તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના કરાર

મુજબ, તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ સપ્લાય શરૂ થયો હતો તે તારીખથી બે વર્ષના સમયગાળા માટે, માર્ચ, ૧૯૯૮ સુધીના લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટે બાકી રકમનું બિલ આપવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૯૮ થી કનેક્શન કાયમી ધોરણે કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું.

૧૨. અંકલેશ્વર કોર્ટમાં તારીખ ૧૯.૦૧.૧૯૯૭ ના રોજ રૂ. ૧૬ કરોડથી વધુની વસૂલાત માટે સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં વીજ વપરાશના ચાર્જિસ પેટે રૂ. ૧૪.૫૬ કરોડની બાકી રકમ + વિદ્યુત શુલ્ક અને વીજ કર પેટે રૂ. ૧.૪૦ કરોડ અને વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ પેટે રૂ. ૦.૦૪ કરોડનો સમાવેશ થતો હતો.

૧૩. સીપીસીની કલમ ૧૫૧ સાથે વંચાતા ઓર્ડર ૩૯ રૂલ ૧ અને ૨ હેઠળ વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલી વચગાળાની અરજી પર, સિવિલ કોર્ટે યથાસ્થિતિ સ્વરૂપનો વચગાળાનો મનાઈહુકમ મંજૂર કર્યો હતો, જેમાં પોતાની મિલકતો તબદીલ કરવાનો પ્રયાસ કરતા પ્રતિવાદીઓને રોકવામાં આવ્યા હતા. પ્રતિવાદીઓએ કાઉન્ટર ક્લેઇમ દાખલ કર્યો, જે સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૭૦/૨૦૦૪ તરીકે નોંધાયો હતો.

૧૪. દાવો પેન્ડિંગ હતો તે દરમિયાન, પ્રતિવાદીઓએ સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ ની કલમ ૨૨ હેઠળ અરજી નં. ૧૦૭/૧૯૯૮ દાખલ કરીને બીઆઇએફઆરનો આશરો લીધો હતો, જે કંપની

સિક કંપની તરીકે રહેતી નથી તેવું ઠરાવીને તારીખ ૨૮.૦૬.૨૦૦૫ ના રોજ નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. જો કે, બીઆઇએફઆર સમક્ષની કાર્યવાહી પેન્ડિંગ હતી તે દરમિયાન, દાવાઓ અચોક્કસ મુદત માટે મુલતવી રાખવામાં આવ્યા હતા.

૧૫. વાદીનો એવો કેસ છે કે સદર સમયગાળા દરમિયાન, કંપની બંધ હતી અને ડિરેક્ટરો મળી આવતા ન હતા. સિલવાસા ખાતેનું કંપનીનું અન્ય એક યુનિટ પણ બંધ જોવા મળ્યું હતું અને સિવિલ કોર્ટ દ્વારા મોકલવામાં આવેલ સમન્સ બજાવી શકાયું ન હતું. એવું જણાય છે કે પાછળથી પ્રતિવાદીઓ પર સમન્સની બજવણી કરવામાં આવી હતી, જેઓ તેમના વકીલો મારફત ઉપસ્થિત થયા હતા. રૂ. ૧૧૬ કરોડથી વધુની બાકી રકમ માટે લઘુત્તમ ચાર્જિસ, વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસની વસૂલાત માટે સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૬. કોમર્શિયલ કોર્ટ્સ એક્ટ, ૨૦૧૫ ની કલમ ૧૫ હેઠળ પ્રતિવાદીઓ-મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજી પર અને આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૧૮ ના ચુકાદા અને હુકમને ધ્યાને લેતાં, દાવાઓ વડોદરા ખાતેની કોમર્શિયલ કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હતા અને ઉપર નોંધ્યા મુજબ કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ્સ તરીકે પુનઃનંબર આપવામાં આવ્યા હતા.

૧૭. પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલી મિસ. સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૬૩૮/૨૦૧૮ માં, સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની સંયુક્ત વિનંતી પર, ઉપરોક્ત દાવાઓને એકત્રિત કરવાની વિનંતી મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને કોમર્શિયલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ ને મુખ્ય દાવો ગણવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો અને કોઈ પરસ્પર વિરોધી કારણો અને તારણો ટાળવા માટે, તમામ પુરાવા સદર દાવામાં મૂકવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો.

<u>સી. ટ્રાયલ કોર્ટનો હુકમ અને તારણો :-</u>

૧૮. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી, કેસના દસ્તાવેજો અને રેકોર્ડનું અવલોકન કર્યા પછી, કોમર્શિયલ કોર્ટે કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ સાથે પ્રતિવાદીના કાઉન્ટર ક્લેઇમ એટલે કે કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૧/૨૦૧૮ માં વિવાદનો ઉત્તર આપવા માટે નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઘડ્યા હતા :-

"૧. શું વાદી સાબિત કરે છે કે અધિકારીએ તારીખ ૦૪/૧૨/૧૯૯૬ ના રોજ પ્રતિવાદીના સ્થળે વીજ જોડાણની તપાસ દરમિયાન વીજ ચોરી શોધી કાઢી હતી?

૨. શું વાદી સાબિત કરે છે કે અધિકારીઓ તપાસ માટે અધિકૃત હતા અને તેમણે કાનૂની જોગવાઈઓ મુજબ તમામ કાર્યવાહી કરી હતી?

૩. શું વાદી સાબિત કરે છે કે પ્રતિવાદીએ મીટર સાથે છેડછાડ કરીને વીજ ચોરી કરી છે અને ત્યારબાદ તારીખ ૦૫/૦૨/૧૯૯૬ ના રોજ પ્રતિવાદીને આપેલ રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫=૦૦ નું બિલ અને તારીખ ૧૧/૦૨/૧૯૯૬ ના રોજ આપેલ રૂ. ૧૨,૩૨,૧૯,૩૪૫=૬૦ નું બિલ કાયદેસર છે? અને વાદી પાવર ચોરીનું બિલ બનાવવા માટે સત્તા ધરાવે છે?

૪. શું વાદી સાબિત કરે છે કે વાદી તે બિલની રકમ પર ૩૦% અને ૨૪% લેખે વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ મેળવવા હકદાર છે?

૫. શું પ્રતિવાદી સાબિત કરે છે કે પ્રતિવાદીની ફેક્ટરી ખાતે વાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી તમામ કાર્યવાહી ગેરકાયદેસર છે અને બિલો પણ ગેરકાયદેસર છે?

૬. શું વાદી દાવામાં માંગેલ દાદ મેળવવા હકદાર છે?

૭. શો હુકમ અને હુકમનામું?"

૧૯. મુદ્દા નં. ૧ અને ૨ નો ઉત્તર વાદીની તરફેણમાં આપવામાં આવ્યો હતો, જ્યારે મુદ્દા નં. ૩ નો ઉત્તર અંશતઃ હકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો છે. મુદ્દા નં. ૪ નો ઉત્તર વાદીની વિરુદ્ધમાં નકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો છે અને મુદ્દા નં. ૫ નો ઉત્તર પ્રતિવાદીની વિરુદ્ધમાં નકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો હતો. ઉપરોક્ત દાવાઓમાં વાદી દ્વારા માંગવામાં આવેલી દાદ, અગાઉ ટાંકવામાં

આવેલા તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને હુકમનામાના અમલી ભાગમાં નોંધ્યા મુજબ મંજૂર કરવામાં આવી છે.

૨૦. કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫) માં નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઘડવામાં આવ્યા છે :-

“ ૧. શું વાદી સાબિત કરે છે કે પ્રતિવાદીઓ તેના વીજ ગ્રાહકો છે?

૨. તારીખ ૨૩/૦૬/૨૦૧૬ ના રોજ આંક ૭૨ નીચે પસાર કરાયેલા હુકમથી રદ કરેલ.

૩. શું વાદી સાબિત કરે છે કે, પ્રતિવાદીઓએ વીજ ચોરી કરી હતી?

૪. શું વાદી સાબિત કરે છે કે તેના રૂ. ૧૧૬,૩૨,૧૧,૫૧૫=૧૫ પૈસા પ્રતિવાદીઓ પાસેથી બાકી નીકળે છે?

૫. શું વાદી સાબિત કરે છે કે આ દાવો સમયમર્યાદાથી બાધિત નથી?

૬. શું પ્રતિવાદી નં. ૧ સાબિત કરે છે કે, આ અદાલતને આ દાવો ચલાવવાની કોઈ હકુમત નથી?

૭. શું પ્રતિવાદી નં. ૧ સાબિત કરે છે કે વાદી વચ્ચે કરાર સંબંધ (પ્રિવિટી ઓફ કોન્ટ્રાક્ટ) નથી?

૮. શું પ્રતિવાદી નં. ૧ સાબિત કરે છે કે દાવો લિમિટેશનના કાયદા દ્વારા

બાધિત છે?

૯. શું પ્રતિવાદી નં. ૧ સાબિત કરે છે કે વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ દાવો ખોટો, ક્ષુલ્લક, રંજાડનારો અને ગેરકાયદેસર છે?

૧૦. શું વાદી વ્યાજ મેળવવા હકદાર છે? જો હા, તો કયા દરે?

૧૧. શું વાદી માંગ્યા મુજબની દાદ મેળવવા હકદાર છે?

૧૨. શો હુકમ અને હુકમનામું?"

૨૧. મુદ્દા નં. ૧, ૩, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ નો ઉત્તર વાદીની તરફેણમાં અને પ્રતિવાદીઓની વિરુદ્ધમાં આપવામાં આવ્યો છે. જો કે, મુદ્દા નં. ૪ નો ઉત્તર વાદીની વિરુદ્ધમાં નકારાત્મકમાં આપતાં, દાવો નામંજૂર કરવામાં આવ્યો છે જેના પરિણામે અન્ય રાહતોનો પણ ઈનકાર થયો છે. ઉપરોક્ત દાવાનો નિર્ણય કરતી વખતે, કોમર્શિયલ કોર્ટે કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ ના મુદ્દા નં. ૧ અને ૭ નો ઉત્તર પ્રથમ આપ્યો હતો, કારણ કે તે પક્ષકારોના દાવાઓનો પાયો હતા.

૨૨. ટ્રાયલ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું હતું કે એ બાબત વિવાદમાં નથી કે વાદી અને પ્રતિવાદી વચ્ચે તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના રોજ વીજળી સપ્લાય માટે કરાર થયો હતો અને વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા પરથી કરારનું પાલન સાબિત થયું હતું, તે મુજબ વાદી દ્વારા ઇશ્યૂ કરાયેલા તારીખ ૧૭.૦૧.૧૯૯૬ ના પત્રમાં

દર્શાવ્યા મુજબ પ્રતિવાદી કંપનીની જરૂરિયાત મુજબ જીઇબી (હવે ડીજીવીસીએલ) એ તબક્કાવાર રીતે ૨૦,૦૦૦ કેવીએ નો લોડ મંજૂર કર્યો હતો. વાદીના ઔદ્યોગિક વિભાગ દ્વારા પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિની ઉપસ્થિતિમાં તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ પ્રતિવાદીને વીજળી સપ્લાય શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને વીજળીના એચ.ટી. સપ્લાય માટેની તારીખ ૦૬.૦૪.૧૯૯૫ ની અરજીના ફોર્મની નકલ (આંક ૧૯૬ પર), જેમાં અરજદારનું નામ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ તરીકે દર્શાવેલ છે, તેના પર પ્રતિવાદી નં. ૧ કંપનીની સહી અને સિક્કો છે. વાદીએ તત્કાલીન જીઇબી (હવે ડીજીવીસીએલ) અને પ્રતિવાદી નં. ૧/મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ, ઝઘડિયા વચ્ચે ૨૦,૦૦૦ કેવીએ વીજ ઉર્જાના સપ્લાય માટે આંક ૨૨૧ પર થયેલો તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ નો મૂળ કરાર પણ રજૂ કર્યો હતો, જેના પર વાદી અને પ્રતિવાદી નં. ૧ કંપનીના અધિકૃત સહી કરનારાઓના સિક્કા અને સહી છે. પ્રતિવાદીએ વાદીની તરફેણમાં એક ગેરંટી ડીડ કરી આપી હતી અને ત્યારબાદ પાવર સપ્લાય શરૂ થયો હતો. પ્રતિવાદીના સાક્ષી શ્રી કૈલાશ ગંગાધર શર્માની પણ આંક ૨૩૯ પર તપાસ કરવામાં આવી હતી. તેમની સરતપાસ (પેરાગ્રાફ-૩) માં, તેમણે જુબાની આપી હતી કે પ્રતિવાદી નં. ૧ મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ, ઝઘડિયા, વાદીના નોંધાયેલા ગ્રાહક હતા અને પ્રતિવાદીના આંક ૩૫ પરના લેખિત જવાબમાંના કથનમાં પણ સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે પ્રતિવાદી કંપની પ્રતિવાદી બોર્ડ દ્વારા ગ્રાહક નં. ૩૯૫૪૮ અન્વયે ૨૦,૦૦૦ કેવીએ ના મંજૂર થયેલ લોડ સાથે સપ્લાય કરવામાં

આવતી એક્સ્ટ્રા હાઈ ટેન્શન (ઈએચટી) વીજળીની નોંધાયેલી ગ્રાહક છે.

૨૩. આમ, ટ્રાયલ કોર્ટે એવો નિષ્કર્ષ કાઢ્યો છે કે પ્રતિવાદી વીજળીનો ગ્રાહક હોવા અંગે કોઈ વિવાદ હોઈ શકે નહીં અને વાદી (ડીજીવીસીએલ) સાથે કરાર સંબંધ (પ્રિવિટી ઓફ કોન્ટ્રાક્ટ) ન હોવાનો પ્રતિવાદીનો દાવો નકારી કાઢવાનો હતો.

૨૪. અમે શરૂઆતમાં જ નોંધી શકીએ છીએ કે ઉપર નોંધ્યા મુજબ કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ ના મુદ્દા નં. ૧ અને ૭ પરના તારણો અંગે પ્રતિવાદી તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા કોઈ યોગ્ય રજૂઆતો કરી શકાઈ નથી.

૨૫. હવે કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ ના મુદ્દા નં. ૨ અને ૫ તથા કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ ના મુદ્દા નં. ૯ પરના કોમર્શિયલ કોર્ટના તારણો તરફ આગળ વધીએ, જે બંનેનો એકસાથે નિર્ણય એ બાબત નોંધીને કરવામાં આવ્યો છે કે ઓચિંતી તપાસ કરતી વખતે વાદીના અધિકારીઓએ બે વાર મુલાકાત લીધી હતી તે હકીકતનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો નથી.

૨૬. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૧૩૫ નો સંદર્ભ આપતાં, ટ્રાયલ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે રાજ્ય સરકાર દ્વારા અધિકૃત અધિકારીઓને કોઈપણ સ્થળ અથવા પરિસરમાં પ્રવેશવાની, તપાસ કરવાની, તોડીને ખોલવાની અને ઝડતી

લેવાની સત્તાઓ આપવામાં આવેલી છે, જેમાં તેમની પાસે એવું માનવાને કારણ હોય કે વીજળીનો અનધિકૃત રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે અથવા થઈ રહ્યો છે. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા એ નોંધવામાં આવ્યું છે કે ઓચિંતી તપાસ કરતી વખતે વાદીના અધિકારીઓએ (અગાઉ) બે વાર મુલાકાત લીધી હતી તે હકીકતનો પ્રતિંવાદી દ્વારા ઇનકાર કરવામા આવ્યો નથી, જે પોતે એ સ્થાપિત કરવા માટેનો સંકેત છે કે વાદીના અધિકારીઓ ઓચિંતી તપાસ કરવા માટે અધિકૃત હતા. તપાસ નિર્ધારિત પ્રક્રિયા અનુસાર કરવામાં આવી છે કે નહીં તે એક અલગ બાબત છે. જો કે, કેસની હકીકતોને ધ્યાને લેતાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીના પરિસરની ઓચિંતી તપાસ અને નિરીક્ષણ પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિઓની ઉપસ્થિતિમાં હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું અને ઓચિંતી તપાસ સમયે ઉપસ્થિત પ્રતિનિધિએ વિરોધ સાથે નોંધ કરી હતી. આ હકીકત પોતે જ સ્વયંસ્પષ્ટ છે કે સંબંધિત અધિકારીઓ દ્વારા કાયદા અનુસાર તપાસ કરવામાં આવી છે. તપાસ કરવાની સત્તા ધરાવતા અધિકારીઓની હકીકત સાબિત કરવા માટે વાદી પર લાદવામાં આવેલ બોજો, કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ ના મુદ્દા નં. ૨ અને ૫ નો નિર્ણય કરતી વખતે, હકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો છે.

૨૭. વાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી કાર્યવાહી ગેરકાયદેસર હોવા અંગે અને બિલો પણ ગેરકાયદેસર રીતે ઇશ્યૂ કરવામાં આવ્યા હોવા અંગે મુદ્દા નં. ૫ સાબિત કરવાનો બોજો પ્રતિવાદી પર નાખતાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદીના

અધિકારીઓએ નિર્ધારિત પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યું હતું અને પુરવણી બિલો ઇશ્યૂ કર્યા હતા. તેઓ તપાસ માટે અધિકૃત હતા અને તમામ કાર્યવાહી કાનૂની જોગવાઈઓ મુજબ હાથ ધરવામાં આવી હતી. એ એક અલગ બાબત છે કે આ રીતે ઇશ્યૂ કરાયેલા બિલો અને વાદીના અધિકારી દ્વારા લેવાયેલા નિષ્કર્ષને પ્રતિવાદી દ્વારા પડકારવામાં આવે. આમ, કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ ના મુદ્દા નં. ૨ નો ઉત્તર વાદીની તરફેણમાં હકારાત્મકમાં અને મુદ્દા નં. ૫ નો ઉત્તર પ્રતિવાદીઓની વિરુદ્ધમાં નકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો હતો. કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ ના મુદ્દા નં. ૯ પર, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે એકવાર વાદીએ સાબિત કર્યું કે તેના અધિકારીઓ તપાસ માટે અધિકૃત હતા અને તેમણે કાનૂની જોગવાઈઓ અનુસાર તમામ કાર્યવાહી કરી હતી અને ત્યારબાદ, એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યા હતા કે પ્રતિવાદી કંપનીએ બાહ્ય પદાર્થનો ઉપયોગ કરીને વીજ ચોરી કરી છે અને ત્યારબાદ વીજ ચોરી માટેનું બિલ ઇશ્યૂ કરવામાં આવ્યું હતું, ત્યારે બાકી રકમની વસૂલાત માટે વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો ખોટો, ક્ષુલ્લક, રંજાડનારો અને ગેરકાયદેસર કહી શકાય નહીં. આમ, સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ ના મુદ્દા નં. ૯ નો ઉત્તર પ્રતિવાદીઓની વિરુદ્ધમાં નકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો હતો.

૨૮. વધુમાં, કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ ના મુદ્દા નં. ૧ અને ૩ તથા કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ ના મુદ્દા નં. ૩, એ પ્રશ્ન પર કે શું વાદીએ પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી વીજ ચોરીની હકીકત સાબિત કરી છે,

તેનો એકસાથે નિર્ણય એવું ઠરાવીને કરવામાં આવ્યો હતો કે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ હાથ ધરવામાં આવેલી વિવાદિત તપાસ પહેલાં બે વાર ઓચિંતી તપાસ કરવામાં આવી હોવાનું જણાય છે. પ્રતિવાદીઓના દાવા મુજબ, અગાઉની ઓચિંતી તપાસ યાદી પર નોંધ્યા મુજબ કેબલ અને મીટર અકબંધ જણાયા હતા, જે હકીકત વાદી દ્વારા વિવાદિત કરવામાં આવી નથી. જો કે, તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ હાથ ધરવામાં આવેલી ઓચિંતી તપાસમાં, પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિ એટલે કે શ્રી જી.એમ. સિંહની ઉપસ્થિતિમાં એક્યુચેક મીટર લગાવીને આર-ફેઝ અને બી-ફેઝ કેબલમાં બાહ્ય પદાર્થો તેમજ કાણાં મળી આવતાં, એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે મીટર વાસ્તવિક વપરાશ નોંધતું ન હતું.

૨૯. તે ઉપરાંત, મીટરના કાણાંમાં પિન લગાવીને વૈજ્ઞાનિક-સાધનોની તપાસના સ્વરૂપમાં હાથ ધરાયેલા પ્રયોગો પરથી, એક્યુચેક મીટરે અહેવાલ આપ્યો હતો કે ડિસ્ક સામાન્ય સ્થિતિ કરતાં વધુ સમય લઈ રહી હતી. પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિઓએ તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના તપાસ અહેવાલમાં નોંધ્યા મુજબ વિરોધ અને વાંધાઓ રજૂ કર્યા હતા, પરંતુ સદર પ્રતિનિધિઓ, જો કે વાદી દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે તેઓ હજુ પણ પ્રતિવાદી કંપનીમાં કામ કરી રહ્યા હતા, તેમની પુરાવામાં તપાસ કરવામાં આવી ન હતી. પોતાના બચાવના સમર્થનમાં મહત્ત્વના સાક્ષીની તપાસ ન કરવામાં પ્રતિવાદીનું આચરણ, આમ, અદાવતના આધારે વીજ ચોરીના કેસમાં સંડોવી દેવાના કે ફસાવી દેવાના પ્રતિવાદીઓના દાવા પર શંકા ઉપજાવનારું ગણવામાં આવ્યું છે.

૩૦. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્પષ્ટપણે નોંધવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીના મીટર નજીકની જગ્યાએથી બાહ્ય પદાર્થ મળી આવ્યાની હકીકતનો પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા ઈનકાર કરવામાં આવ્યો નથી, પરંતુ જે દાવો કરવામાં આવ્યો હતો તે એ હતો કે તેનું કાયદેસર રીતે મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું નથી. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદીના દાવાને અસત્ય સાબિત કરવાનો બોજો પણ પ્રતિવાદી પર હતો, અને પ્રતિવાદી પણ કોઈ નક્કર સામગ્રી મૂકીને અથવા પુરાવામાં મહત્ત્વના સાક્ષીની તપાસ કરીને, અથવા ફરીથી તપાસ કરાવીને અથવા વીજ ચોરીના આધારે ઇશ્યૂ કરાયેલા પુરવણી બિલોને પડકારવાના સ્વરૂપમાં અન્ય કોઈ માધ્યમનો આશરો લઈને તેનાથી વિપરીત સાબિત કરવામાં સદંતર નિષ્ફળ ગયો હતો. વાદી દ્વારા લેવાયેલા નિષ્કર્ષને વૈજ્ઞાનિક સાધનોનું સમર્થન ન હોવા અંગેનો પ્રતિવાદીઓનો દાવો, આમ, પ્રતિવાદીઓ તેનાથી વિપરીત કંઈપણ દર્શાવવાની સ્થિતિમાં નથી તેવું નોંધીને ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો.

૩૧. આમ, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે તપાસ અહેવાલમાં વર્ણવેલ પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિ મુજબ, જેમાં બાહ્ય પદાર્થો અથવા સાધનો મળી આવ્યાની નોંધ થઈ હતી અને એક્યુચેક મીટરની મદદથી હાથ ધરવામાં આવેલી ત્યાર પછીની તપાસ અનુસાર, પ્રતિવાદીઓએ ગેરકાયદેસર માધ્યમો દ્વારા વીજળીની ઉઠાંતરી કરવામાં સંડોવાયેલા હોવાનું અનુમાન લગાવવાનું રહે છે. અગાઉના પ્રસંગોએ કેબલ અને મીટર અકબંધ જણાયા હતા તેવો પ્રતિવાદી દ્વારા લેવાયેલો એકમાત્ર બચાવ, તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ વાદીના અધિકારીઓ દ્વારા

હાથ ધરવામાં આવેલી ઓચિંતી તપાસ અને તપાસ અહેવાલમાં વર્ણવેલ હકીકતોને પડકારવા માટે કોઈ કારણ નથી તેમ ઠરાવવામાં આવ્યું છે.

૩૨. પ્રતિવાદીઓના અન્ય એક બચાવ પર કે બે મીટરના રીડિંગની સરખામણી કરતાં, એટલે કે સબસ્ટેશન ખાતેનું એક અને પ્રતિવાદીના સ્થળનું બીજું મીટર સામાન્ય તફાવત દર્શાવે છે, જેને ટ્રાન્સમિશન લોસનું પરિણામ કહી શકાય, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વૈધાનિક ઉપાયનો લાભ લઈને તપાસ અહેવાલ સામે કોઈ પડકારના અભાવે અને મહત્ત્વના સાક્ષીની તપાસ ન કરવાના કારણે, સદર દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં. આમ, વાદીએ સાબિત કર્યું છે કે યોગ્ય માધ્યમો અપનાવીને ઓચિંતી તપાસ દરમિયાન વાદીના અધિકારી દ્વારા શોધાયા અને પુષ્ટિ થયા મુજબ પ્રતિવાદીઓએ વીજ ચોરી કરી હતી તેવો નિષ્કર્ષ કાઢતાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી ગેરકાયદેસર માધ્યમો અપનાવીને વીજ ઉર્જાની ઉઠાંતરી કરવાની પ્રથામાં સંડોવાયેલો હોવાની હકીકત માટે, વાદી વીજ ચોરી માટે તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ અને તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના પુરવણી બિલો ઇશ્યૂ કરવા હકદાર હતો.

૩૩. જો કે, વાદગ્રસ્ત ચુકાદાના પેરાગ્રાફ નં. '૭૩' માં ટાંક્યા મુજબ રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫/- ની રકમ સુધીના ૧૫,૦૦૦ કેવીએ લોડ મુજબ વાદીના વકીલ દ્વારા રજૂ કરાયેલી વિગતવાર ગણતરીની વિચારણા કર્યા પછી, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદી માત્ર પ્રતિવાદીઓ પાસેથી ઉપરોક્ત રકમ વસૂલ કરવા હકદાર છે અને વાદી ૨૦,૦૦૦ કેવીએ લોડ રિલીઝ કર્યો હોવાની હકીકત સ્થાપિત કરી

શક્યો નથી, જે રૂ. ૧૨,૩૨,૧૯,૩૪૫.૬૦ ના તારીખ ૧૧.૦૨.૧૯૯૬ ના સુધારેલા બિલનો આધાર છે.

૩૪. આ તબક્કે અમે નોંધી શકીએ છીએ કે, હકુમતના પ્રશ્ન પર કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ માં ઘડવામાં આવેલા મુદ્દા નં. ૬ ના તારણો પર, લિમિટેશનના મુદ્દા પરના (તેમાંના) મુદ્દા નં. ૫ અને ૮, જેનો ઉત્તર પ્રતિવાદીઓની વિરુદ્ધમાં નકારાત્મકમાં અને વાદીની તરફેણમાં હકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો હતો, તેના પર પ્રતિવાદી તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા ખાસ કંઈ દલીલ કરવામાં આવી નથી. તેથી, અમને તે મુદ્દાઓ પર ટ્રાયલ કોર્ટના તારણોને સ્પર્શવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી.

૩૫. પુરવણી બિલની બાકી રકમ પર વાર્ષિક ૩૦% અને વાર્ષિક ૨૪% ના દરે વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ માટે કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ માં મુદ્દા નં. ૪ ના તારણો પર આવતાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદી તેના દાવાના સમર્થનમાં નિયમો અને શરતોના સ્વરૂપમાં નક્કર દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલ એકમાત્ર પુરાવો તેના સાક્ષી એટલે કે શ્રી જયકુમાર નેમચંદ ગાંધીની તેમની સરતપાસમાં (આંક ૧૯૩ પર) જુબાનીના સ્વરૂપમાં હતો, જેમાં તેમણે જુબાની આપી હતી કે કાયદા મુજબ, વાદી ડીજીવીસીએલ બાકી બિલની રકમ પર વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ પેટે દર મહિને ૧.૫% વસૂલતી હતી અને તે એક વ્યાપારી પ્રથા હતી. વધુમાં, અગાઉ વાદી વાર્ષિક ૩૦% ના દરે વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ વસૂલતી હતી જે ઘટાડીને ૨૪%

કરવામાં આવી હતી અને હાલમાં, એટલે કે વર્ષ ૨૦૧૯ માં, તે વાર્ષિક ૧૮% ના દરે વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ વસૂલી રહી હતી. વાદીએ કોઈ પ્રતીતિકારક અને ખાતરીપૂર્વકના દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કર્યા નથી તેવા તારણો સાથે, કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ ના મુદ્દા નં. ૪ નો ઉત્તર વાદીની વિરુદ્ધમાં નકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો હતો.

૩૬. પ્રતિવાદીઓ પાસેથી રૂ. ૧૧૬ કરોડથી વધુના લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટે બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત માટેના વાદીના દાવા અંગે કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ માં મુદ્દા નં. ૪ ના સંબંધમાં, ફરીથી એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદી પ્રતીતિકારક અને નક્કર દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરીને ઉપરોક્ત રકમ બાકી હોવાનું અને આંક ૧ ની અરજીના પેરા-૩ માં કોષ્ટક સ્વરૂપે સદર રકમના વિભાજનમાં દર્શાવ્યા મુજબ વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ, બોર્ડ ચાર્જ, વિદ્યુત શુલ્ક તેમજ કર જેવા અન્ય ચાર્જિસ સાબિત કરવામાં સદંતર નિષ્ફળ ગયો છે. આમ, કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ ના મુદ્દા નં. ૪ નો ઉત્તર નકારાત્મકમાં આપવામાં આવ્યો હતો, જેના પરિણામે સદર દાવો નામંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૭. કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ માં વાદી દ્વારા માંગ્યા મુજબ વ્યાજ આપવાના પ્રશ્ન પર, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદીએ પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી ચોરીની હકીકત અને ત્યારપછી પુરવણી બિલ ઇશ્યૂ કરવા સંબંધિત મુદ્દો સાબિત કર્યો હોવાથી, વાદી બાકી રકમ પર વ્યાજબી વ્યાજ મેળવવા હકદાર છે, જે દાવાના સમયગાળા માટે અને હુકમનામા પછીના

વસૂલાત સુધીના સમયગાળા માટે અનુક્રમે ૯% અને ૧૨% ના દરે મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું.

૩૮. કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ ના મુદ્દા નં. ૧૦ પર, તેમાં મુદ્દા નં. ૪ નો જે ઉત્તર આપવામાં આવ્યો છે તેને ધ્યાને લેતાં દેખીતી રીતે જ તારણો વાદીની વિરુદ્ધમાં છે. વાદગ્રસ્ત ચુકાદાના અમલી ભાગમાં ટાંક્યા મુજબ, વાદીની તરફેણમાં આપવામાં આવેલી આખરી રાહત આ મુજબ છે :-

(૧) પ્રતિવાદી નં. ૧ એટલે કે મેસર્સ પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ અને પ્રતિવાદી નં. ૩ શ્રી વેદ પ્રકાશ પાસેથી દાવો દાખલ કર્યાની તારીખથી હુકમનામાની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૯% ના દરે અને હુકમનામાની તારીખથી રકમની વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૧૨% ના દરે વ્યાજ સહિત રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫ ની રકમનું હુકમનામું.

<u>ડી. અપીલમાં નિર્ણય માટેના મુદ્દાઓ :-</u>

૩૯. પક્ષકારોના વિદ્ધાન વકીલો દ્ધારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર, ટ્રાયલ કોર્ટના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા, દસ્તાવેજો, રેકોર્ડ પરના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું અવલોકન કર્યા પછી, ફર્સ્ટ અપીલોના હાલના સેટમાં નિર્ણય માટે નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઘડવામાં આવે છે :-

(૧) શું તત્કાલીન ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ દ્ધારા દાખલ કરાયેલો દાવો,

એટલે કે જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭, દાવા પર સહી કરનારની તરફેણમાં કોઈ સત્તાપત્રકના અભાવે અસમર્થ અથવા ચલાવવાપાત્ર નથી, બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, વાદીના અધિકારી દ્વારા સત્તા વિના દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાથી?

(૨) શું વાદીઓએ વૈધાનિક જોગવાઈઓના દાયરામાં વીજ ચોરીની હકીકત સાબિત કરી છે કે પછી પ્રતિવાદીને વીજ ચોરી માટે દોષિત ઠેરવતા ટ્રાયલ કોર્ટના તારણો કોઈપણ પ્રતીતિકારક પુરાવા વિના, માત્ર ધારણા અને અનુમાન પર આધારિત છે?

(૩) શું ઓચિંતી તપાસની તારીખ એટલે કે ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ પહેલાંના છ મહિના માટેના નુકસાનનું નિર્ધારણ, એટલે કે જવાબદારીની ગણતરી ગેરકાયદેસર છે, કેમ કે તારીખ ૧૨.૦૭.૧૯૯૬ અને તારીખ ૨૭.૦૮.૧૯૯૬ ના રોજ હાથ ધરાયેલી અગાઉની તપાસમાં કોઈ અનિયમિતતાઓ જણાઈ ન હતી અથવા ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલ પુરવણી બિલ દ્વારા નુકસાનીની વસૂલાત માટેની જવાબદારીની ગણતરી, રેકોર્ડ પરના કોઈપણ પ્રતીતિકારક પુરાવા વિનાની છે?

(૪) ઓચિંતી તપાસની તારીખે એટલે કે ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ વાદી દ્વારા કેટલો કરાર આધારિત લોડ આપવામાં આવ્યો હતો અથવા શું વાદીએ કરાર મુજબ તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ પહેલાં ૨૦,૦૦૦ કેવીએ નો

સમગ્ર કરાર આધારિત લોડ આપ્યાનું સાબિત કર્યું છે? અને શું વાદી વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ વસૂલવા હકદાર છે?

(૫) શું વાદી કામચલાઉ કનેક્શન કાપ્યા પછી વીજળી (પાવર સપ્લાય) નું કાયમી કનેક્શન કાપવાની તારીખ સુધી કરારના બાકી રહેલા સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ચાર્જિસના હુકમનામા માટે હકદાર છે?

(૬) છેલ્લે, પ્રતિવાદીનો કાઉન્ટર ક્લેઈમ?

ઈ. વિશ્લેષણ:

(એ) મુદ્દા નં. (૧): અધિકાર પત્રકના અભાવે દાવો અસમર્થ હોવા અંગે:

૪૦. દાવો અસમર્થ હોવા અંગેના પ્રથમ મુદ્દા પર, પ્રતિવાદી/અપીલકર્તા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિકુંત રાવલની સહાય મેળવતા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ સોપરકર તત્કાલીન જીઈબી વતી દાવો નં. ૩૦/૨૦૧૮ દાખલ કરનાર અધિકારીની સત્તા પર દલીલ કરશે અને એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સંબંધિત અધિકારીના અધિકારક્ષેત્ર અંગેનો મુદ્દો વાદીના સાક્ષી જયકુમાર નેમચંદ ગાંધી (જે.એન. ગાંધી) ની ઉલટતપાસ દરમિયાન ઉપસ્થિત કરવામાં આવ્યો હતો. શ્રી જે.એન. ગાંધીની ઉલટતપાસનો સંદર્ભ આપતાં, એવી દલીલ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો કે સદર સાક્ષી સમક્ષ ચોરીના આક્ષેપો પર વીજળીની બાકી રકમની વસૂલાત માટે મૂળ સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ દાખલ કરવા માટે તેમને આપવામાં આવેલી સત્તા અંગે ખાસ પ્રશ્ન

પૂછવામાં આવ્યો હતો અને તેમણે ઉલટતપાસમાં સ્વીકાર્યું છે કે દાવો દાખલ કરવા માટે કોઈ પરવાનગી મળી ન હતી અને તેમની પાસે તેમ કરવાની કોઈ સત્તા ન હતી. એવી દલીલ છે કે ટ્રાયલ દરમિયાન વાદીના સાક્ષી દ્વારા સત્તાપત્રક રજૂ કરવામાં આવ્યું ન હતું અને ટ્રાયલ કોર્ટે દાવાના ગુણદોષને સ્પર્શતા સદર મુદ્દાની અવગણના કરીને સંપૂર્ણ ભૂલ કરી છે.

૪૧. શુભ શાંતિ સર્વિસીસ લિમિટેડ વિ. મંજુલા એસ. અગ્રવાલા અને અન્ય [(૨૦૦૫) ૫ એસ.સી.સી. ૩૦] અને સ્ટેટ બેંક ઓફ ત્રાવણકોર વિ. કિંગ્સ્ટન કોમ્પ્યુટર્સ ઇન્ડિયા પ્રાઈવેટ લિમિટેડ [(૨૦૧૧) ૧૧ એસ.સી.સી. ૫૨૪] માં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખીને એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે સંબંધિત અધિકારી દ્વારા રજૂ કરાયેલા સત્તાપત્રકના અભાવે, દાવો સમર્થ કહી શકાય નહીં.

૪૨. આ રજૂઆત સાથે કામ પાર પાડતાં, એટલું કહેવું પૂરતું છે કે તત્કાલીન જીઇબી ના અધિકૃત અધિકારી મારફત દાખલ કરવામાં ન આવ્યો હોવાથી દાવો અસમર્થ હોવાના વિવાદ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કોઈ મુદ્દો ઘડવામાં આવ્યો નથી અને હાલની અપીલમાં પ્રથમ વખત ઉપસ્થિત કરવામાં આવેલ સદર વિવાદ, પાછળથી ઉપજાવી કાઢેલા વિચાર સિવાય બીજું કંઈ જણાતું નથી.

૪૩. જો કે, પ્રતિવાદી તરફે વિદ્ધાન વરિષ્ઠ વકીલનો એવો દાવો છે કે મૂળ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ (કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭) માં

ઘડવામાં આવેલ મુદ્દા નં. ૯ સદર વિવાદને આવરી લે છે, જે બે કારણોસર ગેરસમજભર્યો જણાય છે; પ્રથમ, સદર મુદ્દો કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ માં ઘડવામાં આવ્યો હતો જે ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ સાથે થયેલા તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના પાવર સપ્લાયના કરાર મુજબ તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ સપ્લાય શરૂ થયાની તારીખથી બે વર્ષના સમયગાળા માટે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ વીજળી કનેક્શન કાપ્યા પછી લઘુત્તમ ચાર્જિસની વસૂલાત માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો; બીજું, કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ માં ઘડવામાં આવેલ મુદ્દા નં. ૯ એવી ભાષામાં ઘડવામાં આવ્યો છે કે વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ દાવો ખોટો, ક્ષુલ્લક, રંજાડનારો અને ગેરકાયદેસર હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે.

૪૪. રેકોર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, મૂળ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ (કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮) ના મુદ્દાઓ પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી, કેસના દસ્તાવેજો અને રેકોર્ડનું અવલોકન કર્યા પછી ઘડવામાં આવ્યા હતા, અને ટ્રાયલ કોર્ટે મુદ્દો કેમ ન ઘડ્યો તે અંગે શંકા કરવાનું અમારે કોઈ કારણ નથી. આમ, અમે ઠરાવીએ છીએ કે તત્કાલીન જીઇબી ના અધિકૃત અધિકારી દ્વારા દાવો દાખલ ન કરવામાં આવ્યો હોવાના કારણે દાવો અસમર્થ હોવા અંગેનો મુદ્દો, ટ્રાયલની શરૂઆતમાં ઉપસ્થિત કરવામાં આવ્યો ન હોવાથી, આ અપીલમાં ઉપસ્થિત કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. તદુપરાંત, સત્તાના પ્રશ્ન પર વાદીના સાક્ષી શ્રી જે.એન. ગાંધી દ્વારા આપવામાં આવેલા

ઉત્તરને જોતાં, તેમણે ઉલટતપાસમાં પરવાનગી કે સત્તા વિના દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાનો અથવા દાવો ખોટો હોવાનો સ્પષ્ટ ઈનકાર કર્યો છે. સદર સાક્ષીની ઉલટતપાસમાંનું નિવેદન નીચે મુજબ વંચાય છે :-

"...એ વાત ખરી નથી કે, દ. ગુજ. વીજ કંપની તરફથી મને કોઈ કાર્યવાહી કરવાની સત્તા નથી..."

"...જનરલ મેનેજર કોમર્શિયલ એમને દાવો કરવાની મંજુરી આપેલ જે પરવાનગી મે કોર્ટમાં રજુ કરેલ નથી. એ વાત ખરી નથી કે પરવાનગી આપેલ નહોવાથી મે રજુ કરેલ નથી. દાવામાં મંજુર મળેલ તેવું જરૂરી નહોવાથી તે હકીકત લખેલ નથી. ૧૫મી જાન્યુઆરી પહેલા પરવાનગી આપી ગયેલ દાવો દાખલ કરવા વકીલને કાગળો મોકલાવેલા ભરૂચ કોર્ટમાં રૂબરૂ સહી કરેલી. અમે વકીલને કાગળો પહોંચ્યા પછી દસ દિવસમાં દાવો તૈયાર કરેલ અને તે દાવો મે સહી કરી મોકલાવેલ. જુબાની આપવા માટે મારી ઉપર સમન્સ આપેલ મારા એકઝીક્યુટીવ એન્જીનીયર વી.બી. પટેલ લેખીતમાં જાણ કરેલ અને જુબાની આપવા માટે જી.ઈ.બી. ના વકીલ શ્રી જરીવાલાને ત્યાં જવાનું એ કાગળ ક્યારે આપેલ તે મને ખબર નથી. જવાબ દાવો દાખલ કરેલ ત્યારે જી.ઈ.બી. ના કન્ડક્ટ ઓફ બિઝનેસ પ્રોસિજર અને રેગ્યુલેશન ૧૯૬૨ ચાલુ હતો. તે આંક ૨૨૩ થી રજુ છે. આ રૂલ્સ અમને બંધનકર્તા છે. તેમાં ફેરફાર થયેલ હોત તો તે બંધનકર્તા છે. આ રૂલ્સમાં કોઈ ફેરફાર થયા હોય તો તે મને ખ્યાલ

નથી...”

“...એ વાત ખરી નથી કે, દાવો કરવા કોઇ મંજુરી મળી નથી એ વાત ખરી નથી કે મને દાવો કરવાની સત્તા નથી. એ વાત ખરી નથી કે મારે અને પ્રકાશ ઇન્ડ સાથે (અવાચ્ય) સાથે સંમત બનાવટને લીધે દાવો કરેલ. કનેક્શન કાપેલ તેના માટે બોર્ડ જવાબદાર છે. કે એ વાત ખરી નથી કે મે ખોટો દાવો કરેલો છે...”

૪૫. પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા લેખિત જવાબનું વધુ અવલોકન કરતાં એ પણ સૂચવે છે કે દાવો દાખલ થયા પછી, દાવાના જવાબમાં શરૂઆતમાં જ પ્રતિવાદી દ્વારા આવો કોઈ વિવાદ ઉપસ્થિત કરવામાં આવ્યો ન હતો.

(બી) મુદ્દા નં. (૨): ચોરીના પ્રશ્ન પર :-

૪૬. ચોરીની હકીકતની સાબિતી અંગે ટ્રાયલ કોર્ટના તારણોને પડકારતાં, અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી સૌરભ સોપરકર દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદી હકીકત અને કાયદા બંને રીતે ચોરીના આક્ષેપો સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. એવી રજૂઆત છે કે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ તૈયાર કરવામાં આવેલ તપાસ અહેવાલ/પંચનામામાં અપ્રમાણિકપણે ઉર્જાની ઉઠાંતરી કરવા, વપરાશ કરવા અથવા ઉપયોગ કરવા માટે બાહ્ય સામગ્રીનો કોઈ વાસ્તવિક ઉપયોગ દર્શાવવામાં આવ્યો નથી. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ હેઠળ, જે હાલના

કેસને લાગુ પડે છે, ચોરીનો અર્થ કલમ ૩૯ માં મળી શકે છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે :-

"૩૯. ઉર્જાની ચોરી.-જે કોઈ અપ્રમાણિકપણે કોઈપણ ઉર્જાની ઉઠાંતરી કરે છે, વપરાશ કરે છે અથવા ઉપયોગ કરે છે તે ત્રણ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય તેવી મુદત માટે કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયાથી ઓછો ન હોય તેવા દંડની, અથવા બંનેની શિક્ષાને પાત્ર થશે; અને જો એવું સાબિત થાય કે ગ્રાહક દ્વારા ઉર્જાની ઉઠાંતરી, વપરાશ અથવા ઉપયોગ માટે લાયસન્સદાર દ્વારા અનધિકૃત કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન અથવા સાધનો અસ્તિત્વમાં છે, તો જ્યાં સુધી તેનાથી વિપરીત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી એવું માની લેવામાં આવશે કે ઉર્જાની આવી કોઈપણ ઉઠાંતરી, વપરાશ અથવા ઉપયોગ આવા ગ્રાહક દ્વારા અપ્રમાણિકપણે કરવામાં આવ્યો છે."

૪૭. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ વાંચીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તપાસ અહેવાલમાં મીટરમાં બે કાણાં મળી આવ્યાનું અને મીટરની બાજુમાં પડેલી બે પિન અને વાયરો, જેને ગેરકાયદેસર અથવા અપ્રમાણિકપણે ઉર્જાની ઉઠાંતરી, વપરાશ અથવા ઉપયોગ માટે બાહ્ય સામગ્રી અથવા કૃત્રિમ સાધનો તરીકે ગણવામાં આવ્યા હતા તે કથન, વીજ ચોરીના વાદીના કેસને સાબિત કરવા માટે પૂરતો પુરાવો કહી શકાય નહીં. તત્કાલીન ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ દ્વારા ઘડવામાં આવેલી વિદ્યુત ઉર્જાના સપ્લાયની શરતોના સંબંધમાં, કલમ ૩૩(બી) અને ૩૪ નો સંદર્ભ આપતાં, એવી રજૂઆત

કરવામાં આવી હતી કે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના પંચનામા અથવા તપાસ અહેવાલમાં સમજાવવામાં આવેલી સ્થળ પરની પરિસ્થિતિને કોઈપણ રીતે મીટર સાથે છેડછાડ અથવા કૃત્રિમ સાધનો દ્વારા વીજળીના અપ્રમાણિક ઉપયોગનો કેસ ગણી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે મીટર તરફ જતા કેબલના નિરીક્ષણ દરમિયાન, તેના પર હાથ ધરવામાં આવેલી એક્યુચેક કસોટી દર્શાવે છે કે પ્રતિ મિનિટ પરિભ્રમણ (આરપીએમ) સામાન્ય હતું અને તેથી, વીજ ચોરી અંગેના વાદીના કેસ પર વિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ ન હતું. મુલાકાત સમયે ઉપરોક્ત કેબલ પર ઉર્જાની ઉઠાંતરી માટે કોઈ કૃત્રિમ સાધનો મળી આવ્યા ન હોવાથી, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વીજળીની આવી ચોરી માની લેવાનું કોઈ કારણ ન હતું.

૪૮. ઓચિંતી તપાસ દરમિયાન તપાસ ટુકડીના કથિત તારણો કાયદામાં પુરાવા તરીકે ગ્રાહ્ય નથી કે પ્રતીતિકારક મૂલ્ય ધરાવતા નથી અને તે ચોરીનો કેસ સાબિત કરવા માટે અસમર્થ છે. પ્લિન્થ પાસે કેટલીક કાટવાળી પિન મળી આવી હતી તે માત્ર હકીકતના આધારે વીજ ચોરીના નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં ટ્રાયલ કોર્ટે કાયદાની ભૂલ કરી છે જે પોતે કંઈપણ દર્શાવતી નથી. એવી દલીલ છે કે પિન નાખવાથી ક્ષણિક અસર થઈ શકે તો પણ, મીટર રીડિંગમાં કોઈ મોટો તફાવત લાવી શકાતો નથી.

૪૯. તે ઉપરાંત, વીજ સ્થાપનની કામગીરીની ખાતરી કરવાના હેતુથી વાદીના અધિકારીઓ દ્વારા ત્રણ ઓચિંતી તપાસ કરવામાં આવી હતી. પ્રથમ

૧૨મી જુલાઈ, ૧૯૯૬ ના રોજ, બીજી ૨૭મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૬ ના રોજ અને ત્રીજી તથા નિર્ણાયક ૪થી ડિસેમ્બર, ૧૯૯૬ ના રોજ હતી. બીજી ઓચિંતી તપાસના સમય સુધી, એટલે કે ૨૭.૦૮.૧૯૯૬ સુધી, સમગ્ર વીજ સ્થાપનો બરાબર હોવાનું જણાયું હતું. તદુપરાંત, એક્સ્ટ્રા હાઇ ટેન્શન વીજળીના સપ્લાય માટે, વાદી બોર્ડ દ્વારા બે મીટર સ્થાપિત કરવામાં આવ્યા હતા, એક વીજળી મોકલવાના છેડે, જે વાદી બોર્ડના પોતાના પરિસરમાં આવેલું હતું, અને બીજું વીજળી મેળવવાના છેડે, જે પ્રતિવાદી કંપનીના પરિસરમાં આવેલું હતું. એવી રજૂઆત છે કે બંને મીટરના રીડિંગ, એટલે કે ટ્રાન્સમિશન લોસને આધીન વાદી બોર્ડ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા વીજળીના કુલ યુનિટો, પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા મેળવવામાં આવેલા વીજળીના કુલ યુનિટો સાથે સરખાવી શકાય તેવા છે.

૫૦. તપાસ અહેવાલની નકલ મૂકીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે બે મીટરના રીડિંગ વચ્ચેનો તફાવત વાદી બોર્ડ દ્વારા મોકલવામાં આવેલા વીજળીના કુલ યુનિટના માત્ર ૩.૪% છે, જ્યારે ઇલેક્ટ્રિસિટી એન્જિનિયરિંગના સિદ્ધાંતોમાં માન્ય ટ્રાન્સમિશન લોસ કુલ વીજ પુરવઠાના ૨૦% સુધી પહોંચી શકે છે. આમ, એવી રજૂઆત છે કે વાદી બોર્ડના છેડે વીજળીના કોઈ નુકસાનની નોંધ થઈ નથી અને જે કંઈ પૂરો પાડવામાં આવ્યો હતો, તેનો પ્રતિંવાદી દ્વારા વપરાશ કરવામા આવી રહ્યો હતો, તેથી વીજ ચોરીનો કોઈ પ્રશ્ન જ ન હતો. વાદીનો સમગ્ર કેસ કોઈપણ ગેરકાયદે લાભ કે ગેરકાયદે નુકસાન વિના ચોરીના અનુમાન પર આધારિત છે, જે ચોરીની વૈધાનિક વ્યાખ્યાની વિરુદ્ધ

છે.

૫૧. ચોરીની હકીકતની સાબિતી અંગે ટ્રાયલ કોર્ટના તારણો અને વાદીના કેસને પડકારતાં, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ સોપરકર દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વાદી પ્રતીતિકારક પુરાવા પર ચોરીની હકીકત સાબિત કરવામાં સદંતર નિષ્ફળ ગયો છે અને ચોરી સાબિત કરવા માટે પુરાવાના અભાવની અવગણના કરીને વૈધાનિક જોગવાઈના આધારે કોઈપણ અનુમાન લગાવવાનું ટ્રાયલ કોર્ટ માટે કોઈ કારણ ન હતું. એવી રજૂઆત છે કે વીજ ચોરી અંગે કોઈ સીધો પુરાવો નથી. મીટરમાં કોઈ છેડછાડ જોવા મળી ન હતી. તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ નું પંચનામું અથવા તપાસ અહેવાલ, જે વીજ ચોરીનું અનુમાન લગાવવાનો આધાર છે, તેમાં જણાવાયું છે કે મીટરમાં બે કાણાં મળી આવ્યા હતા અને મીટરની બાજુમાં બે પિન અને કેટલાક વાયરો પડ્યા હતા, જેનો પ્રતિવાદી વીજ ચોરીમાં સંડોવાયેલો હોવાનું માની લેવા માટે અહેવાલમાં બાહ્ય પદાર્થ તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. સ્થળ પરથી મળી આવેલી કથિત બાહ્ય સામગ્રી/પદાર્થ એવી પિન અને વાયરો, અહેવાલમાં નોંધ્યા મુજબ તપાસ ટીમ દ્વારા જપ્ત કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં, પુરાવામાં રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા. આમ, તપાસ અહેવાલમાં નોંધાયેલી હકીકતો, ભૌતિક પુરાવા રજૂ કરીને વાદી દ્વારા સાબિત કરવામાં આવી ન હતી.

૫૨. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે પ્રશ્ન એ છે કે ઉર્જાની ચોરી શેનાથી બનશે અને શું પ્રતિવાદી દ્વારા અપ્રમાણિકપણે ઉર્જાની ઉઠાંતરી કરવા,

વપરાશ કરવા અથવા ઉપયોગ કરવા માટે કોઈપણ બાહ્ય પદાર્થનો ઉપયોગ કરવા અંગે અનુમાન લગાવવા માટે પૂરતા પુરાવા હતા. મીટર નજીક કથિત કૃત્રિમ સાધનોની માત્ર ભૌતિક હાજરી વીજ ચોરી અંગે અનુમાન લગાવવા માટે પૂરતી ગણાશે નહીં, કેમ કે કોઈપણ અનુમાન, જો લગાવવામાં આવે તો, વાસ્તવિક કૃત્ય અંગે ખંડનપાત્ર અનુમાન છે. કોર્ટમાં પુરાવામાં આવા કૃત્રિમ સાધનો રજૂ કરીને કૃત્રિમ સાધનોની ભૌતિક હાજરી સાબિત કરવાનો પ્રારંભિક બોજો વાદી પર હતો અને ત્યાર પછી જ સદર અનુમાનનું ખંડન કરવાનો બોજો પ્રતિવાદી પર તબદીલ થયો હોત.

૫૩. ભારપૂર્વક ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે જ્યાં સુધી હાલના કેસનો સંબંધ છે, ઉર્જાની ચોરી શેનાથી બનશે તે પ્રશ્નનો ઉત્તર ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ ની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં આપવાનો રહે છે. ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૩૯ રજૂ કરતાં, પ્રતિવાદી તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા ભારપૂર્વક દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ૧૯૧૦ નો અધિનિયમ ચોરીનો અર્થ પૂરો પાડતો નથી. હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં સદર જોગવાઈ લાગુ પડતી ન હોવા છતાં, વીજ ચોરી સમાન શું ગણાશે તેવો નિષ્કર્ષ કાઢવા માટે ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૧૩૫ નો સંદર્ભ આપીને ટ્રાયલ કોર્ટે કાયદાની ભૂલ કરી છે.

૫૪. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ વાંચીને એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સદર જોગવાઈ માત્ર ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે

ઉર્જાની ચોરીને ફોજદારી ગુનો ગણાવે છે, જે ત્રણ વર્ષ સુધીની મુદતની કેદની સજા તરફ દોરી શકે છે. કલમ ૩૯ બે ભાગમાં છે. ઉર્જાની ચોરીની બાબતમાં ફોજદારી ગુનો શેનાથી બનશે અને દંડની સજા અંગેનો પ્રથમ ભાગ, હાલના કેસની હકીકતોમાં કોઈ સુસંગતતા ધરાવતો નથી, કેમ કે હાલની અપીલ માત્ર વીજ ચોરીના આક્ષેપો પર દીવાની જવાબદારી લાદવા સંબંધિત છે.

પપ. કલમ ૩૯ ના બીજા ભાગના સંબંધમાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેમાં વપરાયેલી ભાષા દર્શાવે છે કે ગ્રાહક દ્વારા ઉર્જાની ઉઠાંતરી, વપરાશ અથવા ઉપયોગ માટે લાયસન્સદાર/વાદી દ્વારા અનધિકૃત કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન અથવા સાધનો અસ્તિત્વમાં છે તે સાબિત કરવાનો બોજો વિભાગ/વાદીએ ઉઠાવવો જોઈએ, ત્યારે જ તે ગ્રાહક દ્વારા ઉર્જાની ઉઠાંતરી, વપરાશ અથવા ઉપયોગનું કોઈપણ કૃત્ય આચરવામાં આવ્યું હોવા અંગેના અનુમાન તરફ દોરી શકે છે. એવી રજૂઆત છે કે કલમ ૩૯ ના બીજા ભાગમાં વપરાયેલી ભાષા પરથી પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે અનુમાન, જો કોઈ લગાવવામાં આવે તો, ખંડનપાત્ર રહેશે. પરંતુ તપાસ અહેવાલમાં નોંધ્યા મુજબ સ્થળ પરથી કથિત રીતે મળી આવેલ પિન અને વાયર જેવા કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન કે સાધનોની માત્ર હાજરી, પ્રતિવાદીને વીજ ચોરી માટે દોષિત ઠેરવવા માટે પૂરતો પુરાવો ગણી શકાય નહીં.

પ૬. વાદીના સાક્ષી શ્રી જે.એન. ગાંધીની મૌખિક જુબાની પર, પ્રતિવાદી તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સદર

સાક્ષીની જુબાની વિશ્વસનીય નથી, કેમ કે ઉલટતપાસમાં તેમણે સ્વીકાર્યું હતું કે પિન અને વાયર જેવા કૃત્રિમ સાધનો મીટરની બાજુમાં પડેલા મળી આવ્યા હતા અને પ્રતિવાદી દ્વારા ઉર્જાની ઉઠાંતરી, વપરાશ કે અપ્રમાણિક ઉપયોગ માટે કોઈ કૃત્રિમ સાધન કે પદાર્થ ઉપયોગમાં લેવાતો જણાયો ન હતો. રેકોર્ડ પરના કોઈપણ પ્રતીતિકારક પુરાવા વિના આ સાક્ષીની જુબાનીને વીજ ચોરીની સાબિતી તરીકે ગણી શકાય નહીં. વિભાગના અન્ય એક સાક્ષી, શ્રી દિલીપ કે. પારેખની જુબાની, ચોરીના પ્રશ્ન પર સુસંગત નથી, કારણ કે તેઓ એકાઉન્ટ ઓફિસર તરીકે પુરાવામાં રજૂ થયા છે.

૫૭. બીજી તરફ, પ્રતિવાદીએ શ્રી વિશ્વ મોહન પાઢીના નિષ્ણાત પુરાવા (આંક ૩૨૦ પર) રજૂ કર્યા હતા. પ્રતિવાદીના સાક્ષી શ્રી વિશ્વ મોહન પાઢીની મૌખિક જુબાની મૂકતાં, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સદર સાક્ષી એક લાયકાત ધરાવતા ઈલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયર (જેઓ પ્રતિવાદી કંપનીમાં પાવર પ્લાન્ટ ડિવિઝનમાં સિનિયર મેનેજર (ઈલેક્ટ્રિકલ) તરીકે કામ કરતા હતા) હોવાથી તેમને નિષ્ણાત તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. તેમની સરતપાસમાં, આ સાક્ષીએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે તેમણે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના પંચનામા/તપાસ અહેવાલનો અભ્યાસ કર્યો હતો અને તેમના અભિપ્રાય મુજબ, સપ્લાય થ્રી-ફેઝ સપ્લાય હોવાનું માનવામાં આવતું હતું, જેને સાર્વત્રિક રીતે આર, વાય અને બી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આંક ૨૪૫ તરીકે નિશાની કરેલ લાઇટનિંગ એરેસ્ટર, પોટેન્શિયલ ટ્રાન્સફોર્મર, કરંટ ટ્રાન્સફોર્મર,

આઈસોલેટર સ્વિચ વગેરેનું સ્થાન દર્શાવતા વીજ સ્થાપનનું ડ્રોઈંગ અને આંક ૨૪૬ તરીકે નિશાની કરેલ અન્ય સ્થાપનો સાથે જીઇબી મીટરનું સ્થાન દર્શાવતો વિગતવાર ડાયાગ્રામ (કોમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ માં), અન્ય સુસંગત પ્રદર્શનો સાથે સદર સાક્ષી દ્વારા અભ્યાસ કરવામાં આવ્યો હતો, જેથી તેમનો નિષ્ણાત અભિપ્રાય રજૂ કરી શકાય કે સીટી અને પીટી તથા ટ્રાઇ-વેક્ટર મીટર (ટીવીએમ) ના ગોઠવણી સાથે તમામ આઈસોલેટર સ્વિચ પહેલાં સ્થિત હતા અને જીઇબીમાંથી સીધી આવતી સતત ચાર્જ થયેલી એક્સ્ટ્રા હાઇ ટેન્શન લાઇન સાથે સીધા જોડાયેલા હતા.

૫૮. હાઇ ટેન્શન લાઇન સાથે છેડછાડ કરવાનો કોઈ અવકાશ ન હતો કારણ કે તે જીવંત હતી અને ચાર્જ રહેતી હતી. તેથી ડ્રો ડાઉન કરવામાં આવેલ કુલ પાવર, ટીવીએમ દ્વારા પ્રમાણિકપણે નોંધવામાં આવ્યો હશે. વાદીએ એવો આક્ષેપ કર્યો નથી કે પ્રતિવાદી દ્વારા પાવરની ઉઠાંતરી કે ડાયવર્ઝન કરવામાં આવ્યું હતું. પાવર ચોરીનો આક્ષેપ એવો હતો કે ગ્રાહકના છેડે મીટર રીડિંગમાં ચોક્કસ બાહ્ય સાધનોનો ઉપયોગ કરીને છેડછાડ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો. આર, વાય અને બી એમ ત્રણ ફેઝ બનાવતા કેબલ્સના સંબંધમાં તેઓ આર્મર્ડ કેબલ્સ છે, જેમાંથી દરેક સીટીના ટર્મિનેશન બોક્સ પર સ્ક્રૂ કરવામાં આવ્યા હતા. તેમને ટર્મિનેશન બોક્સમાં ત્રણ કાણાંમાંથી નીચે પસાર કરવામાં આવ્યા હતા. જે જગ્યાએ કેબલને ટર્મિનેશન બોક્સમાં સ્ક્રૂ કરવામાં આવ્યા હતા, ત્યાં આર્મર્ડ ભાગને ટર્મિનેશન બોક્સમાં ફિટ કરવામાં સક્ષમ કરવા માટે (કેળાની

જેમ) છોલી નાખવામાં આવ્યો હતો. અનઆર્મર્ડ ભાગ સૈદ્ધાંતિક રીતે ટર્મિનેશન બોક્સ સાથે રહેવાનો હતો. જે જગ્યાએ અનઆર્મર્ડ ભાગ ટર્મિનેશન બોક્સના કાણાંમાંથી પસાર થતો હતો, તે ગ્લેન્ડના સાધન દ્વારા આ કાણાં સાથે જોડાયેલો હતો. ગ્લેન્ડ પહેલા દાખલ કરવામાં આવી હતી અને પછી કેબલનો આર્મર્ડ ભાગ ગ્લેન્ડ પર છોલી નાખવામાં આવ્યો હતો અને તેની ઉપર એક ચેકઆઉટ હતું જેણે આર્મર્ડ કેબલના છોલેલા ભાગને સુરક્ષિત કર્યો હતો અને તે જ સમયે, ગ્લેન્ડ દ્વારા ટર્મિનેશન બોક્સમાંના કાણા સાથે કેબલને ફિક્સ અથવા જોડી દીધો હતો. સીટીનું ટર્મિનેશન બોક્સ સીલ કરેલું હતું.

૫૯. એવી રજૂઆત છે કે હાલના કેસમાં, સીલ અકબંધ જણાયા હતા અને તેથી, આર, વાય અને બી કેબલ્સના ફિટમેન્ટ સાથે છેડછાડ કરવામાં આવી હોવાનો કોઈ આક્ષેપ ન હતો. કથિત નિષ્ણાતના આંક ૩૨૦ ની સરતપાસના પેરાગ્રાફ નં. '૯' થી '૧૪' તરફ અદાલતનું ધ્યાન દોરતાં, અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા ભારપૂર્વક દલીલ કરવામાં આવી હતી કે નિષ્ણાતે સ્પષ્ટ અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે આર્મર્ડ કેબલ્સ સાથે કોઈ છેડછાડ કરવામાં આવી ન હતી અને કેબલમાંનું કાણું પોતે વીજ સપ્લાયને અસર કરતું નથી. કોઈપણ સંજોગોમાં, કાણું હોવા છતાં ટીવીએમ સાચો વીજ પ્રવાહ નોંધશે અને કાણામાં પિન નાખવાથી કરંટ કે વોલ્ટેજમાં ફેરફાર થશે નહીં. તેમણે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે પિન નાખવાથી ઈલેક્ટ્રિક પ્રવાહનો કરંટ પાથ તૂટી કે શોર્ટ-સર્કિટ થઈ શકતો નથી, કેમ કે તે વૈકલ્પિક સર્કિટ બનાવી શકતો નથી. તેથી, આર-ફેઝના

કાણામાં કાણું પાડવાથી કે પિન નાખવાથી મીટરની કામગીરી કે એમ્પીયરના રેકોર્ડિંગમાં કોઈ ફેરફાર થશે નહીં કે અસર થશે નહીં.

૬૦. તેવી જ રીતે, બી-ફેઝ અથવા બી-કેબલમાં કાણું પાડવાથી વોલ્ટેજના પ્રવાહ કે વોલ્ટેજના રેકોર્ડિંગને કોઈ અસર થતી નથી. પાતળા વાયરથી જોડાયેલી બે પિનને બી-ફેઝમાં નાખીને પાતળો લૂપ બનાવવાથી કોઈ ફરક પડશે નહીં, કારણ કે બે પિન અને વાયરનું સાધન સર્કિટ તોડી શકતું નથી, પ્રવાહને શોર્ટ-સર્કિટ કરી શકતું નથી અથવા વીજળીની ઉઠાંતરી માટે વૈકલ્પિક લૂપ બનાવી શકતું નથી.

૬૧. એવી રજૂઆત છે કે પ્રતિવાદીના નિષ્ણાત સાક્ષીએ સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી હતી કે ઇલેક્ટ્રિસિટીના નિયમોના જાણીતા સિદ્ધાંતો માટે, જે વાદી દ્વારા પહોંચેલા નિષ્કર્ષોને વાજબી ઠેરવી શકે, તપાસ અહેવાલમાંનું એ અવલોકન કે ટીવીએમ માં ડિસ્કના પરિભ્રમણમાં સામાન્ય સ્થિતિમાં ૧૧.૪ સેકન્ડનો સમય લાગ્યો હતો, પરંતુ જો આર-ફેઝના એક કાણામાં પિન નાખવામાં આવે, તો ટીવીએમ ના કેડબ્લ્યુએચ ભાગમાં ગોળાકાર પ્લેટના પરિભ્રમણમાં ૨૫ સેકન્ડનો સમય લાગે છે, તે તદ્દન પાયાવિહોણું છે અને વીજળી, તેના સપ્લાય અથવા પાવર વપરાશના રેકોર્ડિંગને નિયંત્રિત કરતા કાયદાના સિદ્ધાંતોનું સમર્થન ધરાવતું નથી.

૬૨. પ્રતિવાદી તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની એવી રજૂઆત છે કે

નિષ્ણાતની જુબાનીમાં આ અભિપ્રાય બિનપડકાર્ય રહ્યો છે, કેમ કે વાદી દ્વારા સદર સાક્ષીની વીજળી, તેના સપ્લાય અને પાવર વપરાશના રેકોર્ડિંગને નિયંત્રિત કરતા કાયદાના સિદ્ધાંતોની તેમની સમજ સાથે તેમના દ્વારા વર્ણવેલ મહત્ત્વના સંજોગો પર ઉલટતપાસ કરવામાં આવી ન હતી. આ સાક્ષીની જુબાની કે સચ્ચાઈને નષ્ટ કરવા માટે કોઈ ઉલટતપાસ ન હોવાથી, એવી રજૂઆત છે કે આ સાક્ષીની જુબાનીને બાજુ પર મૂકીને ટ્રાયલ કોર્ટે ગંભીર ગેરકાયદેસરતા આચરી છે.

૬૩. અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની આ રજૂઆતોને ધ્યાને લેતાં, અમે માત્ર એટલું કહી શકીએ કે કથિત નિષ્ણાત (આંક ૩૨૦), પ્રતિવાદીના સાક્ષીની સમગ્ર જુબાની, પ્રતિવાદીના પરિસર ખાતેના વિદ્યુત સ્થાપનના ડ્રોઇંગ અને ડાયાગ્રામના તેમના પોતાના વાંચન અને સમજ પર આધારિત છે. સદર સાક્ષીએ પોતે જુબાની આપી હતી કે તેઓ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૦ ના મહિનામાં જ પ્રતિવાદી કંપની એટલે કે મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડમાં જોડાયા હતા. દેખીતી રીતે જ આ સાક્ષી સ્થળ પર હાજર ન હોવાથી, તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ તપાસ ટુકડી દ્વારા સ્થળ પર તૈયાર કરાયેલા તપાસ અહેવાલની વિગતોને નષ્ટ કરવા માટે તેમની જુબાની ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં.

૬૪. આ સાક્ષીની ઉલટતપાસ પરથી, એટલું નોંધવું પૂરતું છે કે આ સાક્ષી વર્ષ ૧૯૯૮ માં બી.ઇ. ની પરીક્ષા પાસ કરી હોવાનો દાવો કરે છે, પરંતુ સ્વીકારે છે કે તેમની પાસે ઇલેક્ટ્રિકલમાં કોઈ માસ્ટર ડિગ્રી નથી અને પોતાનો અભિપ્રાય આપવા માટે તેમણે ઇલેક્ટ્રિકલ શાખામાં કોઈ અધિકૃત પુસ્તક વાંચ્યું નથી કે

તેનો સંદર્ભ લીધો નથી. આ સાક્ષીએ ઉલટતપાસમાં એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે તેમણે પ્રશ્નવાળા યુનિટની મુલાકાત લીધી ન હતી અને તેમણે ક્યારેય નિષ્ણાત તરીકે કામ કર્યું ન હતું. જો કે તેમણે સોગંદનામા પર પોતાની સહી સ્વીકારી હતી, પરંતુ તેમણે જણાવ્યું હતું કે જેમણે તેમનું સોગંદનામું તૈયાર કર્યું હતું તે વકીલનું નામ પણ તેમને યાદ નથી.

૬૫. અમારા સુવિચારિત મત મુજબ, જે પ્રશ્નો પર કથિત નિષ્ણાત સાક્ષીની ઉલટતપાસ કરવામાં આવી હતી, તે તેમની સમગ્ર જુબાનીને નષ્ટ કરવા માટે પૂરતા હતા, જેને નિષ્ણાતની જુબાની તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદીના અધિકારીઓની ઉપસ્થિતિમાં સ્થળ પર તૈયાર કરવામાં આવેલ તપાસ અહેવાલ, પ્રતિવાદીના પાવર પ્લાન્ટ ડિવિઝનમાં સિનિયર મેનેજર (ઈલેક્ટ્રિકલ) તરીકે તૈનાત અધિકારી શ્રી વિશ્વ મોહન પાઢીની જુબાની પર નકારી શકાય નહીં, તે પણ જ્યારે સ્થળ પર હાજર પ્રતિવાદીના અધિકારીઓ જેમણે વિરોધ સાથે હોવા છતાં તપાસ અહેવાલ પર સહી કરી હતી, તેમને સાક્ષીના પાંજરામાં રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા. પ્રતિવાદી તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની એવી રજૂઆત કે વાદીના સાક્ષી શ્રી જે.એન. ગાંધી અને પ્રતિવાદીના સાક્ષી વિશ્વ મોહન પાઢીની મૌખિક જુબાનીના સ્વરૂપમાં પરસ્પર વિરોધી પુરાવાના બે ટુકડા હોવાથી, ચોરીની હકીકત સાબિત કરવાનો વાદી પરનો બોજો પૂરો થયો હોવાનું કહી શકાય નહીં, તે તદ્દન ગેરસમજભરી હોવાથી નકારી કાઢવાને પાત્ર છે.

૬૬. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬

ના રોજ હાથ ધરવામાં આવેલી ઓચિંતી તપાસ ઉપરાંત, અગાઉ બે પ્રસંગોએ એટલે કે તારીખ ૧૨.૦૭.૧૯૯૬ અને ૨૭.૦૮.૧૯૯૬ ના રોજ ઈલેક્ટ્રિકલ ઈન્સ્ટોલેશન્સની તપાસ કરવામાં આવી હતી, જ્યારે વાદીના અધિકારીઓએ ખાતરી કરી હતી કે સમગ્ર ઈલેક્ટ્રિક ઈન્સ્ટોલેશન્સ બરાબર હતા. વધુમાં, એક્સ્ટ્રા હાઈ ટેન્શન (ઇ.એચ.ટી.) વીજળીના પુરવઠા માટે, વાદી દ્વારા બે મીટર સ્થાપિત કરવામાં આવ્યા હતા, એક વાદીના છેડે, જે તેની પોતાની જગ્યામાં આવેલું હતું અને બીજું પ્રતિવાદીના રિસીવિંગ છેડે, જે તેની જગ્યામાં સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું હતું. એવી રજૂઆત છે કે વાદીની જગ્યામાં સ્થાપિત મીટરમાં નોંધાયેલ પુરવઠાના જથ્થામાં અને પ્રતિવાદીની જગ્યામાં સ્થાપિત મીટરમાં દર્શાવેલ વપરાશમાં કોઈ તફાવત નહોતો. બંને મીટરનું રીડિંગ, એટલે કે પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળીના કુલ યુનિટ અને વપરાશ, ટ્રાન્સમિશન લોસને આધીન, તુલનાત્મક છે.

૬૭. આંક ૩૭/કે તરીકે ચિહ્નિત અહેવાલ, જે જુલાઈ, ૧૯૯૬ થી નવેમ્બર, ૧૯૯૬ સુધીના જી.ઇ.બી. મીટર રીડિંગ અને પ્રતિવાદીના મીટર રીડિંગના તુલનાત્મક ચાર્ટની નકલ છે, તે રજૂ કરીને અમને એ દર્શાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો કે વાદી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી અને પ્રતિંવાદી દ્વારા વપરાશ કરવામા આવેલી વીજળીમાં તફાવત પૂરા પાડવામાં આવેલા કુલ યુનિટ્સના માત્ર ૩.૪% હતો, જે ઈલેક્ટ્રિસિટી એન્જિનિયરિંગના સિદ્ધાંતોમાં માન્ય ટ્રાન્સમિશન લોસને આભારી હોઈ શકે છે, જે પૂરી પાડવામાં આવેલી કુલ વીજળીના ૨૦% સુધી વિસ્તરી શકે છે. એવી રજૂઆત છે કે એકવાર

એ સાબિત થઈ ગયું કે વપરાશ વીજળીના પુરવઠા સાથે તુલનાત્મક હતો, તો જ્યાં ચોરીનો કોઈ વાસ્તવિક પુરાવો નથી તેવા કેસમાં ચોરીના અનુમાનનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઉપસ્થિત થતો નહોતો. નિરીક્ષણ અહેવાલ/પંચનામામાં નોંધાયેલા ચોરીના પ્રથમદર્શી પુરાવા પોતે જ એ હકીકત સાબિત થવાથી ખંડિત થઈ ગયા હતા કે વીજળીનું કોઈ નુકસાન થયું નહોતું, કારણ કે વાદીની જગ્યામાં અને પ્રતિવાદીની જગ્યામાં સ્થાપિત બંને મીટરનું રીડિંગ લગભગ સરખું હતું.

૬૮. આ રજૂઆતના સમર્થનમાં, પ્રતિવાદી એકમના સિનિયર વાઇસ પ્રેસિડેન્ટ શ્રી કૈલાશ ગંગાધર શર્મા, આંક ૨૩૯ ની જુબાની પર ઘણો ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત છે કે આ સાક્ષીની તેમની મૌખિક જુબાનીમાં સાબિત કરાયેલ તુલના પત્રક આંક ૩૭-કે પર ઊલટતપાસ કરવામાં આવી નહોતી અને તેમનું નિવેદન એવું હતું કે જી૭ કાર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવેલ વીજ વપરાશનો દૈનિક રેકોર્ડ વાદીના અધિકારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવતો હતો, જેમણે ક્યારેય તેનો વાંધો લીધો નહોતો. આ તબક્કે આપણે માત્ર એટલું નોંધી શકીએ છીએ કે તેમના પુરાવાની જુબાનીનું મૂલ્ય (આંક ૨૩૯) વાદીના પુરાવાના વિશ્લેષણ સમયે મૂલવવામાં આવશે.

૬૯. પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની ઉપરોક્ત રજૂઆતો સાથે કામ પાર પાડતાં, શરૂઆતમાં જ, આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ પ્રતિવાદીની જગ્યાની ઓચિંતી તપાસ અંગે કોઈ વિવાદ નથી જ્યારે સ્થળ પર સંયુક્ત આકારણી અહેવાલ અથવા પંચનામું તૈયાર

કરવામાં આવ્યું હતું. નિરીક્ષણ તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ ૧૬.૪૫ કલાકે શરૂ થયું હતું અને તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ આશરે ૦૬.૦૦ કલાકે પૂર્ણ થયું હતું. નિરીક્ષણ અહેવાલ/પંચનામા પર એવી શેરો છે કે પ્રતિવાદી કંપની/ગ્રાહકના પ્રતિનિધિઓ સ્થળ પર હાજર હતા અને તમામ કાગળો જોયા પછી તેમની સહી કરતી વખતે તેમણે એવી શેરો કરી હતી કે "હું નિરીક્ષણ અહેવાલના તારણો અને નિષ્કર્ષો સાથે સંમત નથી". એ એક સ્વીકૃત હકીકત છે કે કાર્યવાહી વાદી કંપનીના સાત (૭) અધિકારીઓની ટીમ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવી હતી જેમાં અંકલેશ્વર ઔદ્યોગિક વિભાગના કાર્યપાલક ઈજનેર (એસ.એન.) શ્રી જે.એન. ગાંધીનો સમાવેશ થાય છે, જેમને વાદી દ્વારા સાક્ષીના પાંજરામાં આંક ૧૯૩ તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. નિરીક્ષણ અહેવાલ સંપૂર્ણ અને વિસ્તૃત છે જ્યારે તે નિરીક્ષણ ટીમના અધિકારીઓ દ્વારા ધ્યાને આવેલી ચોરીની હકીકત પરના તારણો નોંધે છે, જેમાં સ્પષ્ટપણે નોંધવામાં આવ્યું છે કે :-

> *"મીટર બોક્સમાં આવતા સીટી અને પીટી કેબલ્સનું નિરીક્ષણ કરતાં જણાયું કે, ત્રણેય બોક્સમાંથી બહાર નીકળતા મીટરિંગ માટેના કેબલ્સ નિયમો મુજબ ગ્લેન્ડ્સ સાથે ફીટ કરવામાં આવ્યા નથી. તેથી, ગ્લેન્ડ્સની બહાર, આર્મર્ડ વગરનો કોઈ કેબલ ભાગ દેખાતો નથી. પરંતુ તમામ ત્રણ સીટી અને સીટીમાંથી બહાર નીકળતા કેબલ્સને જોતાં, ગ્લેન્ડ સીવાયના કવર (પ્લેટ) નીચે ફીટ કરેલ છે. જોકે, કેબલ ફીટિંગ નિયમો અનુસાર ગ્લેન્ડ સાથે નથી. તેથી, આર્મર્ડ માટેના કેબલના વાયર ગ્લેન્ડની બહાર*

જોવા મળે છે અને આર્મર્ડ વગરના સાદા ઈન્સ્યુલેશનવાળા કેબલ પણ જોવા મળે છે.

____________ કવર) ..અવાચ્ય...

: : પ્લેટ) : : ગ્લેન્ડ :

: ગ્લેન્ડ) : : ઈન્સ્યુલેશન વગરના

____________) ____________ આર્મર્ડ :

: કેબલ) : : વાયર કેબલ ____________

) ____________ : : : :

ઉપર મુજબ જણાતાં, સીટીના સ્ટ્રક્ચર પર ગ્લેન્ડ પાસે કેબલની સ્થિતિનું નિરીક્ષણ કરવાના હેતુ માટે, એક ખાલી બેરલ શોધીને, તેને મૂકીને અને તેના પર ઊભા રહીને, ત્રણેય સીટીના એક પછી એક કેબલ જોવામાં આવ્યા અને "આર" ફેઝના સીટીમાં આર્મર્ડ વગરના ઈન્સ્યુલેશનવાળા કેબલના ભાગમાં, આગળ અને પાછળ એક-એક ઈન્સ્યુલેશન પર, એટલે કે બે છિદ્રો મળી આવ્યા હતા. તેને બારીકાઈથી જોતાં, તે ભાગમાં કાળા રંગનું રબરનું મટિરિયલ મળી આવ્યું હતું જે દૂર કરી શકાય તેવું હોવાથી તેને દૂર કરવામાં આવ્યું હતું અને છિદ્રો સ્પષ્ટપણે દેખાય છે. ત્યારબાદ "બી" ફેઝ સીટીની અંદર કેબલનું નિરીક્ષણ કરતાં, તેમાં પણ આર્મર્ડ વાયર વગરના ઈન્સ્યુલેશનવાળા કેબલના ભાગ પર, ઉપર જણાવ્યા

મુજબ, કાળા રંગનું રબર મટિરિયલ મળી આવ્યું હતું. તેને હાથથી સાફ કરવામાં આવ્યું હતું અને ઇન્સ્યુલેશન પર, છરીના કાપા જેવો કાપો છે અને તેની પાછળ ઇન્સ્યુલેશન પર એક છિદ્ર છે. ત્યારબાદ સદર છિદ્રમાંથી, મેટ્રોની મદદથી જોતાં, અંદર કોપર વાયર હોવાનું જણાયું હતું. ત્યારબાદ, "વાય" ફેઝ સીટી તરફ જોતાં, તેમાં આર્મર્ડ વાયર વગરના કેબલ ભાગ પર, આવા કોઈ કાપા કે છિદ્રો દેખાતા નથી. સદર "વાય" ફેઝ સીટી કેબલનો બીજો છેડો, જે મીટર બોક્સ નીચે પડેલો છે, જોકે સદર છેડો કોઈ કામનો નથી, ત્યાં ગ્લેન્ડ નિયમો મુજબ ફીટ કરેલ છે. તેથી, આર્મર્ડ વાયર દેખાતા નથી. અને તેમાંથી બહાર આવતા ઇન્સ્યુલેશનવાળા કેબલને જોતાં, તેમાં કોઈ છિદ્રો કે ઘસરકા કે કાપા નથી. ઉપરોક્ત સ્થિતિ "આર" અને "બી" ફેઝ સીટી કેબલ્સમાં જોવા મળે છે અને વીજ વપરાશ નોંધવા માટે મીટર માટે ઉપયોગમાં લેવાતા બંને સદર કેબલ હોવાથી, યાર્ડમાં તપાસ કરતાં, "આર" અને "બી" ફેઝ સીટી નીચે, ફાઉન્ડેશન બ્લોક પર, કાટ લાગેલી પિન મળી આવી હતી. વધુમાં, યાર્ડમાં બ્રેકર પાસે, પાતળા વાયરથી વીંટાળેલી આવી બે પિનની લિંક મળી આવી હતી, જેનો કબજો આજે લેવામાં આવ્યો છે.

ત્યારબાદ, સીલ વાયર કાપીને અને તેને બોક્સમાંથી અલગ કરીને અને બોક્સ ખોલીને, મીટર બોક્સ પરનું સીલ નં. એસ-૭૯૮૯૬, મીટર બોક્સમાં ટીટીબી અને મીટર બોક્સ પરના સીલની વિગતો નોંધવામાં આવી હતી. તે વિગતો અને ચેકિંગની આવી અન્ય વિગતો, આ સાથે સામેલ ઇન્સ્પેક્શન શીટ નં. ૦૦૦૪૫૮ માં નોંધવામાં આવી છે. અને સીલ વાયર અને ટીટીબી પરનું સીલ

નં. એસ-૮૧૦૨૮ કાપીને, અને ટીટીબીનું કવર ખોલીને, ટીટીબીમાં, નિયમો અનુસાર, ચોક્કસ મીટર જોડવામાં આવ્યું હતું અને મીટર ટેસ્ટ લેવામાં આવ્યો હતો જેની વિગતો પણ આ સાથે ચેકિંગ શીટમાં દર્શાવેલ છે. સદર દરમિયાન, સદર ફેક્ટરીની મુખ્ય લોડ ભઠ્ઠી બંધ થતી જણાય છે અને ......અવાચ્ય......જી.ઈ. ના પ્રતિનિધિને ફરીથી લોડ લેવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું. અને, ઉપર જોયા મુજબ, કેબલ ઈન્સ્યુલેશનમાં કાપા અને છિદ્રો, અને પિન અને વાયરમાં લિકેજ જણાતાં, આ સંદર્ભે ફેક્ટરીના જવાબદાર અને વરિષ્ઠ પ્રતિનિધિને બોલાવવા જરૂરી હોવાથી, હાજર રહેલા ગ્રાહકના પ્રતિનિધિને તે મુજબ જાણ કરવામાં આવી હતી. તેથી, થોડા સમય પછી ભઠ્ઠીનો લોડ શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને ગ્રાહકના જવાબદાર પ્રતિનિધિઓ તરીકે, તેમના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ શ્રી એમ.કે. ગુપ્તા, જનરલ મેનેજર, પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ, ભરૂચ ખાતે રહેતા અને એન.કે. દાસ, સિનિયર મેનેજર, ઈલેક્ટ્રિકલ, પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ હાજર રહ્યા છે અને તેમના સદર યાર્ડમાં આવતાં, તેમને યાર્ડમાં સીટી અને પીટી કેબલની સ્થિતિ સમજાવવામાં આવી હતી અને તેમણે વ્યક્તિગત રીતે સદર સ્થિતિ જોઈ છે.

ત્યારબાદ ચોક્કસ મીટરમાં સામાન્ય સ્થિતિમાં વિગતો જોતાં, નીચેની વિગતો મળી આવી હતી:

પી૧:૧૧૨.૧ સી૧:૦.૧૬૨ પીએફ:૦.૯૫૮)કેડબલ્યુએચ માં સેકન્ડ્સ

પી૩:૧૧૨.૩ સી૩:૦.૧૬૪ એલ-૦:૦૩ કિલોવોટ)જોતાં, ૧૧.૪ સેકન્ડમાં)તે એક ચક્કર)ફરે છે)ગોળ

ઉપરોક્ત સ્થિતિમાં, કેડબલ્યુએચ ભાગના મીટરમાં ગોળ પ્લેટની સેકન્ડ્સ જોતાં, ટીવી મીટર (ટ્રાઇવેક્ટર), ૧૧.૪ સેકન્ડમાં એક ચક્કર લગાવે છે. ત્યારબાદ તે જ સ્થિતિમાં વધુ જોતાં તે "આર" ફેઝ સાથે ચક્કર લગાવે છે. આર્મર્ડ વાયર વગરના કેબલના ભાગમાં રહેલા છિદ્રોમાંથી, એક છિદ્રમાં એક પિન દાખલ કરવામાં આવે છે અને ટ્રાઈવેક્ટર મીટરની ગોળ પ્લેટ, જે ૧૧.૪ સેકન્ડમાં એક ચક્કર લગાવતી હતી તે હવે ૨૫ સેકન્ડમાં ચક્કર લગાવે છે. મીટરની તપાસ કરતાં, નીચે મુજબ જણાય છે:

પી૧:૧૧૨.૧ સી૧:૦.૧૦૪ પી૫: ૦.૯૧

પીએસ: ૧૧૨.૩ સી૩: ૦.૧૬૫ એલ-૦.૦૧૩ કિલોવોટ.

આ રીતે, પિન દાખલ કરવાથી, "આર" ફેઝ સીટીનો મીટર મેળવતો એમ્પીયર ઘટી જાય છે અને મીટર ધીમું ચાલે છે. ઉપરોક્ત વિગતોના આધારે, ફાઇનલ મલ્ટીવાયરની ગણતરી કરતાં, પિન દાખલ કરતી વખતે ૪૫૦૦ કેવી લોડની ક્ષમતાવાળા મીટરની ગોળ પ્લેટ, ૧૯૫૦ કેવી ની ઝડપે ચાલે છે જે પિન દૂર કરવામાં આવે ત્યારે મૂળ સ્થિતિમાં પુનઃસ્થાપિત થાય છે. તેથી, સદર પિન દાખલ કરવાથી, ફેક્ટરીનો લોડ સમાન રહેવા છતાં, વીજ વપરાશ મીટર રીડિંગ ઓછું નોંધાય છે.

તે જ રીતે, સામાન્ય સ્થિતિમાં લોડની તપાસ કરતાં, નીચે મુજબ જણાય છે:

પી૧: ૧૧૧.૪   સી૧: ૦.૧૯૭ પીપ-૦.૯૫

પી૩: ૧૧૧.૮   સી૩: ૦.૧૯૬ એલ-૦.૦૩૬ કિલોવોટ

સદર સ્થિતિમાં, ટીવી મીટર કેડબલ્યુએચ ભાગમાં રહેલી ગોળ પ્લેટ, ૯.૫ સેકન્ડમાં એક ચક્કર લગાવતી જોવા મળે છે. જ્યારે તે જ સ્થિતિમાં, ઉપર નોંધ્યા મુજબ, "બી" ફેઝ સીટી કેબલમાં, આર્મર્ડ વાયર વગરના ઇન્સ્યુલેશનવાળા કેબલના છિદ્રમાં એક પિન દાખલ કરીને, અને તેની પાછળના છિદ્રમાં બીજી પિન દાખલ કરીને, અને બંને પિનને પાતળા વાયરથી જોડીને (એટલે કે, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, યાર્ડમાંથી મળેલી બે લિંક જેવી પિન અને સદર કેબલના "બી" સીટીમાં દાખલ કરીને) મીટરની સદર ગોળ પ્લેટ, જે ૯.૫ સેકન્ડમાં એક ચક્કર લગાવતી હતી તે હવે ૧૭.૫ સેકન્ડમાં એક ચક્કર લગાવી રહી છે. આ સ્થિતિમાં, એક્યુચેક વડે વોલ્ટેજ એમ્પીયર અને લોડ સ્થિતિની તપાસ કરતાં, નીચે મુજબ જણાય છે:

પી૧: ૧૧૧.૪   સી૧: ૦.૧૯૭ પીએફ-૦.૯૦

પી૩: ૧૧૧.૮   સી૩: ૦.૧૧૫ એલ-૦.૦૨ કિલોવોટ

તદનુસાર, આ સીટી, એટલે કે સીટી કેબલમાં રહેલા છિદ્રો અને

કાપાઓમાં, જો પિન દાખલ કરવામાં આવે તો મીટર વાયર ધીમો ચાલે છે અને એમ્પીયર તથા લોડ ઘટી જાય છે. તેથી, મીટરમાં ઓછો વીજ વપરાશ નોંધાય છે જે પિન અને વાયર લિંક દૂર કરવામાં આવે ત્યારે મૂળ સ્થિતિમાં પાછો આવે છે. તે સમય દરમિયાન પણ ફેક્ટરીના લોડમાં કોઈ તફાવત જણાયો નહોતો. ઉપરોક્ત પરિણામોની ફાઇનલ મલ્ટિટ્રાયર સાથે ગણતરી કરતાં, ૫૪૦૦ કેવી લોડ સામે, ઉપર મુજબ લિંક લગાવીને, વીજ વપરાશ ૩૦૦૦ કેવી લોડના દરે નોંધાય છે.

ઉપરોક્ત તમામ હકીકતોની ગ્રાહકના વરિષ્ઠ પ્રતિનિધિઓની હાજરીમાં તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેમને તે બતાવવામાં આવી હતી અને સમજાવવામાં આવી હતી. આ સંદર્ભે વાહન મોકલીને જી.ઇ. બોર્ડના સ્થાનિક અધિકારીઓને પણ બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને તેમને ઉપરોક્ત પરિણામો સમજાવવામાં આવ્યા હતા અને તે વિગતો તથા કેબલની સ્થિતિ બતાવવામાં આવી હતી. આ રીતે તમામ અધિકારીઓ નિરીક્ષણમાં જોડાયા હતા:

સદર ફેક્ટરીમાં સ્થાપિત વીજ ઉપકરણો અને ફેક્ટરી શેડમાં કુલ લોડની તપાસ કરવા માટે, તેમના પ્રતિનિધિઓની હાજરીમાં, ૫૦૦૦ કિલોવોટની લે ફર્નેસ (ઇન્ડક્શન ફર્નેસ), ૭૫ એચપી ની બે મોટર, ૫૦ એચપી ની બે મોટર, ૩૫ એચપી ની બે મોટર, ૩૦ એચપી ની બે મોટર, ૨૫ એચપી ની બે મોટર, ૨૦ એચપી ની એક મોટર, ૧૫ એચપી ની બે મોટર, ૧૦ એચપી ની એક મોટર, ૭.૫ એચપી ની પાંચ મોટર, ૫ એચપી ની ત્રણ મોટર, ૨૨ કિલોવોટની ત્રણ મોટર, ૩૦ કિલોવોટની પાંચ મોટર અને ૧૧ કિલોવોટની એક મોટર, એમ કુલ મળીને

૧૦૬૩૬ કિલોવોટનો લોડ છે. જોકે, ચાલુ માસ દરમિયાન જ કિલોવોટ માંગનું મોટર રીડિંગ ૧૧૭૦૦ કિલોવોટ છે. તેથી, ગ્રાહકના પ્રતિનિધિ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલ સદર રેટેડ લોડ સાચો નથી. વધુમાં, સદર ફેક્ટરી સ્ટીલ પ્લાન્ટ હોવાથી અને ઇન્ડક્શન ફર્નેસ લોડ હોવાથી, અને સ્ટાફ સેટઅપ ત્રણ શિફ્ટનું હોવાથી, અને સદર ફેક્ટરીને સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા હોવાથી, તેની જરૂરિયાત મુજબ, તે ત્રણેય શિફ્ટમાં ચાલે છે. આ બાબત જવાબદાર અધિકારી શ્રી એમ.કે. ગુપ્તા દ્વારા જણાવવામાં આવી હતી.

આજે, સદર ફેક્ટરીના પ્રતિનિધિઓની હાજરીમાં અને તેમના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ-પ્રતિનિધિઓને બોલાવીને જે કંઈ હકીકતો મળી આવી છે તેની ઉપરોક્ત નિરીક્ષણ કાર્યવાહી અમારા-જી.ઇ. બોર્ડના અધિકારીઓ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવી છે. તે મુજબ, અમે-અધિકારીઓ સ્પષ્ટપણે માનીએ છીએ કે સદર કનેક્શન પર ગ્લેન્ડ ફીટિંગમાંથી ત્રણેય સીટી કેબલ ખેંચીને, આર્મર્ડ વાયર વગરના કેબલને ગ્લેન્ડની બહાર એટલે કે સીટી ટર્મિનલ બોક્સની બહાર કાઢીને, ઇન્સ્યુલેશનમાં કાપા અને છિદ્રો પાડીને ("આર" અને "બી" સીટીમાં), જી.ઇ. બોર્ડના અધિકૃત વાયરિંગ સાથે ચેડાં કરવામાં આવ્યા છે. આ ચેડાં મીટર બોડીના સીલ કે મીટર બોક્સના સીલને અડ્યા વગર અને વીજ વપરાશનું મીટર રીડિંગ ઓછું દર્શાવવાના હેતુથી છિદ્રમાં પિન દાખલ કરીને કરવામાં આવ્યા છે. સદર યાર્ડમાંથી, કાટ લાગેલી પિન અને વાયરથી વીંટાળેલી પિનની લિંક પણ મળી આવી હતી. તેથી, ઉપરોક્ત હકીકતો પરથી, અમે-અધિકારીઓ સ્પષ્ટપણે માનીએ

છીએ કે સદર સ્થળે સદર ચેડાં કરીને વિદ્યુત ઊર્જાની ચોરી આચરવામાં આવી છે. તેથી, અમે સદર જોડાણ કાપી નાખવા માટે મજબૂર છીએ. તેથી, હાજર રહેલા ફેક્ટરીના પ્રતિનિધિને ફેક્ટરીનો લોડ બંધ કરવા માટે કહેવામાં આવે છે. તેથી, એક કે દોઢ કલાક પછી, તેમણે લોડ બંધ કરીને આઇસોલેટર બંધ કર્યું છે. ત્યારબાદ, પુરાવા માટે ઉપરોક્ત સીટી કેબલની જરૂર હોવાથી, જ્યારે ખોલવાનો પ્રયાસ કર્યો ત્યારે ઇનકમિંગ આઇસોલેટર ખોલી શકાયું નહીં. તેથી, ૨૨૦ કેવી ઝઘડિયા સબ-સ્ટેશન ખાતે લાઇન બંધ કરવામાં આવી હતી અને સીટી યુનિટ ટર્મિનલ પરના બંને સીલ વાયર કાપી નાખવામાં આવ્યા હતા અને તેઓને જપ્ત કરવામાં આવ્યા છે. ટર્મિનલ બોક્સ ખોલવામાં આવે છે. કેબલનો છેડાનો ભાગ કાપવામાં આવે છે અને સદર સીટી કેબલ ટર્મિનલ બોક્સમાંથી બહાર કાઢવામાં આવે છે અને તેને સદર મીટર બોક્સમાં મૂકવામાં આવે છે જેના માટે મીટર બોક્સના ગ્લેન્ડ અને એમસીએલ ફીટીંગ્સ દૂર કરવામાં આવ્યા છે. ત્યારબાદ ટીટીબીમાંથી પીટી વાયર દ્વારા, પીટી કેબલ જપ્ત કરવાનો હોવાથી, મીટર બોક્સમાંથી ગ્લેન્ડ દૂર કરીને તેમના છેડા દૂર કરવામાં આવ્યા છે. ઉપર જોયા મુજબ, ટીટીબી, મીટર બોક્સ અને બંને સીટી ટર્મિનલ કવરના સીલ (દૂર કરાયેલા) ટીટીબીના સ્ક્રૂ સાથે ફીટ કરીને મીટર બોક્સમાં રાખવામાં આવ્યા છે.

વધુમાં, ચાર્ડમાંથી મળેલી બે કાટ લાગેલી પિનની લિંક, અન્ય કાટ લાગેલી પિન અને છિદ્ર પૂરવા માટે વપરાતી રબર જેવી સામગ્રી; જે કાટ લાગેલી પિન પાસે પડેલી મળી આવી હતી, તેને કાગળમાં મૂકીને મીટરમાં રાખવામાં આવી

હતી. સદર બોક્સ બંધ કરવામાં આવે છે. મીટર બોક્સના બોલ્ટ-નટ્સ કાઢીને બોક્સ હટાવી તેના દરવાજા પર બોલ્ટ-નટ્સ લગાવવામાં આવે છે અને તેના સ્ટેપલ પ્લાસ્ટિક સીલ નં.-૦૦૯૯૦ (મારુતિ બ્રાન્ડ વ્હાઇટ) લગાવવામાં આવે છે. પેપર સીલની ત્રણ નકલો તૈયાર કરવામાં આવે છે. બે નકલો બોક્સ પર ચોંટાડવામાં આવે છે અને તેને સીલ કરવામાં આવે છે જેમાંથી એક છિદ્રો બંધ કરવા માટે બોક્સની નીચે ચોંટાડવામાં આવે છે અને બીજી નકલ દરવાજા અને બોક્સને જોડતા પ્લાસ્ટિક સીલ પાસે લગાવવામાં આવે છે. આ પેપર સીલ પર, અમારા-અધિકારીઓની અને ગ્રાહકના પ્રતિનિધિઓની સહીઓ છે. આ રીતે, સદર સીલબંધ મીટર બોક્સ જપ્ત કરવામાં આવે છે અને છેલ્લું મીટર ......અવાચ્ય......

ઉપરોક્ત કાર્યવાહી અમારા-અધિકારીઓ દ્વારા ઈશ્વરને સાક્ષી રાખીને, કોઈ પણ પ્રકારના દ્વેષ, કિન્નાખોરી વિના અને સ્વસ્થ મનથી હાથ ધરવામાં આવી છે અને રૂબરૂમાં જે કંઈ હકીકતો મળી આવી છે તે ગ્રાહકના પ્રતિનિધિઓની હાજરીમાં જણાવવામાં આવી છે અને સમજાવવામાં આવી છે અને જેના સાક્ષી તરીકે સહીઓ કરવામાં આવી છે."

૭૦. નિરીક્ષણ અહેવાલમાંના આ તારણો કાર્યપાલક ઇજનેર શ્રી જે.એન. ગાંધીના નિવેદન દ્વારા સમર્થિત છે, જેઓ નિરીક્ષણ ટીમ સાથે નિરીક્ષણ દરમિયાન હાજર હતા.

૭૧. શ્રી જે.એન. ગાંધીની જુબાનીનું કાળજીપૂર્વક વાંચન દર્શાવે છે કે તેઓ

વર્ષ ૧૯૭૨ થી ગુજરાત વિદ્યુત બોર્ડની સેવામાં હતા અને તેમણે જુલાઈ, ૧૯૯૬ થી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૧ સુધી જી.ઇ.બી. અંકલેશ્વર ઔદ્યોગિક વસાહતમાં કાર્યપાલક ઇજનેર તરીકે સેવા આપી હતી. જોકે, તેઓ નિરીક્ષણ ટીમનો ભાગ નહોતા, પરંતુ તેઓ ચેકિંગ ટુકડી સાથે ગયા હતા અને સ્થળ પર હાજર હતા. તેમની સરતપાસમાં, આ સાક્ષીએ સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી હતી કે પ્રતિવાદી તેમના વિભાગમાં ઝઘડિયા ઔદ્યોગિક વસાહતમાં મોટા ગ્રાહકોમાંના એક હતા. તેમણે ચાર્જ સંભાળ્યા પછી, તેઓ વિવિધ સ્થળોએ વીજ વપરાશની વીજ ખાધ અંગેની એન્ટ્રી તપાસતા હતા અને તેને જોતાં, સબ-સ્ટેશનના ફીડરનું ઉચ્ચ ટ્રાન્સમિશન લોસ, જ્યાંથી પ્રતિવાદીને વીજળી પૂરી પાડવામાં આવતી હતી, તે ધ્યાને આવ્યું હતું. તેમણે વધુમાં સમજાવ્યું કે ટ્રાન્સમિશન લોસ એટલે પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળી અને ગ્રાહકો દ્વારા વપરાશમાં લેવાયેલી વીજળી વચ્ચેનો તફાવત, જ્યારે તે સબ-સ્ટેશન દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળી કરતાં ઓછી હોય, એટલે કે જ્યારે ફીડરના તમામ વીજ જોડાણોનો વપરાશ કુલ પુરવઠા કરતાં ઓછો હોય. તેમણે જુબાની આપી હતી કે સામાન્ય રીતે, પૂરો પાડવામાં આવેલ વીજ પુરવઠો ફીડર સાથે જોડાયેલા ગ્રાહકના છેડે મીટર મૂકીને નોંધવામાં આવે છે અને તે જોડાણો પર વીજળીનો વપરાશ ગ્રાહકના છેડે મૂકવામાં આવેલા મીટરમાં નોંધવામાં આવે છે. જો ગ્રાહકનો વીજ વપરાશ ફીડરના પુરવઠા કરતાં ઓછો હોય, તો તેને વીજ યુનિટનું નુકસાન કહેવાય છે. હાલના કેસમાં, માત્ર પ્રતિવાદીને જ ૨૨૦ કેવી સબ-સ્ટેશન ઝઘડિયાના ૬૬ કેવી પ્રકાશ

ઈન્ડસ્ટ્રીઝ ફીડરમાંથી વીજ જોડાણ પૂરું પાડવામાં આવ્યું હતું, જેનો અર્થ એ થાય કે જો વાદી દ્વારા પૂરો પાડવામાં આવેલ પુરવઠો અને પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલ વીજ વપરાશ સમાન હોય, તો વીજળીનું કોઈ નુકસાન થશે નહીં.

૭૨. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેનું નિરીક્ષણ કરતી વખતે, ઉપયોગ અંગે શંકા જતાં, તેમણે પ્રતિવાદીને વીજ જોડાણ મળ્યાની તારીખથી પુરવઠા અને વપરાશના આંકડા ચકાસવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને બંને પક્ષોના રેકોર્ડને ધ્યાને લેતાં, તેમને પુરવઠા અને વપરાશનો વિશ્વસનીય રેકોર્ડ મળ્યો નહોતો, કારણ કે વપરાશ કોઈ પણ સંજોગોમાં પુરવઠા કરતાં વધી શકે નહીં અને તેથી, તેમણે વિજિલન્સ વિભાગના કાર્યપાલક ઇજનેર સાથે આ મુદ્દે ચર્ચા કરી હતી. ત્યારબાદ, બોર્ડે સબ-સ્ટેશનોમાં એનાલોગ મીટરના બદલે ઈલેક્ટ્રોનિક મીટર સ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને ટ્રાન્સમિશન વિભાગે ૨૨૦ કેવી ઝઘડિયા સબ-સ્ટેશનમાં ૬૬ કેવી ફીડર્સના એનાલોગ મીટર - પેનલ મીટરને ઈલેક્ટ્રોનિક મીટરથી બદલ્યા હતા.

૭૩. પ્રતિવાદી એકમના વીજ પુરવઠા અને વીજ વપરાશ વચ્ચેના આંકડાઓના તફાવત માટે ધ્યાને આવેલી વિસંગતતાને ધ્યાનમાં રાખીને, વાદી કંપનીના અધિકારીઓ તારીખ ૦૪/૧૨/૧૯૯૬ ના રોજ ઝઘડિયા ખાતે આવેલા ૨૨૦ કેવી ઝઘડિયા સબ-સ્ટેશન પર ગયા હતા અને ઈલેક્ટ્રિક મીટરમાં ચેડાં થયેલો ડેટા જોયો હતો જેમાં પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ફીડરનું પેનલ મીટર સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું હતું. આ સાક્ષીએ એ પણ સાબિત કર્યું કે પ્રતિવાદીના વીજ

જોડાણની તપાસ જી.ઈ.બી. ના સ્થાનિક અધિકારીઓ અને વડોદરા વિજિલન્સ વિભાગના અધિકારીઓ દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને તે સમયે તેઓ પણ હાજર હતા. ચેકિંગ સમયે ગ્રાહકના પ્રતિનિધિ તરીકે મિકેનિકલ એન્જિનિયર શ્રી જી.એન. સિંહ હાજર હતા. તેમણે ચેકિંગ શીટ પર તેમની સહી પણ સાબિત કરી હતી અને અન્ય તમામ અધિકારીઓની સહીઓ તેમની હાજરીમાં કરવામાં આવી હતી અને ઓચિંતી તપાસની સમગ્ર પ્રક્રિયા તેમની હાજરીમાં હાથ ધરવામાં આવી હતી અને તે જ તારીખે તમામ અધિકારીઓ દ્વારા સંયુક્ત રીતે પંચનામું કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી હતી કે નિશાની ૧૮૫/૧૪ વાળી ચેકિંગ શીટ અને નિશાની ૧૮૫/૧૧ વાળા પંચનામા નામના દસ્તાવેજોમાં જણાવેલી હકીકતો સાચી છે.

૭૪. તેમણે તેમની સરતપાસમાં વધુમાં પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે કેવી રીતે નિરીક્ષણ અહેવાલમાં નોંધ્યા મુજબ ક્ષતિ જોવા મળી હતી અને આર ફેઝના ઈન્સ્યુલેટેડ અનઆર્મર્ડ કેબલના ભાગમાં ઈન્સ્યુલેશન પર બે છિદ્રો જોવા મળ્યા હતા અને જ્યારે બારીકાઈથી જોવામાં આવ્યું ત્યારે ત્યાં કાચા રબર જેવું કાળા રંગનું મટિરિયલ લગાવેલું હતું અને તેને દૂર કરતાં છિદ્રો સ્પષ્ટ જોઈ શકાતા હતા. બી ફેઝના સીટીમાં સદર ભાગના કેબલનું નિરીક્ષણ કરતાં, ઈન્સ્યુલેટેડ અનઆર્મર્ડ કેબલના ભાગમાં ઈન્સ્યુલેશન પર કાચા રબર જેવું કાળા રંગનું મટિરિયલ જોઈ શકાતું હતું અને તેને હાથથી દૂર કરતાં, પાછળના ભાગમાં ઈન્સ્યુલેશન પર છરી વડે મારેલો કાપો જોઈ શકાતો હતો. ટોર્ચની મદદથી સદર

છિદ્રમાંથી જોતાં, અંદર કોપર વાયર જોઈ શકાતો હતો. ત્યારબાદ, વાય-ફેઝ સીટી (કરંટ ટ્રાન્સફોર્મર) નું નિરીક્ષણ કરતાં, કેબલના અનઆર્મર્ડ ભાગમાં આવા કોઈ કાપા કે છિદ્રો જોવા મળ્યા નહોતા. વાય-ફેઝ સીટી કેબલના બીજા છેડા તરફ જોતાં, જે મીટર બોક્સ નીચે પડેલો હતો, ભલે તે ઉપયોગમાં નહોતો, તેમ છતાં ત્યાં નિયમો મુજબ ગ્લેન્ડ ફીટ કરવામાં આવી હતી. તેથી, આર્મર્ડ વાયર દેખાતા નહોતા. તેમજ, તેમાંથી બહાર નીકળતા ઇન્સ્યુલેટેડ કેબલનું નિરીક્ષણ કરતાં, કોઈ છિદ્રો, ઘસરકા કે કાપા જોવા મળ્યા નહોતા. તેઓ વધુમાં જણાવે છે કે આર અને બી ફેઝ સીટી કેબલમાં ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિ જોવા મળી હોવાથી, અને બંને કેબલ વીજ વપરાશ નોંધતા મીટર માટે ઉપયોગમાં લેવાતા હોવાથી, યાર્ડમાં તપાસ કરતાં, આર અને બી ફેઝ સીટી નીચે આવેલા ફાઉન્ડેશન-બ્લોક પર કાટ લાગેલી પિન મળી આવી હતી. વધુમાં, યાર્ડમાં બ્રેકર પાસે આવી બે પિનની આસપાસ પાતળો વાયર વીંટાળીને બનાવેલી લિંક મળી આવી હતી, જે સ્થળ પરથી કબજે કરવામાં આવી હતી.

૭૫. ત્યારબાદ, મીટર બોક્સ પરના સીલ નં. એસ/૯/૭૯૮૯૬ નો સીલ-વાયર બોક્સમાંથી અલગ કરવામાં આવ્યો હતો, અને મીટર બોક્સ ખોલવામાં આવ્યું હતું, મીટર બોક્સની અંદર રહેલ ટીટીબી તેમજ મીટર પરના સીલની વિગતો નોંધવામાં આવી હતી. આ વિગતો તપાસવામાં આવેલી અન્ય વિગતો સાથે, ચેકિંગ-શીટ નં. ૪૫૮ માં નોંધવામાં આવી હતી, અને સીલ વાયર કાપીને ટીટીબી સીલ નં. એસ/૯/૮૧૭૨૮ દૂર કરવામાં આવ્યું હતું. ટીટીબી કવર

ખોલવામાં આવ્યું હતું, અને નિયમો અનુસાર, મીટર ટેસ્ટ કરવા માટે ટીટીબી સાથે એક્યુ-ચેક મીટર જોડવામાં આવ્યું હતું, જેની વિગતો ચેકિંગ-શીટ નં. ૪૫૮ માં દર્શાવવામાં આવી છે. સદર ટેસ્ટ દરમિયાન, એવું જોવામાં આવ્યું હતું કે ફેક્ટરીનો મુખ્ય લોડ, ફર્નેસ લોડ, ચાલુ અને બંધ થઈ રહ્યો હતો. ત્યારબાદ, જ્યારે ફર્નેસ લોડ બંધ થયો, ત્યારે ગ્રાહકના પ્રતિનિધિને લોડ ફરીથી શરૂ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં, ઉપર મુજબ કાપા અને છિદ્રો જણાતાં, અને પિન અને વાયરથી બનેલી લિંક મળી આવતાં, ત્યાં હાજર ગ્રાહકના પ્રતિનિધિને ફેક્ટરીના વરિષ્ઠ પ્રતિનિધિ તરીકે સંબંધિત વ્યક્તિને બોલાવવા માટે જણાવવામાં આવ્યું હતું. થોડા સમય પછી, ફર્નેસ લોડ ફરી શરૂ થયો, અને ફેક્ટરીના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ તરીકે, એટલે કે એમ.કે. ગુપ્તા, જનરલ મેનેજર, પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ, ભરૂચના રહેવાસી અને શ્રી એન.કે. દાસ, સિનિયર મેનેજર (ઇલેક્ટ્રિકલ), પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ સંબંધિત વ્યક્તિઓ તરીકે હાજર રહ્યા હોવાથી, તેમને યાર્ડમાં સીટી અને પીટી કેબલ્સની સ્થિતિ વિશે માહિતગાર કરવામાં આવ્યા હતા."

૭૬. ત્યારબાદ, ફર્નેસ લોડ સાથે સામાન્ય સ્થિતિમાં એક્યુ-ચેક મીટરમાં જોવા મળેલી વિગતો સંયુક્ત નિરીક્ષણ અહેવાલમાં નોંધવામાં આવી હતી, જે દર્શાવે છે કે ટી.વી. મીટરની કેડબલ્યુએચ ડિસ્ક ૧૧.૪ સેકન્ડમાં એક ચક્કર પૂર્ણ કરી રહી હતી. ત્યારબાદ, પરિસ્થિતિ યથાવત રાખીને, જ્યારે ઉપર શોધાયા મુજબ, આર ફેઝના અનઆર્મર્ડ કેબલના ભાગ પરના છિદ્રમાં પિન દાખલ

કરવામાં આવી, ત્યારે કેડબલ્યુએચ ડિસ્ક ૨૫ સેકન્ડમાં એક ચક્કર પૂર્ણ કરતી જોવા મળી હતી જે ૧૧.૪ સેકન્ડમાં ચક્કર પૂર્ણ કરતી હતી. એક્યુ-ચેક મીટરમાં જોવા મળેલી આ વિગતો સંયુક્ત નિરીક્ષણ અહેવાલમાં નોંધવામાં આવી હતી. આમ, એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવ્યો હતો કે મીટર સુધી પહોંચતા આર-ફેઝ સીટીના એમ્પીયર્સ ઘટી રહ્યા હતા અને જ્યારે પિન દાખલ કરવામાં આવી ત્યારે મીટર ધીમેથી ફરી રહ્યું હતું. આમ, એવું જોવામાં આવ્યું હતું કે પિન દાખલ કરીને, જોકે ફેક્ટરીનો પાવર-લોડ સમાન રહ્યો હતો, તેમ છતાં મીટરમાં ઓછો વીજ વપરાશ નોંધાઈ રહ્યો હતો.

૭૭. તે જ રીતે, જ્યારે નિયમિત સ્થિતિમાં ફરીથી લોડ માપવામાં આવ્યો, ત્યારે (ટ્રાઇ-વેક્ટર મીટર) ટીવીએમ ડિસ્કનું પરિભ્રમણ ૯.૫ સેકન્ડ પ્રતિ ચક્કર હતું. જ્યારે, તે જ પરિસ્થિતિમાં, બી-ફેઝ સીટીમાં અગાઉ જોયા મુજબ, આર્મર્ડ વાયર વગરના ઇન્સ્યુલેશનવાળા કેબલ પરના પંચરમાં પિન દાખલ કરવાથી અને પાછળના છિદ્રમાં બીજી પિન દાખલ કરવાથી અને બંને પિનને પાતળા વાયરથી જોડીને [એટલે કે ચાર્ડમાંથી મળેલી બે પિનની લિંક જેવી જ લિંક 'બી' (સીટી) ના સદર કેબલ પર જોડીને], મીટરની સદર ડિસ્ક, જેનું પરિભ્રમણ ૯.૫ સેકન્ડ પ્રતિ ચક્કર હતું, તેનું પરિભ્રમણ હવે ૧૭.૫ સેકન્ડ પ્રતિ ચક્કર નોંધાયું હતું. આમ, જ્યારે સીટી કેબલના કાપા અને છિદ્રમાં બે પિન દાખલ કરવામાં આવી અને વાયર સાથે જોડવામાં આવી, ત્યારે મીટરમાં વહેતા એમ્પીયર અને લોડમાં ઘટાડો થયો હતો. મીટર ધીમું પડી ગયું હતું અને આમ, ઓછો વીજ વપરાશ નોંધાયો

હતો. પિન અને વાયર લિંક દૂર કરવા પર, મીટર જેમ હતું તેમ ચાલવા લાગ્યું, એટલે કે સામાન્ય થઈ ગયું. તે સમય દરમિયાન કોઈ નોંધપાત્ર ફેરફાર જોવા મળ્યો નહોતો. જ્યારે નોંધાયેલ મૂલ્ય પર એકંદર મલ્ટિપ્લિકેશન ફેક્ટર (એમએફ) લાગુ કરવામાં આવ્યું, ત્યારે એ સ્થાપિત થયું કે લિંક જોડાયેલી હોવાથી, મીટરે ૪૫૦૦ કિલોવોટના વાસ્તવિક ઓપરેશનલ લોડ સામે માત્ર ૩૦૦૦ કિલોવોટનો વપરાશ નોંધ્યો હતો.

૭૮. આ સાક્ષી દ્વારા સ્પષ્ટપણે જુબાની આપવામાં આવી છે કે ઉપર જણાવેલી તમામ હકીકતોની પ્રતિવાદી ગ્રાહકના વરિષ્ઠ પ્રતિનિધિઓની હાજરીમાં તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેમને નિરીક્ષણ અહેવાલમાં નોંધાયેલી વિગતો વિશે સમજ આપવામાં આવી હતી. ફેક્ટરીના કનેક્ટેડ લોડની ખાતરી કરવા પર, ગ્રાહકના પ્રતિનિધિઓની હાજરીમાં ફેક્ટરી શેડની અંદર ઈલેક્ટ્રિકલ ઈન્સ્ટોલેશન્સની એક વ્યાપક ભૌતિક ઈન્વેન્ટરી હાથ ધરવામાં આવી હતી. સંયુક્ત નિરીક્ષણ અહેવાલ (આંક ૨૦૬) માં વિગતવાર ચકાસાયેલ લોડ નીચે મુજબ વંચાય છે:-

> *"૫૦૦૦ કિલોવોટની બે ભઠ્ઠીઓ (ઇન્ડક્શન ભઠ્ઠી), ૭૫ એચપી ની બે મોટર, ૫૦ એચપી ની બે મોટર, ૩૫ એચપી ની બે મોટર, ૩૦ એચપી ની બે મોટર, ૨૫ એચપી ની બે મોટર, ૨૦ એચપી ની એક મોટર, ૧૫ એચપી ની બે મોટર, ૧૦ એચપી ની એક મોટર, ૭.૫ એચપી ની પાંચ મોટર, ૫ એચપી ની ત્રણ મોટર, ૨૨ કિલોવોટની ત્રણ મોટર, ૩૦ કિલોવોટની પાંચ*

મોટર, ૧૧ કિલોવોટની એક મોટર અને ૫ કિલોવોટની એક મોટર. કુલ લોડ ૧૦૬૩૬ કિલોવોટ."

૭૯. ત્યારબાદ એવું નોંધવામાં આવ્યું છે કે, ચાલુ માસ માટે મીટરમાં નોંધાયેલ કિલોવોટ માંગ પોતે જ ૧૧,૭૦૦ કિલોવોટ હતી અને તેથી ગ્રાહકના પ્રતિનિધિ દ્વારા જણાવવામાં આવેલ દર્શાવેલ લોડ સાચો નહોતો. વધુમાં, ફેક્ટરી એ ઇન્ડક્શન ફર્નેસ લોડનો ઉપયોગ કરતો સ્ટીલ-પ્લાન્ટ હતો જેમાં ત્રણ શિફ્ટનો સ્ટાફ સેટઅપ હતો જે સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા અને ફેક્ટરીની જરૂરિયાત મુજબ કાર્યરત રહેતો હતો. સાક્ષી દ્વારા જણાવ્યા મુજબ, અને નિરીક્ષણ અહેવાલોમાં નોંધાયેલ આ હકીકતો, ફેક્ટરીના વરિષ્ઠ પ્રતિનિધિ શ્રી એમ.કે. ગુપ્તા દ્વારા જણાવવામાં આવી હતી. આમ, એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવ્યો હતો કે પ્રતિવાદી, મીટર કે મીટર બોક્સના સીલને, અથવા સીટી-પીટીના સીલને અડ્યા વિના, સીટીના આર અને બી ફેઝના કેબલ્સ સાથે સ્થળ પરથી મળેલી પિન-લિંકનો ઉપયોગ કરીને વીજ વપરાશ સાથે ચેડાં કરી રહ્યો હતો.

૮૦. આ સાક્ષી દ્વારા સ્પષ્ટપણે જુબાની આપવામાં આવી છે કે ગ્રાહકના પ્રતિનિધિને આ પરિસ્થિતિ વિશે જાણ કરવામાં આવી હતી અને બોર્ડના અધિકારીઓ ચોરીની ઘટના વિશે સંપૂર્ણ સંતુષ્ટ થયા હોવાથી, સ્થળ પર વીજ જોડાણ કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું, અને સ્થળ પરથી મળેલા મીટર અને પુરાવાઓને વીંટાળીને કબજે કરવામાં આવ્યા હતા અને તેના પર, ચેકિંગ-શીટ, સંયુક્ત નિરીક્ષણ અહેવાલ અને કબજે કરાયેલી તમામ વસ્તુઓ પર પ્રતિવાદીના

પ્રતિનિધિઓની અને વાદીના અધિકારીઓની સહીઓ મેળવવામાં આવી હતી. તે અંગેની એક નોંધ જી-૭ કાર્ડમાં કરવામાં આવી હતી, જે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ નિશાની ૧૮૫/૧૩ તરીકે રજૂ કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદી સ્થળ પર વીજ ચોરી કરવામાં સંડોવાયેલો હોવાનું જણાયું હોવાથી, વાદીએ તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પત્ર સાથે વીજ ચોરી માટે રૂ. ૯ લાખ અને પરચૂરણ રકમનું પૂરક બિલ સોંપ્યું હતું.

૮૧. વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલા આ મહત્ત્વપૂર્ણ સાક્ષીની જુબાની પર, જ્યારે પ્રતિવાદીના વકીલ દ્વારા તેમની ઊલટતપાસ જોવામાં આવે છે, ત્યારે તેમણે સ્પષ્ટપણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે ચેકિંગ પછી, તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ સવારે આશરે ૦૬:૦૦ કલાકે મીટર, કેબલ જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા. તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ સાંજે ૦૫:૦૦ કલાકે થી તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે સુધી, કેટલું પાવર ફ્લકચ્યુએશન થયું હતું અને પિન દાખલ કરીને વીજ વપરાશ કેવી રીતે ઓછો થયો હતો તે દર્શાવવા માટે રેકોર્ડ બનાવવામાં આવ્યો હતો. આ સાક્ષીએ, આમ, માત્ર ઓચિંતી તપાસની સમગ્ર પ્રક્રિયા જ નહીં પરંતુ નિરીક્ષણ અહેવાલમાં નોંધાયેલી વિગતો પણ સ્પષ્ટપણે જુબાનીમાં જણાવી હતી અને તેમની ઊલટતપાસમાં કંઈપણ વિપરીત મળી શક્યું નહોતું. ટ્રાન્સમિશન લોસ અથવા વાદીની જગ્યામાં અને પ્રતિવાદીની જગ્યામાં સ્થાપિત મીટરમાં નોંધાયેલા રીડિંગના સંબંધમાં, તેમણે ઊલટતપાસમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે સબ-સ્ટેશન મીટર અને પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ખાતે

સ્થાપિત મીટરના રીડિંગ વચ્ચે વિસંગતતા હતી. જ્યારે તેમણે જુલાઈ, ૧૯૯૬ ના મહિનામાં ચાર્જ સંભાળ્યો, ત્યારે ઓગસ્ટ, ૧૯૯૬ અને સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ માં તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી. વિજિલન્સ વિભાગે તારીખ ૨૭.૦૮.૧૯૯૬ ના રોજ ઓચિંતી તપાસ હાથ ધરી હતી અને તેમના અહેવાલ મુજબ, પ્રતિવાદીના મીટરમાં કોઈ ખામી નહોતી.

૮૨. પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝને કેટલી વીજળી પૂરી પાડવામાં આવી હતી અને તેમણે કેટલો વપરાશ કર્યો હતો તે અંગેનું રજિસ્ટરમાં રેકોર્ડ રાખવામાં આવ્યો હતો. જોકે, તેમના ધ્યાને આવ્યું હતું કે બંને મીટર રીડિંગના આંકડા ચકાસવાની જવાબદારી ધરાવતા સબ-સ્ટેશન ડેપ્યુટી એન્જિનિયર દૈનિક ધોરણે બંને મીટર તપાસતા નહોતા. અને સબ-સ્ટેશન એન્જિનિયરની મૌખિક સ્પષ્ટતા પર, તેમણે જણાવ્યું હતું કે ગ્રાહક તેમને દૈનિક રીડિંગ આપતો નહોતો. આ સાક્ષીએ તેમની ઊલટતપાસમાં વધુમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે વાદીના સ્ટાફે સબ-સ્ટેશન ખાતેના મીટર સાથે ચેડાં કર્યા હતા, જે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ તપાસવામાં આવ્યું હતું. સબ-સ્ટેશનમાં ચેડાં થયાની હકીકત ટેમ્પર ડેટામાં નોંધવામાં આવી હતી અને તેની પ્રિન્ટ આઉટ લેવામાં આવી હતી. ઈલેક્ટ્રિક મીટર તારીખ ૦૩.૧૧.૧૯૯૬ ના રોજ બદલવામાં આવ્યું હતું અને તે પહેલાં સબ-સ્ટેશન ખાતે એનાલોગ મીટર હતું. વાદી કંપનીના એન્જિનિયર અને પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ વચ્ચે મિલીભગત હતી અને વાદી કંપનીના એન્જિનિયર જેમણે પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝને મદદ કરી હતી, તેમને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે

તેમની ઊલટતપાસમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે ચેડાં તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ થી શરૂ થયા હતા, જ્યારથી પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝને કનેક્શન મળ્યું હતું. જોકે દાવામાં આ હકીકતનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નહોતો. પ્રતિવાદીના વકીલનું એ સૂચન કે ચેકિંગ સમયે મળેલા વાયર તે જ પ્રકારના વાયર હતા જે કનેક્શન સમયે આપવામાં આવ્યા હતા, તેને તેમણે ભારપૂર્વક નકારી કાઢ્યું હતું અને કહ્યું હતું કે પોણા પાંચ વાગ્યે, તેઓ ધોળા દિવસે સ્પષ્ટપણે જોઈ શકાતા હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ અન્ય અધિકારીઓ સાથે સવારે આશરે ૮ વાગ્યે ફેક્ટરી સ્થળ પરથી નીકળ્યા હતા. રોજકામ પૂર્ણ કર્યા પછી બીજા દિવસે સવારે ૬ વાગ્યે જોડાણ કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું. તેમણે નકારી કાઢ્યું હતું કે રોજકામ તૈયાર કરતા પહેલાં પાવર કટ કરવામાં આવ્યો હતો."

૮૩. વાદીના સાક્ષીના તેમના મૌખિક નિવેદનમાં તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના પંચનામા/નિરીક્ષણ અહેવાલ વગેરે જેવા દસ્તાવેજી પુરાવાઓ સાથેના આ સ્પષ્ટ નિવેદનને ધ્યાનમાં રાખીને, અમને કોઈ શંકા નથી કે પ્રતિવાદીની જગ્યા પર ચોરીની હકીકત સાબિત કરવા માટે વાદી દ્વારા પૂરતા પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. નિરીક્ષણ દરમિયાન હાજર રહેલા અધિકારી, વાદીના સાક્ષી આંક ૧૯૩ શ્રી જે.એન. ગાંધીની જુબાનીમાં સાબિત થયેલ નિરીક્ષણ અહેવાલની વિગતોને નકારી કાઢવા માટે અમારી પાસે કોઈ કારણ નથી.

૮૪. હવે ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ ના અર્થમાં 'ચોરી' વિશે પ્રતિવાદીના વિદ્ધાન વરિષ્ઠ વકીલની એ રજૂઆતો પર આવીએ કે

ચોરીની હકીકત કાયદા અનુસાર સાબિત થઈ નહોતી, આપણે હાલના કેસને લાગુ પડતા ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૩૯ નોંધી શકીએ છીએ :-

"૩૯. ઊર્જાની ચોરી. - જે કોઈ અપ્રમાણિકપણે કોઈપણ ઊર્જાનું નિષ્કર્ષણ કરે છે, વપરાશ કરે છે અથવા ઉપયોગ કરે છે તે ત્રણ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય તેવી મુદતની કેદની, અથવા દંડ જે એક હજાર રૂપિયાથી ઓછો નહીં હોય, અથવા બંને સાથે શિક્ષાને પાત્ર થશે; અને જો એ સાબિત થાય કે ગ્રાહક દ્વારા ઊર્જાના નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગ માટે લાયસન્સદાર દ્વારા અધિકૃત ન હોય તેવા કોઈ કૃત્રિમ સાધન અથવા સાધનો અસ્તિત્વમાં છે, તો જ્યાં સુધી વિપરીત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી એવું માની લેવામાં આવશે કે ઊર્જાનું કોઈપણ નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગ આવા ગ્રાહક દ્વારા અપ્રમાણિકપણે કરવામાં આવ્યો છે."

૮૫. અમે ઈલેક્ટ્રિકલ એનર્જીના ક્ષેત્રનું નિયમન કરતા ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૯ હેઠળ બોર્ડને આપવામાં આવેલી સત્તાઓની રૂએ તત્કાલીન ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ (જી.ઈ.બી.) ના ઠરાવ હેઠળ મંજૂર કરાયેલ શરતો અને વિવિધ શુલ્ક પુસ્તિકા (કન્ડિશન્સ એન્ડ મિસેલેનિયસ ચાર્જિસ ફોર સપ્લાય ઓફ ઈલેક્ટ્રિકલ એનર્જી), જે તારીખ ૦૧.૦૧.૧૯૯૫ સુધી સુધારેલ છે, તેમાંથી સંબંધિત કલમોની પણ નોંધ લઈ શકીએ છીએ. તેમાંની કલમ ૩૩-બી અને ૩૪ અહીં નીચે ટાંકવા સંબંધિત છે :-

"૩૩-બી. ઊર્જાની ચોરી કોઈપણ ગ્રાહક જે અપ્રમાણિકપણે કોઈપણ ઊર્જાનું નિષ્કર્ષણ કરે છે, વપરાશ કરે છે અથવા ઉપયોગ કરે છે તે ઇન્ડિયન પીનલ કોડના અર્થમાં ચોરી કરી હોવાનું ગણાશે અને આવા નિષ્કર્ષણ માટે કૃત્રિમ સાધનોની હાજરી આવા અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણ માટે પ્રથમદર્શી પુરાવો રહેશે." ***

"૩૪. અપ્રમાણિકપણે ઉપયોગમાં લેવાયેલી અથવા મેળવેલી અથવા દૂષિત રીતે વેડફાયેલી અથવા વાળવામાં આવેલી ઊર્જા માટે ચુકવણી.

જ્યાં બોર્ડના અધિકારીના સંતોષ મુજબ એ સ્થાપિત થાય છે કે કોઈ ગ્રાહકે અપ્રમાણિકપણે ઊર્જા મેળવી છે, વાપરી છે, ઉપભોગ કર્યો છે અથવા દૂષિત રીતે ઊર્જા વેડફી છે અથવા વાળી લીધી છે, ત્યારે આ રીતે મેળવેલી, ઉપયોગમાં લીધેલી, વપરાશ કરેલી, વેડફેલી અથવા વાળવામાં આવેલી વીજ ઊર્જાનું મૂલ્ય આવા અધિકારી દ્વારા પાછલા છ મહિનાના સમયગાળા માટે અથવા પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખથી વાસ્તવિક સમયગાળા માટે, બેમાંથી જે ઓછું હોય તે માટે, નીચે દર્શાવેલ રીતે આકારણી કરવામાં આવશે અને આ રીતે આકારણી કરાયેલ ઊર્જાનું મૂલ્ય પછીના બિલમાં સમાવીને અથવા અલગ બિલ દ્વારા વસૂલ કરવામાં આવશે. આવી રકમ તમામ હેતુઓ માટે હંમેશા વીજળીના બાકી લેણાં તરીકે ગણવામાં આવશે. પરંતુ શરત એ છે કે આ રીતે મેળવેલી, ઉપયોગમાં લેવાયેલી, વપરાશ કરેલી, વેડફાયેલી અથવા વાળવામાં

આવેલી હોવાનું આકારણી કરાયેલ વીજ ઊર્જાનું મૂલ્ય નીચે દર્શાવેલ રીતે ગ્રાહક દ્વારા રજૂઆત/અપીલ દાખલ કરવા પર એપેલેટ ઓથોરિટી દ્વારા પુનઃવિચારણાને આધીન રહેશે.

વધુમાં શરત એ છે કે જે ગ્રાહકે ઊર્જાની ચોરી કરી હોવાનું અથવા ચોરી કરતો હોવાનું જણાયું હોય તેના કિસ્સામાં, નીચે દર્શાવેલ રીતે ગણતરી કરાયેલ ચોરી થયેલી હોવાનું આકારણી કરાયેલ વિદ્યુત ઊર્જાના મૂલ્ય પેટેની રકમ ચૂકવવાની તેની જવાબદારી ઉપરાંત (આ રીતે આકારણી કરાયેલ ઊર્જાના જથ્થાના સંદર્ભમાં એપેલેટ ઓથોરિટી સમક્ષ અપીલને આધીન), આવા ગ્રાહકનો વીજ પુરવઠો કાપી નાખવામાં આવશે અને બોર્ડની મુખ્ય કચેરી ખાતે પુનઃવિચાર સમિતિ દ્વારા પુનઃવિચારણાને આધીન ઊર્જા ચોરીના આધારે વીજ પુરવઠો કાપી નાખ્યાની તારીખથી ૩૦ દિવસના સમયગાળા માટે અથવા આ રીતે આકારણી કરાયેલ ઊર્જા સામે નીચે દર્શાવેલ લઘુત્તમ રકમ ચૂકવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, બેમાંથી જે મોડું હોય ત્યાં સુધી, વીજ પુરવઠો કપાયેલો રાખવામાં આવશે અને આવા જોડાણ કાપવાની સત્તાનો ઉપયોગ બોર્ડ દ્વારા કોઈપણ સમયે, પરંતુ સામાન્ય રીતે બને તેટલી વહેલી તકે, ઊર્જા ચોરી શોધી કાઢ્યા પછી કરી શકાય છે. ઉપરોક્ત બીજી શરતની જોગવાઈઓને આધીન, જ્યારે કોઈ ગ્રાહક પ્રથમ પ્રસંગે અપ્રમાણિકપણે અથવા દૂષિત રીતે ઊર્જાનો સીધો ઉપયોગ/મેળવતો/વપરાશ કરતો અથવા વેડફતો જણાય, ત્યારે તે વપરાશ

થયો હોવાનું માનવામાં આવેલા ઊર્જાના માસિક જથ્થા અને/અથવા તે માટે ધ્યાનમાં લેવાયેલા સમયગાળાના સંદર્ભમાં બોર્ડના અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલી આકારણીથી વ્યથિત થાય, તો પુરવઠો ફરીથી જોડવામાં આવે તે પહેલાં તેણે આ રીતે આકારણી કરાયેલ ઊર્જાના મૂલ્યના ૩૦% સમકક્ષ રકમ ચૂકવવી પડશે. જોકે, જો ગ્રાહક બીજા અથવા ત્યારપછીના પ્રસંગે અપ્રમાણિકપણે અથવા દૂષિત રીતે ઊર્જા વેડફતો, સીધો ઉપયોગ/મેળવતો/વપરાશ કરતો જણાય તો પુરવઠો ફરીથી જોડવામાં આવે તે પહેલાં તેણે આ રીતે આકારણી કરાયેલી ઊર્જાની પૂરી રકમ ચૂકવવી પડશે. આવો ગ્રાહક જો ઈચ્છે તો આકારણી હુકમ મળ્યાની તારીખથી અથવા વીજ પુરવઠો ફરીથી જોડવાની તારીખથી, બેમાંથી જે મોડી હોય, પરંતુ કોઈપણ સંજોગોમાં આકારણી હુકમ મળ્યાની તારીખથી ૯૦ દિવસ પછી નહીં, તેની મુખ્ય કચેરી ખાતે બોર્ડ દ્વારા નિયુક્ત કરાયેલ એપેલેટ ઓથોરિટી સમક્ષ પોતાનો કેસ રજૂ કરી શકે છે, જે ગ્રાહકને સાંભળવાની અને તેની રજૂઆતના સમર્થનમાં તમામ લેખિત અને મૌખિક પુરાવા રજૂ કરવાની તક આપ્યા પછી અપીલનો નિર્ણય કરશે અને અપીલમાં એપેલેટ ઓથોરિટીનો નિર્ણય ગ્રાહક પર અંતિમ અને બંધનકર્તા રહેશે અને ત્યારબાદ તેણે એપેલેટ ઓથોરિટીના હુકમની જાણ થયાની તારીખથી ૩૦ દિવસની અંદર બાકીની રકમ ચૂકવવી પડશે, જેમાં નિષ્ફળ જતાં કોઈપણ વધુ નોટિસ વિના તેનો પુરવઠો કાપી નાખવાને પાત્ર રહેશે.

આકારણી:

(૧) એલ.ટી. ગ્રાહકોના કિસ્સામાં (એલટીપી-૩ ટેરિફ દ્વારા સંચાલિત ગ્રાહક સિવાય)

દર મહિને વપરાશમાં લેવાયેલા યુનિટ્સનો જથ્થો નીચે જણાવેલ રીતે નક્કી કરવામાં આવશે અને આ રીતે નક્કી કરાયેલ જથ્થો જે મહિના દરમિયાન ચોરી પકડાઈ તે સહિતના પાછલા છ મહિનાના સમયગાળાને લાગુ પડશે.

દર મહિને વપરાશ = એ x બી x સી x ડી જ્યાં એ એ ઊર્જા ચોરી પકડાયા સમયે મળેલો કુલ કનેક્ટેડ લોડ છે. બી એ ડાયવર્સિટી ફેક્ટર છે. સી એ સરેરાશ લોડ ફેક્ટર છે. ડી એ મહિનાના કલાકોની સંખ્યા છે. વપરાશમાં લેવાયેલી ઊર્જાની આકારણી માટે વિવિધ વર્ગોના ગ્રાહકો માટે ડાયવર્સિટી ફેક્ટર્સ અને સરેરાશ લોડ ફેક્ટર્સ નીચે મુજબ લેવામાં આવશે.

વર્ગ (ટેરિફ દ્વારા સંચાલિત ગ્રાહક)	**ડાયવર્સિટી ફેક્ટર**	**સરેરાશ લોડ ફેક્ટર**
૧. એલએફડી (રહેણાંક)	૫૦%	૧૫%
૨. એલએફડી (વાણિજ્યિક)	૭૦%	૩૦%
૩. 'સી' (સિનેમા)	૭૦%	૪૦%

વર્ગ (ટેરિફ દ્વારા સંચાલિત ગ્રાહક)	ડાયવર્સિટી ફેક્ટર	સરેરાશ લોડ ફેક્ટર
૪. એલટીપી-૧ (મોટિવ પાવર... એલટીપી-૨ બિન-ખેતી હેતુ)	યુનિટી	૩૦%
૫. ટીએમપી (કામચલાઉ પુરવઠો)	યુનિટી	૫૦%

ઔદ્યોગિક પ્રવૃત્તિઓ માટે વીજ પુરવઠો વાપરતા એલએફડી (વાણિજ્યિક વર્ગ) ના કિસ્સામાં, સરેરાશ લોડ ફેક્ટર ૫૦% તરીકે લેવામાં આવશે. ત્રણ શિફ્ટમાં ૨૪ કલાક પોતાની ફેક્ટરીઓ ચલાવતા એલટીપી-૧/એલટીપી-૨ ટેરિફ દ્વારા સંચાલિત એલ.ટી. મોટિવ પાવર ગ્રાહકો દ્વારા પાવર ચોરીના કિસ્સામાં સરેરાશ લોડ ફેક્ટર ૧૦૦% તરીકે લેવામાં આવશે.

આ રીતે આકારણી કરાયેલ વપરાશ માટે મીટર દ્વારા નોંધાયેલ વપરાશ સિવાય પ્રતિ યુનિટ રૂ. ૫-૦૦ ના દરે ચાર્જ વસૂલવામાં આવશે અને બાદમાં યોગ્ય ટેરિફ દરે ચાર્જ વસૂલવામાં આવશે. પ્રતિ યુનિટ રૂ. ૫-૦૦ ના દરે બિલ કરાયેલ રકમ ગ્રાહકની માસિક વાર્ષિક/લઘુત્તમ ચાર્જિસ અથવા લઘુત્તમ ગેરંટી ચૂકવવાની જવાબદારીની ગણતરીના હેતુ માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે નહીં."

૮૬. ઇલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૯ જેના હેઠળ જી.ઇ.બી. દ્વારા વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠા માટેની શરતો અને વિવિધ ચાર્જીસ મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે, જે તેના ગ્રાહકને વીજળી પૂરી પાડવા માટેની પુસ્તિકામાં

સમાવિષ્ટ છે, તે પણ અહીં નીચે નોંધવી સુસંગત છે :-

"૪૯. લાયસન્સદારો સિવાયની અન્ય વ્યક્તિઓને બોર્ડ દ્વારા વીજળીના વેચાણ માટેની જોગવાઈ. (૧) આ અધિનિયમની અને આ સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલા નિયમોની જોગવાઈઓને આધીન, બોર્ડ યોગ્ય લાગે તેવી શરતો અને નિયમો પર લાયસન્સદાર ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળી પૂરી પાડી શકે છે અને આવા પુરવઠાના હેતુ માટે સમાન ટેરિફ ઘડી શકે છે.

(૨) સમાન ટેરિફ નક્કી કરવામાં, બોર્ડ નીચેના તમામ અથવા કોઈપણ પરિબળોને ધ્યાનમાં લેશે, એટલે કે:-

(એ) પુરવઠાનું સ્વરૂપ અને જે હેતુઓ માટે તેની જરૂર છે; (બી) રાજ્યમાં સૌથી કાર્યક્ષમ અને આર્થિક રીતે વીજળીના પુરવઠા અને વિતરણનો સુમેળભર્યો વિકાસ, ખાસ કરીને લાયસન્સદાર દ્વારા હાલમાં સેવા ન અપાતી હોય અથવા પર્યાપ્ત સેવા ન અપાતી હોય તેવા વિસ્તારોમાં આવા વિકાસના સંદર્ભમાં; (સી) આવા પુરવઠા માટેના શુલ્કની પદ્ધતિઓ અને દરોનું સરળીકરણ અને માનકીકરણ; (ડી) છૂટાછવાયા વિકસિત વિસ્તારોમાં વીજળીના પુરવઠાનો વિસ્તાર અને તેને સસ્તો બનાવવો.

(૩) આ કલમની આગળની જોગવાઈઓમાંનું કંઈપણ બોર્ડની સત્તાને ઓછી કરશે નહીં, જો તે કોઈપણ વિસ્તારની ભૌગોલિક સ્થિતિ, પુરવઠાનું

સ્વરૂપ અને જેના માટે પુરવઠો જરૂરી છે તે હેતુ અને અન્ય કોઈપણ સુસંગત પરિબળોને ધ્યાનમાં રાખીને, લાયસન્સદાર ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળીના પુરવઠા માટે વિવિધ ટેરિફ નક્કી કરવાનું જરૂરી અથવા યોગ્ય માને.

(૪) વીજળીના પુરવઠા માટે ટેરિફ અને નિયમો અને શરતો નક્કી કરવામાં, બોર્ડ કોઈપણ વ્યક્તિ પ્રત્યે અયોગ્ય પક્ષપાત દર્શાવશે નહીં."

૮૭. આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૯ ની જોગવાઈઓ બોર્ડને લાયસન્સદાર ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળી પૂરી પાડવા માટેના નિયમો અને શરતો નક્કી કરવાની અને તે સંદર્ભમાં અધિનિયમ અને નિયમોની જોગવાઈઓને આધીન આવા પુરવઠાના હેતુઓ માટે સમાન ટેરિફ ઘડવાની સત્તા આપે છે.

૮૮. ઉપર નોંધ્યા મુજબ, કલમ ૪૯ હેઠળ તત્કાલીન જી.ઇ.બી. ને આપવામાં આવેલી સત્તાઓની રૂએ, બોર્ડે તેના ગ્રાહકોને વીજળી પૂરી પાડવા માટેના વિવિધ નિયમો અને શરતોનો ઠરાવ કર્યો હતો જે ઉપરોક્ત પુસ્તિકામાં સમાવિષ્ટ છે, જે ટ્રાયલ કોર્ટના રેકોર્ડની પેપર બુકનો ભાગ છે. વાદીના વકીલની એવી રજૂઆત હતી કે સદર પુસ્તિકા ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ પુરાવામાં યોગ્ય રીતે રજૂ કરવામાં આવી નહોતી, કારણ કે તે પ્રદર્શિત (એક્ઝિબિટ) કરવામાં આવી નહોતી અને તેથી તેના પર આધાર રાખી શકાય નહીં. જોકે, મૌખિક પુરાવાએ સાબિત કર્યું

કે કરાર કરતી વખતે ગ્રાહક/પ્રતિવાદીને સદર પુસ્તિકા યોગ્ય રીતે પૂરી પાડવામાં આવી હતી."

૮૯. અન્યથા પણ, તત્કાલીન બોર્ડ (જી.ઇ.બી.) દ્વારા ઘડવામાં આવેલ વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠાના નિયમો અને શરતો સમાવતી પુસ્તિકા વૈધાનિક વ્યવસ્થાનો ભાગ હોવાથી, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલના માત્ર એ દાવા પર કે તે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ પુરાવામાં દાખલ કરવા માટે સાબિત અને પ્રદર્શિત કરવામાં આવી નહોતી, તેના સિવાય વિશેષ કંઈપણ વિના તેને નકારી શકાય નહીં.

૯૦. આગળ વધતાં, આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે ઉપર ટાંકેલ ઉપરોક્ત પુસ્તિકામાં સમાવિષ્ટ વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠાના નિયમો અને શરતોની કલમ ૩૩-બી ના સાદા વાંચન પરથી, જો વીજળી મેળવવા માટે કૃત્રિમ સાધનોનું અસ્તિત્વ જણાય, તો તે વિદ્યુત ઊર્જાના અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગ માટે પ્રથમદર્શી પુરાવો રહેશે. આવું કૃત્ય આચરનાર કોઈપણ ગ્રાહક ઇન્ડિયન પીનલ કોડના અર્થમાં ચોરી કરી હોવાનું માનવામાં આવશે. જી.ઇ.બી. દ્વારા ઘડવામાં આવેલી પુરવઠાની શરતોની કલમ ૩૪ અપ્રમાણિકપણે ઉપયોગમાં લેવાયેલી અથવા મેળવેલી અથવા દૂષિત રીતે વેડફાયેલી અથવા વાળવામાં આવેલી ઊર્જા માટેની ચુકવણીની જોગવાઈ કરે છે. તે એવું વંચાય છે કે જો બોર્ડના અધિકારીના સંતોષ મુજબ એ સ્થાપિત થાય કે કોઈ ગ્રાહકે અપ્રમાણિકપણે ઊર્જા મેળવી છે, વપરાશ કર્યો છે અથવા ઉપયોગ કર્યો છે, તો

આવી વિદ્યુત ઊર્જાનું મૂલ્ય આવા અધિકારી દ્વારા પાછલા છ મહિનાના સમયગાળા માટે અથવા પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખથી વાસ્તવિક સમયગાળા માટે, બેમાંથી જે ઓછું હોય તે માટે, તેમાં દર્શાવેલ રીતે આકારણી કરવામાં આવશે. આ રીતે આકારણી કરાયેલ ઊર્જાનું મૂલ્ય પછીના બિલમાં સમાવીને અથવા અલગ બિલ દ્વારા ગણવામાં આવશે અને આવી રકમ તમામ હેતુઓ માટે હંમેશા બાકી લેણી વીજળીની રકમ તરીકે ગણવામાં આવશે.

૯૧. વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠાની શરતોમાં સમાવિષ્ટ ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ, આમ, સ્પષ્ટ શરતો નક્કી કરે છે જેમાં ઊર્જાના અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણના પ્રથમદર્શી પુરાવાને ઊર્જાની ચોરી તરીકે ગણવામાં આવશે અને આ રીતે મેળવેલી વિદ્યુત ઊર્જાના મૂલ્ય પેટે ચૂકવણી માટેની જવાબદારીની ગણતરી કેવી રીતે કરવામાં આવશે. અપ્રમાણિકપણે મેળવેલી, વપરાશ કરેલી અથવા ઉપયોગમાં લેવાયેલી વિદ્યુત ઊર્જાના મૂલ્યની આકારણી માટેનો લઘુત્તમ સમયગાળો આવી શોધની તારીખના છ મહિના પહેલાંનો અથવા પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખથી વાસ્તવિક સમયગાળો છે જે છ મહિના કરતાં ઓછો હોઈ શકે છે. કોઈપણ ગ્રાહક દ્વારા અપ્રમાણિકપણે ચોરાયેલી વિદ્યુત ઊર્જાના મૂલ્યની આકારણી માટેનું સૂત્ર પુસ્તિકામાં સમાવિષ્ટ પુરવઠાની શરતોની કલમ ૩૪(૨) માં નીચે મુજબ પ્રદાન કરવામાં આવ્યું છે :-

"૩૪(૨) ના કિસ્સામાં

(એ) એચ.ટી. ગ્રાહકો અને

(બી) એલટીપી-૩ ટેરિફ હેઠળ પુરવઠો લેતા એલ.ટી. ગ્રાહકો.

જ્યારે (એ) હાઈ ટેન્શન અથવા (બી) એલટીપી-૩ ટેરિફ હેઠળ લો ટેન્શન પર પુરવઠો લેતો ગ્રાહક ઊર્જાની ચોરી કરતો જણાય, ત્યારે વાસ્તવિક મહત્તમ માંગ કરારબદ્ધ માંગના લઘુત્તમને આધીન રહીને નિરીક્ષણ સમયે ગ્રાહકના કુલ કનેક્ટેડ લોડના ૭૫% ની સમકક્ષ ગણવામાં આવશે અને ઊર્જા વપરાશની આકારણી નીચે મુજબ કરવામાં આવશે:

(એ) એક શિફ્ટ કામકાજ માટે ઊર્જા વપરાશ = એમ x એચ x ૦.૨

(બી) બે શિફ્ટ કામકાજ માટે = એમ x એચ x ૦.૪

(સી) ત્રણ શિફ્ટ કામકાજ માટે ઊર્જા વપરાશ = એમ x એચ x ૦.૬

જ્યાં

એમ એ કિલોવોટમાં વાસ્તવિક મહત્તમ માંગ છે.

એચ એ મહિનામાં કલાકોની કુલ સંખ્યા છે.

નોંધ:- કિલોવોટમાં "વાસ્તવિક મહત્તમ માંગ" ની ગણતરી સીધી રીતે કિલોવોટમાં રેટેડ વિવિધ ઉપકરણોમાંથી અને સ્ટાન્ડર્ડ એન્જિનિયરિંગ ફોર્મ્યુલા દ્વારા હોર્સ પાવરમાં રેટેડ ઉપકરણોમાંથી કરવામાં આવશે.

"કેવીએ માં વાસ્તવિક મહત્તમ માંગ" ની ગણતરી "કિલોવોટમાં વાસ્તવિક મહત્તમ માંગ" ને પાછલા છ મહિનાના સમયગાળા માટે વાસ્તવિક સરેરાશ પાવર ફેક્ટર દ્વારા અથવા પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખથી વાસ્તવિક સમયગાળા દ્વારા, બેમાંથી જે ઓછું હોય તેના દ્વારા ભાગીને કરવામાં આવશે. નોંધાયેલ માંગ કરતાં વધુ આ રીતે આકારણી કરાયેલ માંગ (કેવીએ માં), હાઈ ટેન્શન પર પુરવઠો લેતા ગ્રાહકના કિસ્સામાં, રૂ. ૧૨૦ પ્રતિ કેવીએ ના દરે વસૂલવામાં આવશે અને એલપીટી-૩ ટેરિફ દ્વારા સંચાલિત ગ્રાહકના કિસ્સામાં, નોંધાયેલ માંગ કરતાં વધુ માંગ માટે રૂ. ૧૫૦/- પ્રતિ કિલોવોટના દરે ચાર્જ લેવામાં આવશે. ઉપરોક્ત રીતે આકારણી કરાયેલી ઊર્જા માટે મીટર દ્વારા નોંધાયેલ વપરાશ સિવાય પ્રતિ યુનિટ રૂ. ૫-૦૦ ના દરે ચાર્જ વસૂલવામાં આવશે અને મીટર દ્વારા નોંધાયેલ માંગ અને ઊર્જા માટે યોગ્ય ટેરિફ દરે ચાર્જ વસૂલવામાં આવશે. (નોંધ: આ રીતે લાદવામાં આવેલી રકમ ગ્રાહકની માસિક/વાર્ષિક લઘુત્તમ ચાર્જિસ/ગેરંટી ચૂકવવાની જવાબદારીને ધ્યાનમાં લેવાના હેતુ માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે નહીં). ફરિયાદપક્ષનો કેસ ખોટો છે તે સિંવાયના અન્ય કોઈપણ કારણોસર કોઈપણ ફોજદારી કાય વાહી શરૂ કરવામાં નિંષ્ફળતા અથવા કોઈપણ કાય વાહીમાં ગ્રાહકનો નિર્દોષ છૂટકારો આ કલમ હેઠળની કાર્યવાહીને અવરોધશે નહીં. ઉપરોક્ત ચાર્જની વસૂલાત સેવા કાપી નાખવાના અને/અથવા અન્યથા આગળ વધવાના

બોર્ડના અધિકારોને પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના રહેશે."

૯૨. ૧૯૧૦ ના ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૩૯ અને જી.ઇ.બી. દ્વારા ઘડવામાં આવેલી પુરવઠાની શરતોની કલમ ૩૩-બી ના સંયુક્ત વાંચન પરથી, આપણે સામાન્ય રીતે નોંધી શકીએ છીએ કે તે કોઈપણ ગ્રાહક દ્વારા વિદ્યુત ઊર્જાના અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગનું કૃત્ય છે, જે ઇન્ડિયન પીનલ કોડના અર્થમાં ચોરી કરવાનું કૃત્ય રહેશે, એટલે કે ફોજદારી ગુનો બનશે.

૯૩. ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૩૯ નો પ્રથમ ભાગ વીજ ચોરીમાં સંડોવાયેલા ગ્રાહક પર કેદ અને/અથવા દંડની સજાની જોગવાઈ કરે છે. જોકે, પુરવઠાની શરતોની કલમ ૩૩-બી સાથે વંચાતી કલમ ૩૯ નો બીજો ભાગ સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે, જે કેસમાં ગ્રાહક દ્વારા ઊર્જા મેળવવા, વપરાશ કરવા અથવા ઉપયોગ કરવા માટે લાયસન્સદાર દ્વારા અધિકૃત ન હોય તેવા કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન અથવા સાધનોનું અસ્તિત્વ સાબિત થાય છે, ત્યાં ઊર્જાના અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગ વિશે અને તે દ્વારા આવા વપરાશ દ્વારા ઊર્જાની ચોરી વિશે અનુમાન કરવામાં આવશે, જ્યાં સુધી વિપરીત સાબિત ન થાય.

૯૪. ગ્રાહક દ્વારા ઊર્જાના અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગ માટે કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન અથવા સાધનો અસ્તિત્વમાં હોવાનું જણાય તેવા સંજોગોમાં જી.ઇ.બી. દ્વારા ઘડવામાં આવેલી પુરવઠાની શરતોની કલમ ૩૩-બી

સાથે વંચાતી ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૩૯ ની ડીમિંગ જોગવાઈ આકર્ષિત થશે. એ હકીકત સામે કોઈ વિવાદ હોઈ શકે નહીં કે કાઢવામાં આવેલ અનુમાન આવા કોઈપણ સંજોગોના અસ્તિત્વનું છે, જે ગ્રાહક દ્વારા ખંડનપાત્ર રહેશે. જોકે, ઉપરોક્ત જોગવાઈઓમાં વપરાયેલી ભાષાને ધ્યાનમાં રાખીને, એ સ્પષ્ટ છે કે એકવાર વિદ્યુત ઊર્જાના અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણ માટે પ્રથમદર્શી પુરાવો અસ્તિત્વમાં હોવાનું જણાય, તો તેનાથી વિપરીત સાબિત કરવાનો બોજો ગ્રાહક પર આવી જશે. આમ, બોર્ડના અધિકારી પરનો બોજો એવા કૃત્રિમ સાધનોનું પ્રથમદર્શી અસ્તિત્વ સાબિત કરવાનો રહેશે જેનો ઉપયોગ વિદ્યુત ઊર્જાના અપ્રમાણિક નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગ માટે થઈ શકે છે, જેને જો ગ્રાહક દ્વારા વિપરીત પુરાવા દ્વારા ખંડિત કરવામાં ન આવે, તો તે વિદ્યુત ઊર્જાની ચોરી વિશે નિષ્કર્ષ પર દોરી જશે."

૯૫. જૂની વ્યવસ્થા હેઠળ વીજળીના અપ્રમાણિક વપરાશ અથવા ચોરીનું નિયમન કરતા વૈધાનિક માળખા પરની આ ચર્ચા સાથે, આપણે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૧૩૫ તરફ વળી શકીએ છીએ જેનો ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વાદીના અધિકારીઓ દ્વારા કાઢવામાં આવેલા વીજ ચોરીની સાબિતી અંગેના તેના નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધ્યા મુજબ ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૧૩૫ પણ અહીં નીચે ટાંકી શકાય છે :-

"૧૩૫. વીજળીની ચોરી.–

(૧) જે કોઈ, અપ્રમાણિકપણે,–

(એ) લાયસન્સદાર અથવા સપ્લાયર, જે પણ હોય, તેની ઓવરહેડ, ભૂગર્ભ અથવા પાણીની અંદરની લાઈનો અથવા કેબલ્સ, અથવા સર્વિસ વાયર્સ, અથવા સર્વિસ સુવિધાઓ સાથે જોડાણ કરે છે, ટેપ કરે છે અથવા કરાવે છે; અથવા (બી) મીટર સાથે ચેડાં કરે છે, ચેડાં કરેલું મીટર સ્થાપિત કરે છે અથવા વાપરે છે, કરંટ રિવર્સિંગ ટ્રાન્સફોર્મર, લૂપ કનેક્શન અથવા અન્ય કોઈપણ સાધન અથવા પદ્ધતિ જે વીજ પ્રવાહના સચોટ અથવા યોગ્ય નોંધણી, કેલિબ્રેશન અથવા મીટરિંગમાં દખલ કરે છે અથવા અન્યથા એવી રીતે પરિણમે છે જેથી વીજળી ચોરાય છે અથવા વેડફાય છે; અથવા (સી) ઈલેક્ટ્રિક મીટર, ઉપકરણ, સાધન અથવા વાયરને નુકસાન પહોંચાડે છે અથવા નાશ કરે છે અથવા તેમાંથી કોઈપણને નુકસાન પહોંચાડવા અથવા નાશ કરવાની મંજૂરી આપે છે જેથી વીજળીના યોગ્ય અથવા સચોટ મીટરિંગમાં દખલ થાય; અથવા (ડી) ચેડાં કરેલા મીટર દ્વારા વીજળીનો ઉપયોગ કરે છે; અથવા (ઈ) જેના માટે વીજળીના ઉપયોગની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી તે સિવાયના અન્ય હેતુ માટે વીજળીનો ઉપયોગ કરે છે, જેથી વીજળી મેળવી શકાય અથવા વપરાશ કરી શકાય અથવા ઉપયોગ કરી શકાય, તે ત્રણ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય તેવી મુદતની કેદની અથવા દંડની અથવા બંને સાથે શિક્ષાને પાત્ર થશે: પરંતુ શરત એ છે કે જે કેસમાં મેળવેલ, વપરાશ કરેલ, અથવા ઉપયોગમાં

લેવાયેલ લોડ અથવા નિષ્કર્ષણનો પ્રયાસ અથવા વપરાશનો પ્રયાસ અથવા ઉપયોગનો પ્રયાસ–

(૧) ૧૦ કિલોવોટથી વધુ ન હોય, તો પ્રથમ દોષિત ઠરવા પર લાદવામાં આવેલ દંડ વીજળીની આવી ચોરીના કારણે થયેલા આર્થિક લાભના ત્રણ ગણાથી ઓછો રહેશે નહીં અને બીજી અથવા ત્યારપછીની દોષસિદ્ધિની ઘટનામાં લાદવામાં આવેલ દંડ વીજળીની આવી ચોરીના કારણે થયેલા આર્થિક લાભના છ ગણાથી ઓછો રહેશે નહીં;

(૨) ૧૦ કિલોવોટથી વધુ હોય, તો પ્રથમ દોષિત ઠરવા પર લાદવામાં આવેલ દંડ વીજળીની આવી ચોરીના કારણે થયેલા આર્થિક લાભના ત્રણ ગણાથી ઓછો રહેશે નહીં અને બીજી અથવા ત્યારપછીની દોષસિદ્ધિની ઘટનામાં, સજા છ મહિનાથી ઓછી નહીં, પરંતુ જે પાંચ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય તેવી મુદતની કેદ અને વીજળીની આવી ચોરીના કારણે થયેલા આર્થિક લાભના છ ગણાથી ઓછા ન હોય તેવા દંડની રહેશે: વધુમાં શરત એ છે કે એવી વ્યક્તિની બીજી અને ત્યારપછીની દોષસિદ્ધિની ઘટનામાં જ્યાં મેળવેલ, વપરાશ કરેલ અથવા ઉપયોગમાં લેવાયેલ લોડ અથવા નિષ્કર્ષણનો પ્રયાસ અથવા વપરાશનો પ્રયાસ અથવા ઉપયોગનો પ્રયાસ ૧૦ કિલોવોટથી વધુ હોય, તો આવી વ્યક્તિને ત્રણ મહિનાથી ઓછી ન હોય પરંતુ બે વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય તેવા સમયગાળા માટે વીજળીનો કોઈપણ પુરવઠો મેળવવાથી વંચિત રાખવામાં આવશે અને તે સમયગાળા

માટે અન્ય કોઈપણ સ્ત્રોત અથવા જનરેટિંગ સ્ટેશન પરથી વીજળીનો પુરવઠો મેળવવાથી પણ વંચિત રાખવામાં આવશે: વધુમાં શરત એ પણ છે કે જો એ સાબિત થાય કે બોર્ડ અથવા લાયસન્સદાર અથવા સપ્લાયર દ્વારા અધિકૃત ન હોય તેવા કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન અથવા સાધનો, જે પણ હોય, ગ્રાહક દ્વારા વીજળી મેળવવા, વપરાશ કરવા અથવા ઉપયોગ કરવા માટે અસ્તિત્વમાં છે, તો જ્યાં સુધી વિપરીત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી એવું માની લેવામાં આવશે કે વીજળીનું કોઈપણ નિષ્કર્ષણ, વપરાશ અથવા ઉપયોગ આવા ગ્રાહક દ્વારા અપ્રમાણિકપણે કરવામાં આવ્યો છે.

(૧એ) આ અધિનિયમની જોગવાઈઓને પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના, લાયસન્સદાર અથવા સપ્લાયર, જે પણ હોય, વીજળીની આવી ચોરી શોધી કાઢ્યા પછી, તરત જ વીજ પુરવઠો કાપી શકે છે: પરંતુ શરત એ છે કે યોગ્ય કમિશન દ્વારા તે હેતુ માટે અધિકૃત લાયસન્સદાર અથવા સપ્લાયરના આવા જ અધિકારી અથવા લાયસન્સદાર અથવા સપ્લાયરના અન્ય કોઈ અધિકારી, જે પણ કેસ હોય, જે આ રીતે અધિકૃત રેન્ક કરતાં ઉચ્ચ રેન્ક ધરાવતા હોય, તેઓ જ વીજળીની સપ્લાય લાઇન કાપી શકશે: વધુમાં શરત એ છે કે લાયસન્સદાર અથવા સપ્લાયરના આવા અધિકારી, જે પણ હોય, આવા જોડાણ કાપ્યાના સમયથી ચોવીસ કલાકની અંદર અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા પોલીસ સ્ટેશનમાં આવા ગુનાના સંબંધમાં લેખિતમાં ફરિયાદ નોંધાવશે: વધુમાં શરત એ પણ છે કે લાયસન્સદાર

અથવા સપ્લાયર, જે પણ હોય, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર આકારણી કરાયેલી રકમ અથવા વીજળી શુલ્ક જમા કરાવવા અથવા ચૂકવવા પર, આ કલમની બીજી શરતમાં ઉલ્લેખિત ફરિયાદ નોંધાવવાની જવાબદારીને પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના, આવી ડિપોઝિટ અથવા ચુકવણીના અડતાલીસ કલાકની અંદર વીજળીની સપ્લાય લાઇન પુનઃસ્થાપિત કરશે.

(૨) રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ સંદર્ભમાં અધિકૃત લાયસન્સદાર અથવા સપ્લાયરના કોઈપણ અધિકારી, જે પણ હોય, તે–

(એ) કોઈપણ સ્થળ અથવા જગ્યામાં પ્રવેશી શકે છે, નિરીક્ષણ કરી શકે છે, તોડીને ખોલી શકે છે અને તપાસ કરી શકે છે જ્યાં તેમને એવું માનવાને કારણ હોય કે વીજળીનો અનધિકૃત રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે અથવા થઈ રહ્યો છે; (બી) આવા તમામ સાધનો, ઉપકરણો, વાયરો અને અન્ય કોઈપણ સુવિધા આપનાર સાધન અથવા સામગ્રી કે જેનો ઉપયોગ વીજળીના અનધિકૃત ઉપયોગ માટે કરવામાં આવ્યો છે, અથવા થઈ રહ્યો છે, તેની શોધ કરી શકે છે, જપ્ત કરી શકે છે અને હટાવી શકે છે; (સી) કોઈપણ હિસાબી ચોપડા અથવા દસ્તાવેજોની તપાસ કરી શકે છે અથવા જપ્ત કરી શકે છે જે તેમના મતે પેટા-કલમ (૧) હેઠળના ગુનાના સંદર્ભમાં કોઈપણ કાર્યવાહી માટે ઉપયોગી અથવા સુસંગત હશે અને જે વ્યક્તિના કબજામાંથી આવા હિસાબી ચોપડા અથવા દસ્તાવેજો જપ્ત કરવામાં

આવ્યા છે તેને તેમની હાજરીમાં તેની નકલો બનાવવા અથવા તેમાંથી અંશો લેવાની મંજૂરી આપી શકે છે.

(૩) તપાસના સ્થળના કબજેદાર અથવા તેમના વતી કોઈપણ વ્યક્તિ તપાસ દરમિયાન હાજર રહેશે અને આવી તપાસ દરમિયાન જપ્ત કરાયેલી તમામ વસ્તુઓની યાદી તૈયાર કરવામાં આવશે અને આવા કબજેદાર અથવા વ્યક્તિને સોંપવામાં આવશે જે સદર યાદી પર સહી કરશે: પરંતુ શરત એ છે કે આવી જગ્યા પર કબજો ધરાવતા પુખ્ત વયના પુરુષ સભ્યની હાજરી સિવાય સૂર્યાસ્ત અને સૂર્યોદય વચ્ચે કોઈપણ રહેણાંક સ્થળો અથવા રહેણાંક જગ્યાઓનું કોઈ નિરીક્ષણ, તપાસ અને જપ્તી કરવામાં આવશે નહીં.

(૪) સર્ચ અને જપ્તીને લગતી કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ (૧૯૭૪ નો ૨) ની જોગવાઈઓ, બને ત્યાં સુધી, આ અધિનિયમ હેઠળની સર્ચ અને જપ્તીને લાગુ પડશે."

૯૬. તેના વાંચન પરથી, આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૧૩૫ એ ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ ની તત્કાલીન જોગવાઈઓ કરતાં વધુ વિસ્તૃત જોગવાઈ છે, જેનું સ્થાન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ દ્વારા લેવામાં આવ્યું હતું. જોકે, ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૧૩૫ ની પેટા-કલમ (૧) ની ત્રીજી શરત શબ્દશઃ ઈલેક્ટ્રિસિટી

એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ નો બીજો ભાગ છે. કલમ ૧૩૫ ની ત્રીજી શરત ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ના અર્થમાં વીજ પુરવઠાકર્તાને તેમાં સમાવિષ્ટ ડીમિંગ જોગવાઈ દ્વારા વીજ ચોરી અંગેનું અનુમાન કાઢવા સક્ષમ બનાવે છે, જે ગ્રાહક દ્વારા ખંડનપાત્ર છે.

૯૭. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા અમારી સમક્ષ એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લઈને કાયદાકીય ભૂલ કરી છે જ્યારે હાલના કેસમાં કથિત ચોરીની ઘટના સદર કાયદો અમલમાં આવ્યો તે પહેલાંની છે. ચોરીની હકીકત અંગે અનુમાન કાઢવા માટે ૨૦૦૩ ના અધિનિંયમની કલમ ૧૩૫ નો સ દર્ભ સંપૂર્ણપણે અસંદર્ભિત છે. ટ્રાયલ કોર્ટના એ તારણો કે વાદીએ ચોરીની ઘટના સાબિત કરી છે, તેથી, ટકી શકે તેમ નથી.

૯૮. સદર રજૂઆત સાથે વ્યવહાર કરવા માટે, એટલું કહેવું પૂરતું છે કે બે વૈધાનિક જોગવાઈઓની તુલના કરવા પર, એટલે કે ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ અને ૨૦૦૩ ના ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, અમને જણાય છે કે જૂની કલમ ૩૯ (૧૯૧૦ ના અધિનિયમની) તેમજ નવી કલમ ૧૩૫ (૨૦૦૩ ના અધિનિયમની) માં વીજળી મેળવવા, વપરાશ કરવા અથવા ઉપયોગ કરવા માટે કોઈપણ કૃત્રિમ સાધનોના અસ્તિત્વના કિસ્સામાં અનુમાન કાઢીને વીજ ચોરીની હકીકત ચકાસવાની કસોટી સમાન રહી છે. આ કેસમાં ચોરી વિશે ટ્રાયલ કોર્ટે જે

અભિપ્રાય બાંધ્યો છે, જેમાં સ્થળ પર મળી આવેલા બાહ્ય પદાર્થ અથવા સાધનોનું અસ્તિત્વ માત્ર સાબિત થયું નહોતું, પરંતુ એક્યુચેક મીટરની મદદથી ટીમ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી ત્યારપછીની તપાસ પરથી ગેરકાયદેસર રીતે વીજળી મેળવવાનું પણ સાબિત થયું હતું, તે કાયદાની કોઈ ભૂલથી પીડિત કહી શકાય નહીં. પ્રતિવાદી ગેરકાયદેસર સાધનો દ્વારા વીજળી મેળવવામાં સંડોવાયેલો હોવાનું ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કાઢવામાં આવેલું અનુમાન રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ, ચેકિંગ રિપોર્ટમાં વર્ણવેલ પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિની હકીકતો પર આધારિત છે જેમાં સ્થળ પર બાહ્ય પદાર્થ અથવા સાધનો માત્ર અસ્તિત્વમાં હોવાનું જણાયું નહોતું પરંતુ ગેરકાયદેસર રીતે વીજળી મેળવવા માટે તેનો ઉપયોગ પણ સાબિત થયો હતો. એક્યુચેક મીટરની મદદથી સ્થળ પર હાથ ધરવામાં આવેલી તપાસ પરથી વીજળીનો અપ્રમાણિક વપરાશ સાબિત થયો હતો. વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલા રેકોર્ડ પરના મહત્ત્વપૂર્ણ દસ્તાવેજી અને મૌખિક પુરાવાઓના આધારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા આ તારણોને માત્ર એ હકીકતથી નકારી શકાય નહીં કે ટ્રાયલ કોર્ટે પ્રતિવાદીએ સ્થળ પર મળેલા કૃત્રિમ સાધનોનો ઉપયોગ કરીને વીજળીની ચોરી કરી હતી તેવું ઠરાવવા માટે વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ ના સ્થાને ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૧૩૫ નો ઉલ્લેખ કર્યો હતો.

૯૯. પુનરાવર્તનના ભોગે પણ, એ નોંધી શકાય છે કે ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૩૯ ના બીજા ભાગમાં વપરાયેલી સ્પષ્ટ

ભાષાને ધ્યાનમાં રાખીને, રેકોર્ડ પરના મહત્ત્વપૂર્ણ પુરાવાઓના આધારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા તારણો પુષ્ટિ કરવા પાત્ર છે, કારણ કે પ્રતિવાદી તેની સમક્ષ રજૂ કરાયેલા સચોટ પુરાવાઓના આધારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કાઢવામાં આવેલા અનુમાનને ખંડિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. એટલું કહેવું પૂરતું છે કે પ્રતિવાદી અપ્રમાણિકપણે વીજળી મેળવવા, વપરાશ કરવા અથવા ઉપયોગ કરવામાં સંડોવાયેલો હોવા અંગે વાદી દ્વારા કાઢવામાં આવેલા અનુમાનને ખંડિત કરવા માટે પ્રતિવાદી દ્વારા કંઈપણ વિપરીત સાબિત કરવામાં આવ્યું નથી. ઓચિંતી તપાસ સમયે સ્થળ પર હાજર રહેલા પોતાના અધિકારીઓ/પ્રતિનિધિઓને, ભલે તેઓ ટ્રાયલ સમયે સેવામાં હતા, તો પણ તેમના દ્વારા વિરોધ સાથે સહી કરાયેલ ચેકિંગ રિપોર્ટને ખંડિત કરવા માટે પ્રતિવાદીએ રજૂ કર્યા નથી. આ બાબત ચોરીની હકીકત વિશે વાદીના કેસને વધુ સમર્થન આપશે.

૧૦૦. આમ, અપીલમાં ઘડવામાં આવેલ વિચારણા માટેનો મુદ્દો વાદીની તરફેણમાં નક્કી કરવામાં આવે છે અને એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે વાદીએ વૈધાનિક યોજનાના દાયરામાં સચોટ પુરાવા દ્વારા વિદ્યુત ઊર્જાની ચોરીની હકીકત સાબિત કરી છે અને ટ્રાયલ કોર્ટના તારણો કોઈપણ સચોટ પુરાવા વિના ધારણાઓ અને અનુમાનો પર આધારિત હોવાનું કહી શકાય નહીં, જેવો કે પ્રતિવાદી દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો છે. ચોરીની હકીકતની પુષ્ટિ કરતા ટ્રાયલ કોર્ટના તારણો પર આક્ષેપ કરવા માટે પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા

કરવામાં આવેલી રજૂઆત આથી નકારી કાઢવામાં આવે છે. ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૩૯ હેઠળના અનુમાનના પ્રશ્ન પર સુપ્રીમ કોર્ટના ૧૯૬૬ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન ૨૦૯ (રામ ચંદર પ્રસાદ શર્મા વિ. સ્ટેટ ઓફ બિહાર) ના ચુકાદા પર પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા મુકવામાં આવેલ આધાર કોઈ મદદ કરતો નથી. ચોરીના કારણે ઊર્જાના નુકસાન માટેની જવાબદારીની આકારણીના પ્રશ્ન પર લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૬૧૬/૨૦૧૮ (જયશ્રી ટોકીઝ વિ. પશ્ચિમ ગુજ. વીજ કંપની લિમિટેડ) તારીખ ૨૬.૦૭.૨૦૧૮ માં આ કોર્ટના ચુકાદાનો સંદર્ભ પણ અસંદર્ભિત છે અને હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં તેનું કોઈ મહત્વ નથી."

<u>(સી) મુદ્દા નં.(૩)- વિદ્યુત ઊર્જાની ચોરી માટે વીજળીના મૂલ્ય પેટે જવાબદારી/નુકસાનીની ગણતરી અંગે:-</u>

૧૦૧. વ્યાજ સહિત રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫/- ની રકમના તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલ મુજબ અપ્રમાણિકપણે ઉપયોગમાં લેવાયેલી અથવા મેળવેલી ઊર્જાની ચુકવણી માટે પ્રતિવાદીની જવાબદારીની ગણતરીના પ્રશ્ન પર, આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ નું બિલ કાર્યપાલક ઇજનેર (ઔદ્યોગિક વિભાગ) અંકલેશ્વર દ્વારા પ્રતિવાદીને મોકલવામાં આવ્યું હતું, જેમાં જુલાઈ, ૧૯૯૬ થી નવેમ્બર, ૧૯૯૬ ના મહિનાઓ અને ડિસેમ્બર, ૧૯૯૬ ના ચાર દિવસો માટે વપરાશ થયેલા યુનિટ્સની વિગતો અને ૧૦,૬૩૬ કેવીએ ના કરારબદ્ધ લોડ અને ૧૫૦૦૦ કેવીએ ની કરારબદ્ધ માંગને

ધ્યાનમાં રાખીને બાકી લેણાંની ગણતરીનો સમાવેશ થતો હતો, જેમાં પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકાની કલમ ૩૪ મુજબ માંગની ગણતરી કર્યા પછી, વિદ્યુત શુલ્કમાં મુક્તિ આપીને દંડ, વેચાણ પર ૪% વેરો મળીને રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫/-ની રકમની ગણતરી કરવામાં આવી હતી. જોકે, જુલાઈ અને ઓગસ્ટ મહિના માટે ૧૦,૦૦૦ કેવીએ ની કરારબદ્ધ માંગ અને ૧૫મી સપ્ટેમ્બર સુધી ૧૫,૦૦૦ કેવીએ ની કરારબદ્ધ માંગને ધ્યાનમાં રાખીને તારીખ ૧૦.૧૨.૧૯૯૬ ની ઓફિસ નોંધ દ્વારા સદર પૂરક બિલમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે ૧૬મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ થી ડિસેમ્બર, ૧૯૯૬ સુધી, ૨૦૦૦૦ કેવીએ ની કરારબદ્ધ માંગ પર ગણતરી કરવામાં આવી હતી. આમ, તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ રૂ. ૧૨,૩૨,૧૯,૩૪૫.૬૦ ની કુલ રકમ માટે બે સુધારેલા બિલો જારી કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૦૨. ટ્રાયલ કોર્ટે તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના સુધારેલા બિલ મુજબ ૧૨ કરોડ અને પરચૂરણ રકમની માંગ માટેના વાદીના દાવાને નકારી કાઢતાં, સ્પષ્ટપણે નોંધ્યું હતું કે વાદી દ્વારા આંક ૩૪૦ પર રજૂ કરાયેલ વિગતવાર ગણતરી પત્રક પરથી, વાદી માત્ર રૂ. ૯ કરોડ અને પરચૂરણ રકમ વસૂલવા માટે હકદાર છે, અને તે સુધારેલા બિલ સામે ચુકવણીનો દાવો કરવા માટે ૨૦૦૦૦ કેવીએ નો કુલ કરારબદ્ધ લોડ રિલીઝ કર્યો હોવાની હકીકત સ્થાપિત કરી શક્યો નથી.

૧૦૩. ટ્રાયલ કોર્ટના આ તારણો પર હરીફ પક્ષકારો, વાદી અને પ્રતિવાદી

તરફથી ઉપસ્થિત બંને વિદ્વાન વકીલો દ્વારા જુદા જુદા આધારો પર આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રતિવાદી તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ સોપરકાર, એક તરફ, એવી રજૂઆત કરશે કે પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકાની કલમ ૩૪ ની મદદ લઈને પાછલા છ મહિનાના સમયગાળા માટે વધારાના ચાર્જીસ વસૂલવાનું કોઈ વાજબીપણું નહોતું, કારણ કે ઓગસ્ટ, ૧૯૯૬ ના મહિનામાં હાથ ધરવામાં આવેલી અગાઉની ઓચિંતી તપાસમાં બધું બરાબર જણાયું હતું અને વધુમાં ફેક્ટરી ત્રણ શિફ્ટમાં ચાલતી હોવાનો કોઈ પુરાવો નહોતો. પ્રતિવાદી કંપનીના વાઈસ પ્રેસિડેન્ટ શ્રી કૈલાશ ગંગાધર શર્માની જુબાની રજૂ કરીને તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના બિલ પર આક્ષેપ કરવાનો પ્રયાસ પણ એવો દાવો કરવા માટે કરવામાં આવ્યો છે કે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ પહેલાં કંઈપણ વાંધાજનક જણાયું નહોતું અને જ્યારે કોઈ વાંધો નહોતો અને વીજ વપરાશ માટે મીટર મુજબનું બિલ અગાઉ આપવામાં આવ્યું હતું, ત્યારે પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકાની કલમ ૩૪ અનુસાર કરવામાં આવેલી કથિત આકારણી પર, પૂરક બિલ દ્વારા, નિરીક્ષણ સમયે કુલ કનેક્ટેડ લોડ પર વધારાની રકમની માંગણી કરવાનું કોઈ વાજબીપણું નહોતું.

૧૦૪. તેમાંના ફકરા નં. '૬', '૮' અને '૯' માં શ્રી કૈલાશ ગંગાધર શર્માના નિવેદન પર અમારું ધ્યાન દોરતાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સદર સાક્ષી, જેઓ પ્રતિવાદી કંપનીના સિનિયર વાઈસ પ્રેસિડેન્ટ તરીકે કામ કરતા હતા, તેમણે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે ઊર્જાનું કોઈ નુકસાન થયું નહોતું અને

વાદીના છેડે નોંધાયેલ પુરવઠો પ્રતિવાદીના મીટરમાં દર્શાવેલ વપરાશ સાથે તુલનાત્મક હતો. તેમની સરતપાસમાં તેમનું નિવેદન સ્પષ્ટ છે કે તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલ અને તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના સુધારેલા બિલ દ્વારા કરવામાં આવેલી સમગ્ર ગણતરી કાલ્પનિક અને કોઈપણ આધાર વિનાની હતી. ઓચિંતી તપાસ વાદી ડીજીવીસીએલના અધિકારીઓ દ્વારા કાયદાની કોઈ સત્તા વિના પ્રતિવાદી કંપનીના અધિકારીઓની ગેરહાજરીમાં હાથ ધરવામાં આવી હતી અને ચેકિંગ રિપોર્ટ/પંચનામું એ રાત્રિના સમયે એકતરફી તૈયાર કરાયેલ દસ્તાવેજ હતો જ્યારે સ્થળ પર પ્રતિવાદીનો કોઈ પ્રતિનિધિ હાજર નહોતો. તેમણે સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી હતી કે સ્થળ પર મળેલા કૃત્રિમ સાધનો અથવા બાહ્ય પદાર્થ તરીકે જે સામગ્રી દર્શાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે, તે વાસ્તવમાં ચેકિંગ ટુકડીના અધિકારીઓ દ્વારા લાવવામાં આવી હતી અને સ્થાપિત મીટરમાં ઊર્જાના નુકસાન વિશેની અથવા મીટરની ઝડપમાં તફાવત હોવા અંગેની સમગ્ર વાર્તા મનઘડંત છે. પ્રતિવાદી તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, આમ, એવી રજૂઆત કરશે કે પ્રતિવાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલા સાક્ષીએ ચોરીની હકીકત અને કાયદાના સિદ્ધાંત પરની ગણતરી ખોટી હોવાનો સ્પષ્ટપણે ઇનકાર કર્યો હતો.

૧૦૫. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની ઉપરોક્ત રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લેતાં, શ્રી કૈલાશ ગંગાધર શર્મા, આંક ૨૩૯ ની ઊલટતપાસમાંથી પસાર થયા પછી, આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે સદર સાક્ષીએ વર્ષ ૧૯૮૧ માં પ્રતિવાદી કંપની એટલે કે પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં જોડાયા હોવાનું સ્વીકાર્યું હતું, અને તેઓ શરૂઆતના ત્રણ

વર્ષ માટે હરિયાણામાં પોસ્ટેડ હતા. અને વર્ષ ૧૯૮૫ થી જુબાનીની તારીખ સુધી, તેઓ સતત દિલ્હીમાં પોસ્ટેડ હતા. જ્યારે અંકલેશ્વર ખાતે ફેક્ટરી સ્થાપવામાં આવી હતી, ત્યારે તેઓ દિલ્હી ખાતે ડેપ્યુટી જનરલ મેનેજર તરીકે પોસ્ટેડ હતા અને તેમણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ મહિનામાં માત્ર એક કે બે વાર જ અંકલેશ્વર આવતા હતા. આ સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે જી.ઇ.બી. ની ઓચિંતી તપાસ વખતે તેઓ હાજર નહોતા. તેમણે સ્વીકાર્યું કે શ્રી જી.એન. સિંહ પ્રતિવાદીની અંકલેશ્વર ફેક્ટરીમાં પોસ્ટેડ મિકેનિકલ એન્જિનિયર હતા, જોકે તેઓ એવી રજૂઆત કરશે કે શ્રી સિંહ ઇન્ચાર્જ નહોતા. તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું કે શ્રી મહેશ ગુપ્તા અંકલેશ્વર ખાતે જનરલ મેનેજર હતા. તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું કે તેમનું સોગંદનામું દિલ્હીમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું, તેમણે દિલ્હીમાં પોતાની સહી કરી હતી અને તેઓ ક્યારેય જામનગર ગયા નહોતા. તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું કે તેમણે જી.ઇ.બી. ની વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠાની શરતો વાંચી નથી.

૧૦૬. એટલું કહેવું પૂરતું છે કે આ સાક્ષીની જુબાની પર, પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકાની કલમ નં. ૩૪ અનુસાર તૈયાર કરાયેલ ગણતરી પત્રક સાથેનું તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ નું પૂરક બિલ, જે ટ્રાયલ કોર્ટમાં નિશાની ૩૭-જી તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું, તેના પર આક્ષેપ કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં.

૧૦૭. તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના ગણતરી પત્રક સામે પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા પડકારના અન્ય આધારોના

સંબંધમાં, એ નોંધવું યોગ્ય છે કે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ નો સંયુક્ત નિરીક્ષણ અહેવાલ સ્પષ્ટપણે નોંધે છે કે ફેક્ટરી એ ઇન્ડક્શન ફર્નેસ લોડનો ઉપયોગ કરતો સ્ટીલ પ્લાન્ટ હતો જેમાં ત્રણ શિફ્ટનો સ્ટાફ સેટઅપ હતો જે સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા અને જરૂરિયાત મુજબ કાર્યરત રહેતો હતો. આ માહિતી, તેમાં નોંધ્યા મુજબ, પ્રતિવાદી કંપનીના અધિકૃત પ્રતિનિધિ એટલે કે શ્રી એમ.કે. ગુપ્તા દ્વારા નિરીક્ષણ ટીમને પૂરી પાડવામાં આવી હતી, જેઓ અંકલેશ્વર એકમમાં જનરલ મેનેજર તરીકે પોસ્ટેડ હતા, જે બાબત ઉપર નોંધ્યા મુજબ શ્રી કૈલાશ ગંગાધર શર્મા (પ્રતિવાદીના સાક્ષી આંક ૨૩૯) ના નિવેદનમાં પણ સ્વીકારવામાં આવી છે. આ હકીકત વાદીના સાક્ષી શ્રી જે.એન. ગાંધી (આંક ૧૯૩) દ્વારા તેમની સરતપાસમાં ખાસ કરીને સાબિત કરવામાં આવી હતી અને સદર મુદ્દા પર તેમની ઊલટતપાસ કરવામાં આવી નહોતી. તેને ધ્યાનમાં રાખીને, રૂ. ૯ કરોડ અને પરચૂરણ રકમની માંગણી કરતા તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલના ગણતરી પત્રકમાં કોઈ ક્ષતિ મળી શકતી નથી, જેની વસૂલાત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા હુકમનામામાં મંજૂર કરવામાં આવી છે.

૧૦૮. અગાઉ નોંધ્યા મુજબ, પ્રતિવાદીના સાક્ષીના નિવેદનના આધારે ગણતરી અંગે વિવાદ કરવા માટે પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો ધ્યાને લઈ શકાય નહીં. વધુમાં, તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના ચેકિંગ રિપોર્ટના આધારે પ્રતિવાદીને મોકલવામાં આવેલા રૂ. ૯ કરોડ અને પરચૂરણ રકમના તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલના

ગણતરી પત્રકમાં કોઈ ભૂલ દર્શાવવામાં આવી નથી."

૧૦૯. આગળ વધતાં, વાદી તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી લીલુ કે. ભાયા એવી રજૂઆત કરીને ટ્રાયલ કોર્ટના નિર્ણયને પડકારશે કે તેણે રૂ. ૧૨ કરોડ અને પરચૂરણ રકમના તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના સુધારેલા પૂરક બિલને નકારી કાઢવામાં ભૂલ કરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ૧૬મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ થી ૨૦,૦૦૦ કેવીએ ના કરારબદ્ધ લોડને ધ્યાનમાં રાખીને સુધારેલા બિલ સાથે ૧૬મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ થી સુધારેલી માંગણી કરવામાં આવી હતી. પેપર બુક નં. ૫ ના પાના નં. '૪૮' પર મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝને કાર્યપાલક ઇજનેર (ઔદ્યોગિક વિભાગ), અંકલેશ્વર દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૧૭.૦૧.૧૯૯૬ ના પત્રવ્યવહાર તરફ કોર્ટનું ધ્યાન દોરવામાં આવે છે જેથી એવી રજૂઆત કરી શકાય કે રૂ. ૧૨ કરોડ અને પરચૂરણ રકમનું સુધારેલું બિલ ૧૬.૦૯.૧૯૯૬ થી નવેમ્બર, ૧૯૯૬ ના સમયગાળા માટે ૧૫૦૦૦ કેવીએ ના બદલે ૨૦૦૦૦ કેવીએ ની કરારબદ્ધ માંગને ધ્યાનમાં રાખીને જારી કરવામાં આવ્યું હતું. સદર બિલમાં સપ્ટેમ્બર, ઓક્ટોબર અને નવેમ્બર, ૧૯૯૬ ના મહિનાઓ માટે વીજ વપરાશના સમયગાળા માટેની સુધારેલી માંગનો પણ સમાવેશ થતો હતો, જેમાં એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે નિયમિત બિલો ૨૦૦૦૦ કેવીએ ના બદલે ૧૫૦૦૦ કેવીએ ના કરારબદ્ધ લોડની ખોટી ગણતરી પર જારી કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૧૦. પક્ષકારો વચ્ચે સંમત થયેલી વીજળી પુરવઠાની શરતો પર ભાર

મૂકતાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે શરૂઆતમાં ૧૦૦૦૦ કેવીએ લોડ માટે વીજ પુરવઠો તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ શરૂ થયો હતો અને સંમત થયા મુજબ, તારીખ ૧૧.૦૬.૧૯૯૬ થી ૧૫૦૦૦ કેવીએ નો વીજ પુરવઠો શરૂ થયો હતો. કરાર મુજબ, ૨૦૦૦૦ કેવીએ ની કુલ કરારબદ્ધ માંગ માટેનો વીજ પુરવઠો તારીખ ૧૬.૦૯.૧૯૯૬ ના રોજ શરૂ થવાનો હતો અને તે મુજબ તે શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. રજૂઆત, આમ, એવી છે કે નિયમિત બિલોની તેમજ ૧૫૦૦૦ કેવીએ ની કરારબદ્ધ માંગ પર ૧૬.૦૯.૧૯૯૬ થી કરવામાં આવેલા પૂરક બિલની ગણતરીમાં થયેલી ભૂલ માટે, તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા અને સંમત માંગ મુજબ સુધારેલું બિલ મોકલવામાં આવ્યું હતું. વીજળીના વાસ્તવિક વપરાશ માટેના અવેતન નિયમિત બિલો પેટેની બાકી રકમ તરીકે સુધારેલા બિલમાં રૂ. ૩ કરોડ અને પરચૂરણ રકમનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો. દાવા, આમ, રૂ. ૧૬ કરોડ અને પરચૂરણ રકમની વસૂલાત માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં સુધારેલા પૂરક બિલ હેઠળની રકમ તેમજ ૨૦૦૦૦ કેવીએ ની કરારબદ્ધ માંગ મુજબ ૧૬મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ થી નવેમ્બર, ૧૯૯૬ સુધીના સમયગાળા માટેના સુધારેલા નિયમિત બિલોનો પણ સમાવેશ થતો હતો. રજૂઆત એવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ માટે ઉપરોક્ત માંગને નકારી કાઢવાનું અને તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલના આધારે માત્ર રૂ. ૯ કરોડ અને પરચૂરણ રકમ માટે દાવાને આંશિક રીતે મંજૂર કરવાનું કોઈ વાજબીપણું નહોતું.

૧૧૧. આ રજૂઆતોની નોંધ લેતાં, એટલું કહેવું પૂરતું છે કે સપ્ટેમ્બર,

૧૯૯૬, ઓક્ટોબર, ૧૯૯૬ અને નવેમ્બર, ૧૯૯૬ ના મહિનાઓ માટેના નિયમિત બિલો સામેની સુધારેલી માંગ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કોઈ અલગ મુદ્દો ઘડવામાં આવ્યો નહોતો. વધુમાં, રેકોર્ડ પર એવો કોઈ પુરાવો નથી કે જે સાબિત કરે કે ૨૦૦૦૦ કેવીએ નો કરારબદ્ધ લોડ વાસ્તવમાં વાદી દ્વારા તારીખ ૧૬.૦૯.૧૯૯૬ થી મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો. તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ની ચેકિંગ શીટમાંના કથનો પરથી, આપણે નોંધી શકીએ છીએ કે તેમાં એવું નોંધવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે જી.ઈ.બી. ની ટીમ ભરૂચ જિલ્લાના જીઆઈડીસી, ઝઘડિયા ખાતે આવેલી પ્રકાશ ઈન્ડસ્ટ્રીઝના સ્ટીલ પ્લાન્ટમાં તેના વીજ જોડાણની તપાસ કરવા પહોંચી, ત્યારે ગ્રાહકના પ્રતિનિધિ તરીકે મિકેનિકલ એન્જિનિયર શ્રી જી.એન. સિંહ હાજર હતા અને તેમણે જી-૭ કાર્ડ રજૂ કર્યું હતું જેમાં કરારબદ્ધ લોડ ૧૫૦૦૦ કેવીએ, ઈ.એચ.ટી. તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. તેમાં એ પણ નોંધવામાં આવ્યું છે કે ફેક્ટરી પરિસરમાં પ્રવેશ્યા પછી જમણી બાજુના ખૂણામાં ૬૬ કેવીએ સબ-સ્ટેશન આવેલું જોવા મળ્યું હતું, જેના પર ૨૦૦૦૦ કેવીએ નું ટ્રાન્સફોર્મર સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું હતું. જોકે, તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના ચેકિંગ રિપોર્ટમાં એવો કોઈ ઉલ્લેખ નથી કે તારીખ ૧૬.૦૯.૧૯૯૬ ના રોજ ૨૦૦૦૦ કેવીએ નો કુલ લોડ રીલીઝ કરવામાં આવ્યો હતો અને ચેકિંગની તારીખે, પ્રતિવાદી વાસ્તવમાં ૨૦૦૦૦ કેવીએ નો કરારબદ્ધ લોડ મેળવી રહ્યો હતો. સ્વીકૃત રીતે, સપ્ટેમ્બર, ઓક્ટોબર અને નવેમ્બર, ૧૯૯૬ ના મહિનાઓ માટે વીજ વપરાશના અગાઉના તમામ નિયમિત બિલો વાદી જ

સારી રીતે જાણે તેવા કારણોસર, ૧૫૦૦૦ કેવીએ ના કનેક્ટેડ લોડ સાથે જારી કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૧૨. વાદીના સાક્ષી શ્રી જે.એન. ગાંધીના સંબંધમાં, તેમણે તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ નું બિલ તેમજ તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ નું સુધારેલું બિલ તેમની સહીવાળા ગણતરી પત્રક અને તેમાં સમાવિષ્ટ વિગતો સાથે જારી કરવામાં આવ્યા હોવાનું સાબિત કર્યું હતું. આ સાક્ષીએ એ પણ જણાવ્યું હતું કે તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલમાં કરારબદ્ધ લોડની ગણતરી ૧૫૦૦૦ કેવીએ મુજબ કરવામાં આવી હતી, જેને વાસ્તવમાં ૨૦૦૦૦ કેવીએ મુજબ સુધારવાની જરૂર હતી અને તેથી, તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના પત્ર સાથે રૂ. ૧૨ કરોડ અને પરચૂરણ રકમનું સુધારેલું બિલ મોકલવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં, ૧૬મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ થી નવેમ્બર, ૧૯૯૬ સુધીના સમયગાળા માટે વીજળીના નિયમિત પુરવઠા માટે, ૧૫૦૦૦ કેવીએ ના કરારબદ્ધ લોડ મુજબ બિલો આપવામાં આવ્યા હતા. જ્યારે આ ભૂલ ધ્યાને આવી, ત્યારે ૨૦,૦૦૦ કેવીએ ના વાસ્તવિક કરારબદ્ધ લોડના તફાવત માટે પ્રતિવાદી પાસે લેણી નીકળતી બાકી રકમ પેટે તારીખ ૨૧.૧૨.૧૯૯૬ ના પત્ર સાથે સુધારેલા બિલો પ્રતિવાદીને મોકલવામાં આવ્યા હતા. આ સાક્ષીએ એ પણ સાબિત કર્યું કે વાદી એકાઉન્ટ્સ ખાતાવહી રાખે છે અને મૂળ ખાતાવહી વાદીના કબજામાં હતી. તેમણે એ પણ જણાવ્યું હતું કે એકાઉન્ટ્સ ખાતાવહી અને ડિસેમ્બર, ૧૯૯૬ સુધી પ્રતિવાદી પાસે લેણી નીકળતી રકમ દર્શાવતું પત્રક તેમના નિરીક્ષણ હેઠળ તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું,

જે નિશાની ૧૮૫/૨૪ પર રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. સદર ખાતાવહી મુજબ, રૂ. ૧૨,૩૨,૧૯,૩૪૫.૦૦ ની રકમના સુધારેલા બિલ મુજબ વીજ ચોરીની રકમ અને સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ થી ડિસેમ્બર, ૧૯૯૬ સુધીના નિયમિત બિલોની ખાતાવહી મુજબ રૂ. ૩,૬૮,૭૭,૬૬૯.૨૭ ની બાકી રકમ મળીને, કુલ રૂ. ૧૬,૦૦,૯૭,૦૧૪.૯૭ પ્રતિવાદી પાસે લેણાં નીકળતા હતા, જેની વસૂલાત માટે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૧૩. જોકે, સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ ના મહિનામાં ૨૦૦૦૦ કેવીએ નો કરારબદ્ધ લોડ રિલીઝ કરવામાં આવ્યો હતો તે સ્થાપિત કરવા માટે વાદી દ્વારા કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા નહોતા. વધુમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે નોંધ્યું છે તેમ, વાદીએ પોતે હિસાબ અધિક્ષક અને કાર્યપાલક ઇજનેર (ઔદ્યોગિક વિભાગ), અંકલેશ્વરની સંયુક્ત સહી હેઠળનું ગણતરી પત્રક આંક ૩૪૦ તેના વકીલ મારફતે તારીખ ૧૨.૦૩.૨૦૧૯ ના રોજ આંક ૩૩૯ તરીકે રજૂ કર્યું હતું. કોર્ટમાં ગણતરી પત્રક આંક ૩૪૦ રજૂ કરતા વાદીના વકીલની પ્રતિ-સહી સાથે કાર્યપાલક ઇજનેર (ઉદ્યોગ), અંકલેશ્વરની સહી હેઠળના દસ્તાવેજ આંક ૩૩૯ માં અધિકારીની એવી જાહેરાત છે કે :-

> *"સદરહું કામમાં વાદી તરફે આજ રોજ આ સાથે પ્રતિવાદી કંપનીના બીલની ૧૫૦૦૦/- કેવીએ ને ધ્યાનમાં લઈ છ માસના સપ્લીમેન્ટરી બીલની રકમ અંગેની ગણતરી રજુ કરી છે. તે જાહેર થાય ગણતરી હાલના*

એક્ઝીક્યુટીવ એન્જીનીયરની સહીવાળી (સ્વપ્રમાણિત) રજુ કરેલ છે તે જાહેર થાય, તેમાં લખેલું સાચુ છે." (મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદામાં આ ગુજરાતી લખાણનું અંગ્રેજી ભાષાંતર પણ સામેલ રાખવામાં આવેલ હતું)

૧૧૪. આ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે ઠરાવ્યું છે કે વાદી સક્ષમ અધિકારીની સહી હેઠળ વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલ ગણતરી પત્રક આંક ૩૪૦ ના આધારે પ્રતિવાદી પાસેથી માત્ર રૂ. ૯ કરોડ અને પરચૂરણ રકમ વસૂલવા માટે હકદાર છે.

૧૧૫. કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી પૃચ્છા પર, વાદી તરફથી ઉપસ્થિત સુશ્રી લીલુ કે. ભાયા પુરાવા પૂર્ણ થયાના ઘણા સમય પછી, માર્ચ, ૨૦૧૯ ના મહિનામાં ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલ આંક ૩૩૯ અને આંક ૩૪૦ ની વિગતો સામે તકરાર કરી શક્યા નહીં. અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે વાદીને ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ તેના કાર્યપાલક ઇજનેરની સહી હેઠળ રજૂ કરાયેલા ગણતરી પત્રકમાંથી પીછેહઠ કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં.

૧૧૬. ઉપરોક્ત ઉપરાંત, આપણે આંક ૩૦૯ પર વાદીના સાક્ષી શ્રી પંકજ નવનીતલાલ જાધવની જુબાનીની પણ નોંધ લઈ શકીએ છીએ. તેમની સરતપાસમાં, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેઓ વર્ષ ૧૯૮૩ માં જુનિયર ક્લાર્ક તરીકે તત્કાલીન જી.ઇ.બી. માં નોકરીએ લાગ્યા હતા અને ૧૯૯૨ થી ૨૦૦૩ સુધી, તેઓ વાદીના અંકલેશ્વર વિભાગમાં જુનિયર આસિસ્ટન્ટ તરીકે પોસ્ટેડ હતા

અને તેમનું કામ બિલ બનાવવાનું હતું. આ સાક્ષી દ્વારા પુરાવામાં પ્રતિવાદીના નિશાની નં. ૩૯/૫ થી ૩૯/૧૯ તરીકે રજૂ કરાયેલા કમ્પ્યુટર જનરેટેડ બિલો રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા, જેની નકલો જુબાની દરમિયાન પ્રદર્શિત કરવામાં આવી હતી. આ સાક્ષીએ ટેરિફ પુસ્તિકા નિશાની ૩૯/૪ તરીકે અને જી.ઇ.બી. ની પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકા નિશાની ૩૯/૩ તરીકે પણ રજૂ કરી હતી, જે તેમની જુબાની પર પ્રદર્શિત પણ કરવામાં આવી હતી. વાદીના સાક્ષી દ્વારા પુરાવામાં કરારની નકલ નિશાની ૩૯/૧ તરીકે રજૂ કરવામાં આવી હતી જ્યારે જણાવ્યું હતું કે મૂળ કરાર (જે મુદ્રિત દસ્તાવેજ છે) પર મુખ્ય કચેરી ખાતે પ્રતિવાદીના અધિકારી દ્વારા સહી કરવામાં આવી હતી અને મૂળ કરાર તેમને મુખ્ય કચેરીમાંથી મળ્યો હતો. કરાર સાથે, પ્રતિવાદીની સહી હેઠળ સંમત થયેલ દર સૂચિ પણ નિશાની ૩૯/૨ તરીકે રજૂ કરવામાં આવી હતી, જે તેમના એવા નિવેદન પર પ્રદર્શિત કરવામાં આવી હતી કે દર સૂચિની મૂળ નકલ પ્રતિવાદી પાસે હતી. પોતાના હસ્તાક્ષરમાં રાખવામાં આવેલ બિલોની વિગતો ધરાવતી ખાતાવહી આ સાક્ષી દ્વારા નિશાની ૩૯/૨૦ તરીકે રજૂ કરવામાં આવી હતી અને તેમના દ્વારા કોર્ટમાં લાવવામાં આવેલી મૂળ લેજર બુક રજૂ કરવા પર તે પ્રદર્શિત કરવામાં આવી હતી. તેમની ઊલટતપાસમાં, આ સાક્ષીએ તેમના પોતાના હસ્તાક્ષરમાં તૈયાર કરેલા દસ્તાવેજો, એટલે કે નિશાની ૩૯/૨૦ વાળી લેજર બુકને સ્પષ્ટપણે સાબિત કરી હતી અને જણાવ્યું હતું કે તેમાં કમ્પ્યુટર પર તૈયાર કરાયેલા બિલોની વિગતો છે. તેમણે એ પણ સાબિત કર્યું કે પુરાવામાં તેમના દ્વારા રજૂ કરાયેલા

બિલો કમ્પ્યુટર જનરેટેડ બિલો હતા અને કોઈ મેન્યુઅલ બિલ નહોતું અને ખાતાવહી તેમના પોતાના હસ્તાક્ષરમાં તૈયાર કરવામાં આવી હતી. આપણે એ પણ નોંધી શકીએ છીએ કે વાદીના વકીલ મારફતે કાર્યપાલક ઈજનેર (ઔદ્યોગિક), અંકલેશ્વરની સહી હેઠળ વાદી દ્વારા તારીખ ૧૨.૦૩.૨૦૧૯ ના રોજ રજૂ કરાયેલી તારીખ ૧૨.૦૩.૨૦૧૯ ની અરજી (આંક ૩૩૯) સાથે હિસાબ અધિક્ષક અને કાર્યપાલક ઈજનેર (ઔદ્યોગિક), અંકલેશ્વરની સંયુક્ત સહી હેઠળ આંક ૩૪૦ તરીકે રજૂ કરાયેલી તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ની ચેકિંગ શીટ, આ સાક્ષી મારફતે પુરાવામાં વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલ તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના બિલ ગણતરી પત્રક આંક ૨૧૨ જેવી જ છે.

૧૧૭. ઉપરોક્ત સાથે, આપણે એ નિષ્કર્ષ પર પહોંચીએ છીએ કે પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી વીજ ચોરીની હકીકત અને ત્યારબાદ રૂ. ૯ કરોડ અને પરચૂરણ રકમનું તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ નું પૂરક બિલ જારી કરવા અંગે કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ ના મુદ્દા નં. ૧ અને ૩ પર ટ્રાયલ કોર્ટના તારણોમાં કોઈ ભૂલ નથી. વાદી રૂ. ૧૨ કરોડ અને પરચૂરણ રકમના તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના સુધારેલા બિલને જારી કરવાનો આધાર સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે. પરિણામે, મુદ્દા નં. ૧ અને ૩ પર ટ્રાયલ કોર્ટના તારણોની પુષ્ટિ કરતી વખતે, ગણતરી પત્રક પર અને ચોરીના પરિણામે વીજળીના બાકી લેણાં પેટેની લેણી રકમ પર વાદી અને પ્રતિવાદી બંનેના વિંદ્વાન વકીલો દ્વારા ઉઠાવવામા આવેલ પડકાર આથી નકારી કાઢવામાં આવે

છે. એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે જી.ઈ.બી. ની પુસ્તિકાની પુરવઠાની શરતોની કલમ ૩૪ અનુસાર તૈયાર કરાયેલ ગણતરી પત્રક મુજબ, તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલ મુજબ વાદી રૂ. ૯ કરોડ અને પરચૂરણ રકમના હુકમનામા માટે હકદાર છે.

૧૧૮. એવું જણાવવામાં આવે છે કે વાદી ઓચિંતી તપાસની તારીખે પણ, એટલે કે તારીખ ०४.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ પણ ૨૦૦૦૦ કેવીએ ના કરારબદ્ધ લોડની મુક્તિ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે. તેથી, તારીખ ૨૧.૧૨.૧૯૯૬ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા મોકલવામાં આવેલા તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૬ ના સુધારેલા બિલ અને ૧૯૯૬ ના સપ્ટેમ્બર, ઓક્ટોબર અને નવેમ્બર મહિનાના સુધારેલા નિયમિત બિલો પેટેની ચુકવણી માટેનો વાદીનો દાવો આથી નકારી કાઢવામાં આવે છે.

૧૧૯. અપીલમાં પ્રશ્નોના નિર્ધારણ માટેના મુદ્દા નં.(૩) અને (૪) (કુલ કરારબદ્ધ લોડ માટે આંશિક રીતે), તદનુસાર નક્કી કરવામાં આવે છે."

<u>(ડી) મુદ્દા નં.(૪) : વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ:-</u>

૧૨૦. જોકે, તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલ સામે લેણી નીકળતી ચુકવણીઓ માટે પ્રતિવાદીની જવાબદારીની ગણતરીમાંથી એક આનુષંગિક મુદ્દો ઉદ્ભવે છે, જે ટેરિફ પુસ્તિકાની કલમ ૧(યુ) મુજબ વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસના સંબંધમાં વાદીનો દાવો છે, જે બિલ બન્યાની તારીખથી ૧૦ દિવસના

સમયગાળામાં ચૂકવવામાં ન આવે તો વસૂલવાપાત્ર બને છે. વાદીના વિદ્ધાન વકીલની એવી રજૂઆત છે કે ટેરિફ પુસ્તિકા મુજબનો વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ, જે કરારનો ભાગ છે, તે નિર્ધારિત સમયગાળા પછી વીજળીના બિલની અવેતન રકમ પર વસૂલવાપાત્ર છે. ટેરિફ પુસ્તિકા વાદીના સાક્ષી શ્રી પંકજ નવનીતલાલ જાધવ (આંક ૩૦૯) દ્ધારા નિશાની ૩૯/૪ તરીકે પુરાવામાં રજૂ કરવામાં આવી છે અને તે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષના રેકોર્ડ પરની સામગ્રીનો ભાગ છે. જોકે, ટ્રાયલ કોર્ટે એ આધાર પર વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ પેટેના વાદીના દાવાને નકારી કાઢીને કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે કે વાદી રેકોર્ડ પર શરતોના રૂપમાં કોઈ નક્કર દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. એવી રજૂઆત છે કે આવું નોંધતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે આંક ૩૦૯ પર રજૂ કરાયેલા વાદીના અંકલેશ્વર વિભાગના જુનિયર આસિસ્ટન્ટ શ્રી પંકજ નવનીતલાલ જાધવની જુબાનીને સંપૂર્ણપણે અવગણી છે, જેમણે તેમના સ્પષ્ટ નિવેદન સાથે ટેરિફ પુસ્તિકા પુરાવામાં રજૂ કરી હતી કે સદર પુસ્તિકા વાદી અને પ્રતિવાદી વચ્ચેના કરારના સમયગાળા સાથે સંબંધિત હતી. રજૂઆત એવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ (કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮) માં વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ પરના મુદ્દા નં. ૪ નો વાદી વિરુદ્ધ નિર્ણય કરવામાં સંપૂર્ણપણે ભૂલ કરી છે.

૧૨૧. ઉપરોક્ત રજૂઆત સાથે વ્યવહાર કરતાં, અગાઉ નોંધ્યા મુજબ, તત્કાલીન જી.ઇ.બી. દ્ધારા તેની વૈધાનિક સત્તાની રૂએ તૈયાર કરાયેલ ટેરિફ

પુસ્તિકા વાદીના સાક્ષી (આંક ૩૦૯) દ્વારા નિશાની ૩૯/૪ પર સંબંધિત સમયે લાગુ ટેરિફની પુસ્તિકા તરીકે રજૂ કરવામાં આવી હતી. વાદીના સાક્ષીની પ્રતિવાદીના વકીલ દ્વારા ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હોવા છતાં, પરંતુ તેમના દ્વારા અનુક્રમે નિશાની ૩૯/૪ અને ૩૯/૩ પર રજૂ કરાયેલ ટેરિફ પુસ્તિકા અથવા પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકા અંગે તેમની કોઈ સામસામે પૂછપરછ કરવામાં આવી નહોતી. તેના લાયસન્સદારો અને ગ્રાહકોને વીજળી પૂરી પાડવા માટે વીજળી ટેરિફ મંજૂર કરતા, ઇલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૬ અને ૪૯ હેઠળ તત્કાલીન જી.ઈ.બી. દ્વારા તૈયાર કરાયેલ હાઇ/એક્સ્ટ્રા હાઇ ટેન્શન વીજળીના પુરવઠા માટે લાગુ પડતી રેકોર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી ટેરિફ પુસ્તિકાની નકલ દર્શાવે છે કે તે સેવાના કોઈપણ ચોક્કસ વર્ગને કોઈપણ ટેરિફની લાગુ પડવા અંગે ઉદ્ભવતા કોઈપણ પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવાના હેતુથી તૈયાર કરવામાં આવી હતી, જે ઇલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૯ ની જોગવાઈઓ હેઠળ યોગ્ય લાગે તેવા ગ્રાહકો માટે વિવિધ ટેરિફ વસૂલવાની બોર્ડની સત્તાની અંદર છે. હાઇ ટેન્શન ઉદ્યોગો માટે વીજ પુરવઠાના કિસ્સામાં વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ માટેની જોગવાઈ, કલમ ૧(યુ) માં સમાવિષ્ટ નીચે મુજબ વંચાય છે :-

"૧(યુ)-વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ

૧) બિલિંગની તારીખથી ૧૦ દિવસની અંદર બિલ ચૂકવવામાં આવે તો કોઈ વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ નથી.

૨) જો બિલિંગની તારીખથી ૧૦ દિવસ પછી બિલ ચૂકવવામાં આવે તો બિલિંગની તારીખથી ચુકવણીની તારીખ સુધી બોર્ડ ચાર્જીસ પર વાર્ષિક ૩૦% ના દરે અને સરકારી કરવેરા પર વાર્ષિક ૨૪% ના દરે વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ ચૂકવવાપાત્ર છે. વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ વસૂલવાના હેતુ માટે, "બોર્ડ ચાર્જીસ" એટલે વીજળી શુલ્ક અને વીજળીના વેચાણ પરના વેરાની રકમ સિવાયની વીજળી બિલની સમગ્ર રકમ અને "સરકારી કરવેરા" એટલે વીજળી શુલ્ક અને વીજળીના વેચાણ પરના વેરાની રકમ."

૧૨૨. આ તબક્કે, એ નોંધવું ફાયદાકારક જણાય છે કે અગાઉની વ્યવસ્થા હેઠળ, ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ એ લાયસન્સદારો દ્વારા વીજળી પૂરી પાડવા સંબંધિત વાયરો પાથરવા અને અન્ય કામો માટે કાયદાકીય માળખું બનાવ્યું હતું જેઓ નિર્દિષ્ટ વિસ્તારમાં વીજળી પૂરી પાડી શકતા હતા. ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ એ રાજ્યમાં વીજળીના પુરવઠાની વ્યવસ્થા કરવાની જવાબદારી ઉપાડવા માટે રાજ્ય વિદ્યુત બોર્ડની રચના ફરજિયાત કરી હતી. એવું અનુભવાયું હતું કે જે વિદ્યુતીકરણ શહેરો પૂરતું મર્યાદિત હતું તેને ઝડપથી વિસ્તારવાની જરૂર હતી અને રાજ્યે રાજ્ય વિદ્યુત બોર્ડ મારફતે આ જવાબદારી ઉપાડવી જોઈએ.

૧૨૩. ૧૯૪૮ ના ઈલેક્ટ્રિર્સિટી એક્ટની કલમ ૪૬ બોડ ને આ સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલા નિયમો હેઠળ, જે વિસ્તાર માટે કોઈ યોજના અમલમાં હોય તેવા દરેક વિસ્તારના સંદર્ભમાં 'ગ્રીડ ટેરિફ' તરીકે ઓળખાતો ટેરિફ નક્કી કરવાની સત્તા

આપે છે, જે જુદા જુદા વિસ્તારો માટે અલગ હોઈ શકે છે. આ રીતે નક્કી કરાયેલ ગ્રીડ ટેરિફ લાયસન્સદારોને બોર્ડ દ્વારા વીજળીના વેચાણને લાગુ પડશે, જેમાં ચાર્જીસના ભાગ તરીકે નિશ્ચિત કિલોવોટ ચાર્જીસ ઘટક અને રનિંગ ચાર્જીસ ઘટકનો સમાવેશ થશે.

૧૨૪. અગાઉ ટાંકેલ ૧૯૪૮ ના ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૪૯, કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૨) મુજબ સમાન ટેરિફ નક્કી કરીને લાયસન્સદાર સિવાયની કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળી પૂરી પાડવાના નિયમો અને શરતો ઘડવાની સત્તા બોર્ડને આપે છે. ૧૯૪૮ ના અધિનિયમની કલમ ૪૬ અને ૪૯ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓની રૂએ તત્કાલીન ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ દ્વારા ઘડવામાં આવેલ હાઇ ટેન્શન ઉદ્યોગો માટે વીજ પુરવઠા માટેનો ટેરિફ, જે ટેરિફ પુસ્તિકામાં સમાવિષ્ટ છે, તે પ્રતિવાદી ઉદ્યોગને વીજ પુરવઠાની શરતોનો ભાગ હતો. વાદી અને અહીંના પ્રતિવાદી વચ્ચે તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના રોજ થયેલા કરારમાં પ્રવર્તમાન (તત્કાલીન) ટેરિફ શેડ્યૂલ એટલે કે એચટીપી-૧ મુજબ વીજ પુરવઠાની શરતોનો સમાવેશ થાય છે, જે તેના ભાગ તરીકે કરાર સાથે જોડાયેલા પ્રથમ શેડ્યૂલમાં નિર્ધારિત છે. આ તબક્કે, આપણે એ પણ નોંધી શકીએ છીએ કે જોડાયેલા સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ માં, વાદીએ આંક ૪૦ પર તેના સાક્ષી એટલે કે શ્રી દિલીપભાઈ કાંતિલાલ પરીખને રજૂ કર્યા હતા, જેઓ તારીખ ૨૩.૧૦.૨૦૦૩ અને ૨૫.૦૬.૨૦૦૬ વચ્ચે અંકલેશ્વર ખાતે કાર્યપાલક ઇજનેર, ઔદ્યોગિક વિભાગ તરીકે પોસ્ટેડ હતા. તેમની મૌખિક જુબાનીમાં, શ્રી પરીખે સાબિત કર્યું કે

સંબંધિત સમયે લાગુ પડતી ટેરિફ પુસ્તિકા, એટલે કે તારીખ ૨૩.૦૧.૧૯૯૨ થી ૨૮.૦૧.૧૯૯૭ સુધીના સમયગાળા માટેની, જે પ્રતિવાદીના સિક્કા અને સહી ધરાવતી હતી, તે વાદીની કચેરીમાં ઉપલબ્ધ હતી. આ સાક્ષીએ કોર્ટ સમક્ષ અસલ રજૂ કરી હતી અને તેના પર પ્રતિવાદી કંપનીના સિક્કાની ઓળખ કરી હતી. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે સદર મુદ્દા પર તેમની ઊલટતપાસ કરવામાં આવી નહોતી.

૧૨૫. આ પરિસ્થિતિમાં, પ્રતિવાદી માટે એવી દલીલ કરવી સ્વીકાર્ય નથી કે ટેરિફ પુસ્તિકાને કરારના ભાગ તરીકે ગણી શકાય નહીં કારણ કે તે અલગથી પ્રદર્શિત કરવામાં આવી નહોતી જોકે સ્વીકૃત રીતે વાદીના સાક્ષીઓ આંક ૩૦૯ અને આંક ૪૦ દ્વારા પુરાવામાં રજૂ કરવામાં આવી હતી. દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરવા અને તેની ગ્રાહ્યતા પર [(૨૦૨૩) એસ.સી.સી. ઓનલાઇન એસ.સી. ૧૧૮૩] (અપ્પૈયા વિ. અંદિમુથુ ઉર્ફે થંગાપાંડી) માં સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાનો સંદર્ભ હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં લાગુ પડતો નથી. એ સાબિત થયું હતું કે કરાર સાથે પ્રતિવાદીને ટેરિફ પુસ્તિકા યોગ્ય રીતે પૂરી પાડવામાં આવી હતી. આમ, એ સ્પષ્ટ છે કે પ્રતિવાદી બિલની તારીખથી ચુકવણીની તારીખ સુધી બોર્ડ ચાર્જીસ પર વાર્ષિક ૩૦% ના દરે અને સરકારી કરવેરા પર ૨૪% ના દરે વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે કારણ કે તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલ હેઠળ લાદવામાં આવેલી રકમ પ્રતિવાદી દ્વારા બિલ તૈયાર થયાની તારીખથી ૧૦ દિવસની નિર્ધારિત સમય મર્યાદામાં

ચૂકવવામાં આવી નહોતી.

૧૨૬. તદનુસાર, સમગ્ર દાવો નકારી કાઢવા માટેના ટ્રાયલ કોર્ટના તારણોને ઉલટાવીને કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ (સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭) માં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ઘડવામાં આવેલ મુદ્દા નં. ૪ નો નિર્ણય વાદીની તરફેણમાં કરવામાં આવે છે.

૧૨૭. ઉપરોક્ત સાથે, સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ (કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮) આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે. વાદી બિલની તારીખથી ૧૦ દિવસની મુદત પૂરી થયાની તારીખથી સદર રકમ જમા કરાવવા અથવા ચુકવણીની તારીખ સુધી, બિલની રકમ પર ટેરિફ પુસ્તિકા-કલમ ૧(યુ) મુજબના વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ સાથે પ્રતિવાદી પાસેથી રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫/- (નવ કરોડ બાવન લાખ સત્યાવીસ હજાર બસો પાંચ) ની રકમ વસૂલવા માટે હકદાર ઠરે છે. વાદી ટેરિફ પુસ્તિકાની કલમ ૧(યુ) મુજબ વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ વસૂલવા માટે હકદાર ઠર્યો હોવાથી, અમને દાવાની તારીખથી હુકમનામાની તારીખ સુધી અથવા હુકમનામા પછીના સમયગાળા માટે પણ વીજળીના બાકી લેણાંની હુકમનામાની રકમ પર વધુ વ્યાજ આપવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દાવો દાખલ કર્યાની તારીખથી વાદગ્રસ્ત ચુકાદાની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૯% ના દરે અને હુકમનામાની તારીખથી રકમની વસૂલાત સુધી ૧૨% ના દરે આપવામાં આવેલ વ્યાજ, આમ, તત્કાલીન જી.ઇ.બી. ની ટેરિફ પુસ્તિકાની કલમ ૧(યુ) મુજબ રૂ. ૯,૫૨,૨૭,૨૦૫/- (નવ

કરોડ બાવન લાખ સત્યાવીસ હજાર બસો પાંચ) ના બાકી બિલમાં લેણી રકમ પર વસૂલવાપાત્ર વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસમાં ભળી ગયેલું હોવાથી સુધારવામાં આવે છે."

<u>(ઈ) મુદ્ધા નં. (૫) : પ્રતિવાદીનો સામો દાવો :-</u>

૧૨૮. કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૧/૨૦૧૮ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૭૦/૨૦૦૪) વાળા પ્રતિવાદી દ્ધારા દાખલ કરાયેલા સામા દાવાને નકારી કાઢવાના મુદ્ધા પર, એટલું કહેવું પૂરતું છે કે અગાઉ ઠરાવ્યા મુજબ ચોરીની હકીકત સાબિત થતાં, વાદીએ તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ ભરૂચ ખાતેના પ્રતિવાદીના પ્લાન્ટનો વીજ પુરવઠો ગેરકાયદેસર રીતે કાપી નાખ્યો હતો, જેના કારણે પ્રતિવાદીને નુકસાન અથવા ક્ષતિ થઈ હતી તેવા આધાર પરનો પ્રતિવાદીનો સામો દાવો સીધેસીધો નકારી કાઢવાને પાત્ર છે. વીજ ચોરી માટે દોષિત જણાયેલ પ્રતિવાદી, જો કોઈ હોય તો, તેને થયેલા નુકસાનની વસૂલાત માંગી શકે નહીં, જે તેના પોતાના ગેરકાયદેસર કૃત્યનું પરિણામ સિવાય બીજું કંઈ નથી. પ્રતિવાદીના સામા દાવા તરીકે નોંધાયેલ કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૧/૨૦૧૮ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૭૦/૨૦૦૪), આમ, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્ધારા યોગ્ય રીતે નામંજૂર કરવામાં આવ્યો છે.

૧૨૯. પરિણામે, બંને અપીલો, એટલે કે કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭) માં કોર્ટના હુકમનામા

સામે પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૨/૨૦૧૯ તેમજ પ્રતિવાદીના સામા દાવાને નકારી કાઢવા સામે દાખલ કરવામાં આવેલી ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૨૧૮૩/૨૦૧૯, આથી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

૧૩૦. કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૩૦/૨૦૧૮ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭) માંથી ઉદ્ભવતી વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૦૩/૨૦૧૯ આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૧૩૧. હવે, કરારની શરતો મુજબ, બે વર્ષના સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ચાર્જીસ પેટે રૂ. ૧૧૬,૩૨,૧૧,૫૧૫.૧૫ ની વસૂલાત માટે દાખલ કરવામાં આવેલા કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ (સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫) ને નકારી કાઢવા માટેના તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૧૯ ના સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમને પડકારતી વાદી ડીજીવીસીએલ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૦૪/૨૦૧૯ બાકી રહે છે."

<u>(એફ) મુદ્દા નં.(૬) - કરારના બાકી સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ચાર્જિસનો દાવો :-</u>

૧૩૨. કરારની શરતો મુજબ બે વર્ષના સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ વસૂલવા માટેના તેના સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ માં વાદીના દાવા પર આગળ વધતાં, આપણે શરૂઆતમાં જ નોંધી શકીએ છીએ કે પ્રતિવાદી મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝને બીઆઇએફઆર દ્વારા તારીખ ૧૦.૦૬.૧૯૯૮ ના રોજ એક બીમાર ઉદ્યોગ તરીકે જાહેર કરવામાં આવી

હતી. જોકે, તારીખ ૨૮.૦૬.૨૦૦૫ ના રોજ, પ્રતિવાદી કંપની સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સીકા) એક્ટ, ૧૯૮૫ ના દાયરામાંથી બહાર આવી ગઈ હતી અને જાહેર કરવામાં આવી હતી કે તે હવે બીમાર ઉદ્યોગ રહી નથી. પ્રતિવાદી કંપની બીમાર ઉદ્યોગ ન હોવાનું ઠરાવતા બીઆઇએફઆર ના નિર્ણય પછી અને ચોરીના આક્ષેપો પર પૂરક બિલની વસૂલાતના દાવાની કાર્યવાહી પુનર્જીવિત થયા પછી કરારની શરતો મુજબ લઘુત્તમ ચાર્જિસની વસૂલાત માટેનો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટે વાદીનો દાવો એક્સ્ટ્રા હાઇ ટેન્શન સપ્લાય લાઇન દ્વારા ઔદ્યોગિક હેતુ માટે ૨૦૦૦૦ કેવીએ ની વિદ્યુત ઊર્જા પૂરી પાડવા માટે તત્કાલીન જી.ઇ.બી. અને મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ વચ્ચે થયેલા તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના કરારની કલમોમાં સમાવિષ્ટ નિયમો અને શરતો પર આધારિત છે.

૧૩૩. વાદીનો એવો કેસ છે કે ૨૦૦૦૦ કેવીએ ની વિદ્યુત ઊર્જા (એક્સ્ટ્રા હાઇ ટેન્શન સપ્લાય) ના પુરવઠા માટે, જરૂરી ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સાથે એક સમર્પિત લાઇન સ્થાપિત કરવાની જરૂરિયાત હતી. કરાર હેઠળ, જી.ઇ.બી. (વાદી) યોગ્ય જાણ કરીને ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં મેસર્સ પ્રકાશ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ (પ્રતિવાદી) ને વિદ્યુત ઊર્જા ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે સંમત થઈ હતી જેથી પ્રતિવાદી કરાર હેઠળ વિદ્યુત ઊર્જાનો પુરવઠો મેળવી શકે. કરારની કલમ ૨(એ) એ પ્રતિવાદીને વિદ્યુત ઊર્જાનો પુરવઠો લેવો ફરજિયાત બનાવ્યો હતો અને એવું ઠરાવ્યું હતું કે પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખથી, પ્રતિવાદી કરાર હેઠળ પ્રદાન કર્યા મુજબ, લઘુત્તમ

ગેરંટીવાળા ચાર્જિસની રકમ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બનશે. કરારની કલમ ૨(બી) મુજબ પ્રતિવાદીએ પુરવઠો મેળવવા માટેની તમામ વ્યવસ્થાઓ પૂર્ણ કરવી અને પુરવઠો લેવા માટે પ્રતિવાદી દ્વારા શરૂઆતમાં દર્શાવેલ તારીખના ઓછામાં ઓછા ત્રણ મહિના પહેલાં કલમ-૬ મુજબ સપ્લાયરના સાધનો અને ઉપકરણો રાખવા માટે યોગ્ય જગ્યા ઉપલબ્ધ કરાવવી જરૂરી હતી. પ્રતિવાદીને જોડાણ આપવા માટે, કલમ ૬(એ) જોગવાઈ કરે છે કે ગ્રાહક (પ્રતિવાદી) કરારના ચાલુ રહેવા દરમિયાન, જી.ઈ.બી. ના જનરલ મેનેજર (કોમર્શિયલ) દ્વારા મંજૂર કરાયેલ કરારના પાલન માટે જરૂરી સપ્લાયરના (વાદીના) સાધનો અને ઉપકરણો મૂકવા માટે જગ્યા પૂરી પાડશે અને પૂરી પાડવાનું ચાલુ રાખશે.

૧૩૪. આપણા હેતુઓ માટે સંબંધિત કરારની કલમો ૨, ૮, ૧૦, ૧૧ અને ૧૫ અહીં નીચે ટાંકવામાં આવે છે -

"૨(એ) જનરલ મેનેજર (કોમર્શિયલ), ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ (જે હવે પછી "જનરલ મેનેજર (કોમ.)" તરીકે ઓળખાશે જેમાં આ કરારમાં નિર્દિષ્ટ જનરલ મેનેજર (કોમ.) ના કાર્યો કરવા માટે સપ્લાયર દ્વારા અધિકૃત અન્ય કોઈપણ અધિકારી અને જનરલ મેનેજર (કોમ.) દ્વારા અધિકૃત અન્ય કોઈપણ અધિકારી અથવા અધિકારીઓનો સમાવેશ થશે) તરફથી જાણ થયાની તારીખથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર કે સપ્લાયર પુરવઠો શરૂ કરવાની અને વિદ્યુત ઊર્જા ઉપલબ્ધ કરાવવાની સ્થિતિમાં છે, ગ્રાહકે આ કરાર હેઠળ વિદ્યુત ઊર્જાનો પુરવઠો લેવાનું શરૂ કરવું પડશે અને

પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખ સદર ત્રણ મહિનાનો સમયગાળો પૂરો થયાની તારીખ અથવા પુરવઠો વાસ્તવિક શરૂ થયાની તારીખ, બેમાંથી જે તારીખ વહેલી હોય તે રહેશે અને આવી તારીખથી, ગ્રાહક સપ્લાયરને હવે પછી પૂરી પાડવામાં આવેલી લઘુત્તમ ગેરંટીની રકમ ચૂકવવા માટે ...અવાચ્ય... બનશે, સિવાય કે જનરલ મેનેજર (કોમ.) ના મતે, ગ્રાહક તેના નિયંત્રણ બહારના કારણોસર પુરવઠો લેવાનું શરૂ કરવામાં અસમર્થ હોય તે સંજોગોમાં પુરવઠો શરૂ કરવાની તારીખ જનરલ મેનેજર (કોમ.) દ્વારા તેમના સંપૂર્ણ વિવેકબુદ્ધિથી છ મહિનાથી વધુ ન હોય તેવા સમયગાળા માટે લંબાવી શકાય છે. (બી) જનરલ મેનેજર (કોમ.) દ્વારા નક્કી કરવામાં આવનાર પુરવઠો શરૂ કરવાની તારીખ અનામત અને પુરવઠા માટેની મૂળ અરજી સમયે ગ્રાહક દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી તારીખ કરતાં વહેલી રહેશે નહીં. ગ્રાહકે પુરવઠો મેળવવા માટેની તમામ વ્યવસ્થાઓ પૂર્ણ કરવી પડશે અને પુરવઠો લેવા માટે ગ્રાહક દ્વારા શરૂઆતમાં દર્શાવેલ તારીખના ઓછામાં ઓછા ત્રણ મહિના પહેલાં નીચે આપેલ કલમ મુજબ સપ્લાયરના સાધનો અને ઉપકરણો રાખવા માટે યોગ્ય જગ્યા ઉપલબ્ધ કરાવવી પડશે. જો સપ્લાયર ગ્રાહકના પરિસરમાં બાકી રહેલા કોઈપણ કામ અથવા કામો સિવાય પુરવઠો શરૂ કરવા માટે તૈયાર હોય ......અવાચ્ય......પુરવઠો મેળવવા માટે ગ્રાહકના કામો માટે ગ્રાહક હવે પછી પ્રદાન કર્યા મુજબ લઘુત્તમ ગેરંટીની રકમ ચૂકવવા માટે ...અવાચ્ય... રહેશે જાણે કે પુરવઠો વાસ્તવમાં ત્રણ મહિનાની સદર નોટિસ પૂરી થયાની

તારીખથી શરૂ થયો હોય સિવાય કે જનરલ મેનેજર (કોમ.) એ ઉપરની પેટા-કલમ (એ) માં પ્રદાન કર્યા મુજબ સમય લંબાવ્યો હોય.

(૮) (એ) ગ્રાહકે સેવાના વર્ગને લાગુ પડતા અને સમયાંતરે અમલમાં હોય તેવા સપ્લાયરના માનક ટેરિફ શેડ્યૂલમાં નિર્દિષ્ટ દરે અગાઉના મહિના દરમિયાન ગ્રાહકને પૂરી પાડવામાં આવેલી વિદ્યુત ઊર્જા માટે હવે પછી ઉલ્લેખિત સપ્લાયરના ટેરિફ શેડ્યૂલમાં દર્શાવેલ લઘુત્તમ ચાર્જિસ સહિતનો ચાર્જ દર મહિને જનરલ મેનેજર (કોમ.) ની કચેરીએ અથવા અન્યથા જરૂરી હોય તે મુજબ સપ્લાયરને ચૂકવવો પડશે જો, આ કરારના ચાલુ રહેવા દરમિયાન, ટેરિફ સુધારવામાં આવે, વધારવામાં આવે અથવા ઘટાડવામાં આવે તો સપ્લાયર દ્વારા નિર્દિષ્ટ તારીખથી લઘુત્તમ ચાર્જિસ સહિત આવા સુધારેલા વધેલા અથવા ઘટાડેલા ટેરિફ વર્તમાન કરારના બાકી સમયગાળા દરમિયાન અને તે માટે અને જ્યાં સુધી નીચે આપેલી કલમ ૧૦(એ) હેઠળ યોગ્ય નોટિસ આપીને પક્ષકારોમાંથી કોઈપણ દ્વારા આ કરાર સમાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી ગ્રાહકને લાગુ પડશે. આ કરાર સાથે જોડાયેલા પ્રથમ શેડ્યૂલમાં નિર્ધારિત આ કરારને લાગુ પડતા વર્તમાન ટેરિફ શેડ્યૂલ-એચટીપી-૧ ની નકલ. (બી) ઉપરની પેટા-કલમ (એ) માં ઉલ્લેખિત શેડ્યૂલમાં નિર્ધારિત ટેરિફમાં વિદ્યુત ઊર્જા પરનો કોઈપણ વેરો, ડ્યુટી, જકાત અથવા અન્ય પ્રત્યક્ષ કે અપ્રત્યક્ષ ચાર્જીસનો સમાવેશ થશે નહીં જે તત્કાલીન અમલમાં રહેલા કોઈપણ કાયદા, નિયમન અનુસાર

ચૂકવવાપાત્ર બની શકે છે જે ઉત્પાદન ખર્ચમાં વધારો કરી શકે છે. આવા શુલ્ક ઉપરની પેટા-કલમ (એ) માં ઉલ્લેખિત માનક ટેરિફ શેડ્યૂલમાં નિર્દિષ્ટ ચાર્જીસ ઉપરાંત ગ્રાહક દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર રહેશે. ગ્રાહકે કોઈપણ મહિનામાં ૮૫% થી ઓછો ન હોય તેવો સરેરાશ પાવર ફેક્ટર જાળવવો પડશે. મહિના માટે સરેરાશ પાવર ફેક્ટર એ મહિના દરમિયાન વપરાશમાં લેવાયેલા કિલોવોટ કલાકો અને મહિના દરમિયાન નોંધાયેલા કિલોવોટ એમ્પીયર-કલાકોનો ગુણોત્તર છે. જો પાવર ફેક્ટર ૦.૮૫ થી નીચે જાય, તો બોર્ડ દ્વારા મંજૂર કરાયેલી પદ્ધતિઓ દ્વારા બોર્ડ દ્વારા ઈચ્છિત થતાં જ તેને આ મૂલ્ય પર લાવવો જોઈએ, જેમાં નિષ્ફળ જતાં પુરવઠો બંધ કરવામાં આવી શકે છે. ગ્રાહકે બોમ્બે ઈલેક્ટ્રિસિટી ડ્યુટી એક્ટ, ૧૯૫૮ (ગુજરાત રાજ્યને લાગુ પડે તે મુજબ) હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર વીજળી શુલ્ક નક્કી કરવાના હેતુઓ માટે, તમામ સમયે અને રાજ્ય સરકારના સંતોષ મુજબ, યોગ્ય રીતે પરિસરના યોગ્ય સ્થાને ઈલેક્ટ્રિકલ સર્કિટ્સને અલગ કરવી પડશે અને વિવિધ વર્ગો હેઠળ કરપાત્ર વપરાશ નક્કી કરવા માટે સાચા મીટર સ્થાપિત કરવા અને જાળવવા પડશે.

(૧૦) (એ) આની કલમ ૧૧ ની જોગવાઈને આધીન, આ કરાર હેઠળ પુરવઠાનો સમયગાળો પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખ પછીના મહિનાના પ્રથમ દિવસથી ઓછામાં ઓછા બે વર્ષનો રહેશે જે સદર બે વર્ષના લઘુત્તમ સમયગાળાના અંતે અથવા ત્યારપછી સમાપ્ત થતી કોઈપણ પક્ષ

દ્વારા બે કેલેન્ડર મહિનાની નોટિસ દ્વારા સમાપ્ત કરી શકાય છે અને આવી કોઈપણ નોટિસ પૂરી થવા પર આ કરાર સમાપ્ત થશે પરંતુ આવા સમાપ્તિ પહેલાની કોઈપણ બાબતના સંબંધમાં પક્ષકારોના અધિકારો અને જવાબદારીઓને પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના. (બી) વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠા માટેનો આ કરાર પ્રશ્નવાળી જગ્યા માટે સપ્લાયર અને ગ્રાહક દ્વારા કરવામાં આવેલા અને અમલમાં મુકાયેલા અગાઉના તમામ કરારોનું સ્થાન લે છે.

(૧૧) અધિનિયમ અને તે હેઠળના નિયમોની જોગવાઈઓ હેઠળ સપ્લાયરને તેમ કરવા માટે હકદાર બનાવતા ગ્રાહક તરફથી કોઈપણ ભંગ અથવા ક્ષતિના પરિણામે સપ્લાયર દ્વારા વિદ્યુત ઊર્જાનો પુરવઠો બંધ કરવામાં આવે તે સંજોગોમાં પહેલેથી જ પૂરી પાડવામાં આવેલી વિદ્યુત ઊર્જા માટેના ચાર્જીસની રકમ અને આ કરાર હેઠળ તત્કાલીન ચૂકવવાપાત્ર અન્ય તમામ નાણાં તરત જ લેણાં અને વસૂલવાપાત્ર બનશે, હંમેશા શરત એ છે અને આથી સ્પષ્ટપણે સંમત થવામાં આવે છે અને જાહેર કરવામાં આવે છે કે, આવા બંધ રહેવાના સમયગાળા દરમિયાન ગ્રાહકે આ હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર લઘુત્તમ ચાર્જિસ અને લઘુત્તમ ગેરંટી ચૂકવવાનું ચાલુ રાખવું પડશે.

(૧૫) (એ) આ સાથેના બીજા શેડ્યૂલમાં નિર્ધારિત કર્યા મુજબ સમયાંતરે અમલમાં હોય અને સપ્લાયર્સ દ્વારા સમયાંતરે સુધારવામાં આવે તે મુજબ

વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠા માટેની સપ્લાયર્સની શરતો અને વિવિધ ચાર્જીસ કરારનો ભાગ ગણાશે અને જ્યાં સુધી તેઓ લાગુ પડે ત્યાં સુધી આ પક્ષકારોનું નિયમન કરશે. (બી) આ કરારમાં અથવા તેના કોઈપણ સુધારામાં સમાવિષ્ટ કંઈપણ આ કરારના સમયગાળા દરમિયાન ઘડવામાં આવેલા વીજળીના પુરવઠાને લગતા કોઈપણ કાયદા હેઠળ સપ્લાયર મેળવી શકે તેવા કોઈપણ અધિકારો, જવાબદારીઓ અને વિવેકાધિકારોને પ્રતિબંધિત કરશે નહીં."

૧૩૫. વાદીનો એવો કેસ છે કે કરાર સાથે જોડાયેલા પ્રથમ શેડ્યૂલમાં નિર્ધારિત, સંબંધિત સમયે અમલમાં હોય તેવા માનક ટેરિફ શેડ્યૂલ મુજબ પ્રતિવાદીને પૂરી પાડવામાં આવેલી સેવા એચટીપી-૧ ના વર્ગને જોતાં, ગ્રાહક એટલે કે પ્રતિવાદી, વીજળીની ચોરીમાં સંડોવાયેલા હોવાના કારણે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ વીજળી કપાઈ ગયા પછી, કરારના ચાલુ રહેવા દરમિયાન, જ્યાં સુધી તે સમાપ્ત અથવા રદ ન થાય ત્યાં સુધી કરારના બાકી રહેલા સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જીસ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જીસ ચૂકવવાની પ્રતિવાદીની જવાબદારી ખુદ કરારની કલમ-૮ સાથે વંચાતી કલમ ૨(એ) અને ૨(બી) માં સંમત થયેલી છે. હાલના કેસમાં વીજ પુરવઠો તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ શરૂ થયો હતો અને તેથી, પ્રતિવાદી માર્ચ, ૧૯૯૮ ના મહિના સુધી સેવાના એચટીપી-૧ વર્ગના ટેરિફ શેડ્યૂલ મુજબ લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જીસ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે.

તદનુસાર, વાદી દ્વારા લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જીસ વસૂલતું બિલ જારી કરવામાં આવ્યું હતું અને શ્રી પંકજ નવનીતલાલ જાધવ (આંક ૩૦૯) ની જુબાની સાથે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રજૂ અને સાબિત કરવામાં આવ્યું હતું.

૧૩૬. ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૬ અને ૪૯ હેઠળ જી.ઇ.બી. ને આપવામાં આવેલી સત્તાઓની રૂએ તૈયાર કરાયેલ હાઇ ટેન્શન ઉદ્યોગો માટે હાઇ/એક્સ્ટ્રીમ હાઈ ટેન્શન પર વીજળીના પુરવઠા માટેની ટેરિફ પુસ્તિકાની નકલ વાદીના સદર સાક્ષી (આંક ૩૦૯) દ્વારા પુરાવામાં રજૂ અને સાબિત કરવામાં આવી છે. ટેરિફ પુસ્તિકાનું વાંચન દર્શાવે છે કે જી.ઇ.બી. ના ઠરાવ હેઠળ મંજૂર કરાયેલ વીજળી ટેરિફ બોર્ડ દ્વારા સમયાંતરે નક્કી કરવામાં આવે તેવા સુધારાને આધીન હતો અને એવા કેસો સિવાય કે જ્યાં કરારમાં જૂના કરાર ટેરિફ ચાલુ રાખવાની ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય, અમલમાં રહેલો સુધારેલો ટેરિફ વસૂલવાપાત્ર રહેશે. વીજ પુરવઠા માટેના આ તમામ ટેરિફ માત્ર પુરવઠાના એક બિંદુને જ લાગુ પડતા હતા અને આ ટેરિફ હેઠળનો ઊર્જા પુરવઠો ગ્રાહક સિવાયની અન્ય કોઈ વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારીની માલિકીના કોઈપણ વિસ્તાર/રસ્તા દ્વારા વિક્ષેપિત ન હોય તેવા ફેક્ટરીના સંક્ષિપ્ત વિસ્તારમાં જ વાપરી શકાતો હતો. ટેરિફ પુસ્તિકાની કલમ ૧૩ જોગવાઈ કરે છે કે ટેરિફની જોગવાઈઓ સામાન્ય રીતે, વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠા માટે બોર્ડની શરતો અને વિવિધ ચાર્જીસ ઉપરાંત છે અને તેનાથી વિપરીત નથી.

૧૩૭. અગાઉ નોંધ્યા મુજબ, ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની

કલમ ૪૯ એ કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૨) ની કલમ (એ) થી (ડી) માં દર્શાવેલ તમામ અથવા કોઈપણ પરિબળોને ધ્યાનમાં રાખીને વીજળી બોર્ડને સમાન ટેરિફ નક્કી કરવાની સત્તા આપે છે, જેમાંનું એક કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૨) ની કલમ (એ) માં પ્રદાન કર્યા મુજબ "પુરવઠાનું સ્વરૂપ અને જે હેતુઓ માટે તેની જરૂર છે" તે છે. કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૪) સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે વીજળીના પુરવઠા માટે ટેરિફ અને નિયમો અને શરતો નક્કી કરવામાં બોર્ડ કોઈપણ વ્યક્તિ પ્રત્યે અયોગ્ય પક્ષપાત દર્શાવશે નહીં. ટેરિફ પુસ્તિકા મોટા પાવર સેવાઓ માટે હાઈ ટેન્શન પર પુરવઠા માટે ચાર ટેરિફ પ્રદાન કરે છે; (૧) રેટ એચટીપી-૨ માં નિર્દિષ્ટ ન હોય તેવા હેતુઓ માટે નિયમિત પાવર સપ્લાય માટે રેટ એચટીપી-૧, (૨) તેમાં નિર્દિષ્ટ હેતુઓ માટે રેટ એચટીપી-૨, (૩) કામચલાઉ હેતુ માટે અને ૧૦૦ કેવીએ થી ઓછા ન હોય તેવા કરારબદ્ધ લોડ માટે હાઈ ટેન્શન પર પુરવઠા માટે રેટ એચટીપી-૩, (૪) ઈન્ડક્શન ફર્નેસ મેળવવાના હેતુ માટે હાઈ ટેન્શન પર પાવર મેળવતા ગ્રાહકના સંદર્ભમાં રેટ એચટીપી-૪. અહીંના પક્ષકારો વચ્ચે સંમત થયેલ ટેરિફ શેડ્યૂલ એચટીપી-૧ હતું, જે કરારમાં જ તેની કલમ-૮ માં જણાવેલ છે, જે ઉપર ટાંકવામાં આવ્યું છે.

૧૩૮. વાદીએ સાક્ષીના પાંજરામાં વાદી કંપનીના ઔદ્યોગિક વિભાગના કાર્યપાલક ઈજનેર શ્રી દિલીપભાઈ કાંતિભાઈ પરીખને રજૂ કર્યા હતા, જેઓ તારીખ ૨૩.૧૦.૨૦૦૩ થી ૨૫.૦૬.૨૦૦૬ વચ્ચે વાદી કંપનીના કાર્યપાલક ઈજનેર તરીકે પોસ્ટેડ હતા, આંક ૪૦ પર. આ સાક્ષીએ સાબિત કર્યું કે તારીખ

૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના મૂળ કરાર પર વાદી કંપનીની મુખ્ય કચેરી ખાતે સહી કરવામાં આવી હતી જેના હેઠળ પ્રતિવાદી તબક્કાવાર રીતે ૨૦૦૦૦ કેવીએ ની વીજળીના પુરવઠા માટે સંમત થયો હતો. તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ શરૂ થયેલો ૧૦૦૦૦ કેવીએ નો પ્રારંભિક પુરવઠો, આગળ વધારીને ૧૫૦૦૦ કેવીએ કરવામાં આવ્યો હતો અને બાદમાં પ્રતિવાદીની કુલ માંગ મુજબ વધારીને ૨૦૦૦૦ કેવીએ કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રતિવાદીએ વીજ પુરવઠા માટે સુરક્ષા પેટે આશરે રૂ. ૭૦ લાખ જમા કરાવ્યા હતા. કરારની નકલ સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ માં દાખલ કરવામાં આવી છે."

૧૩૯. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી હતી કે કરારની શરતો મુજબ કરારના સમયગાળા માટે વીજળી પેટેના નિયત ચાર્જિસ/લઘુત્તમ ચાર્જિસ ચૂકવવાપાત્ર હતા, પછી ભલે વીજળીનો ઉપયોગ થયો હોય કે ન થયો હોય. સંબંધિત સમયે એટલે કે કરારની તારીખે લાગુ પડતી, તારીખ ૨૩.૦૧.૧૯૯૨ થી ૨૮.૦૧.૧૯૯૭ સુધીના સમયગાળા માટે વાદીની કચેરીમાં ઉપલબ્ધ પ્રતિવાદીના સિક્કા અને સહીવાળી ટેરિફ પુસ્તિકા અસલમાં રજૂ કરવામાં આવી હતી અને આ સાક્ષીએ તેમની જુબાનીમાં તેના પર પ્રતિવાદી કંપનીના સિક્કાની ઓળખ કરી હતી. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી હતી કે લઘુત્તમ ચાર્જિસનું બિલ પ્રતિવાદીને મોકલવામાં આવ્યું હતું અને તે પેટેની બાકી રકમ દૈનિક ધોરણે રાખવામાં આવતા હિસાબી ચોપડાઓમાં યોગ્ય રીતે નોંધવામાં આવી હતી. લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટેના બિલોની ઓફિસ નકલો પણ પુરાવામાં રજૂ કરવામાં આવી હતી અને આ સાક્ષી

દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી હતી કે મૂળ બિલો પ્રતિવાદી પાસે હતા. આ સાક્ષીએ પુરાવામાં પ્રતિવાદીનું ખાતાવહી ખાતું પણ રજૂ કર્યું હતું અને જુબાની આપી હતી કે તેમાં લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટેનું બિલ બાકી રકમ તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યું હતું અને વીજળીના લેણાં સામે પ્રતિવાદી પાસેથી જે કંઈ વસૂલ કરવામાં આવ્યું હતું, તે તેના ખાતામાં યોગ્ય રીતે જમા કરવામાં આવ્યું હતું.

૧૪૦. આ સાક્ષીએ વધુમાં જુબાની આપી હતી કે પ્રતિવાદી કંપની બીઆઇએફઆર સમક્ષ હતી અને બીઆઇએફઆર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૮.૦૬.૨૦૦૫ ના હુકમથી તેને બીમાર ઉદ્યોગ તરીકે જાહેર કરવાની પ્રતિવાદીની અરજી નકારી કાઢવા પર, લઘુત્તમ ચાર્જિસની વસૂલાત માટે સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ દાખલ કરવાનું કારણ ઉદ્ભવ્યું હતું. ઊલટતપાસ દરમિયાન, આ સાક્ષીએ સાબિત કર્યું કે તેઓ વર્ષ ૨૦૦૩ માં અંકલેશ્વર વિભાગમાં કાર્યપાલક ઈજનેર તરીકે પોસ્ટેડ હતા અને તેમના દ્વારા આપવામાં આવેલી જુબાની કચેરીમાં ઉપલબ્ધ, પુરાવામાં તેમના દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો પર આધારિત હતી. તેમણે જણાવ્યું હતું કે સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ દાખલ થતાં, સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૫/૧૯૯૭ ને સાથે જોડવામાં આવ્યો હતો અને તેઓની એકસાથે સુનાવણી કરવામાં આવી રહી હતી.

૧૪૧. આ સાક્ષીની ઊલટતપાસમાંથી, તેમની જુબાનીને ખોટી ઠેરવવા માટે કંઈપણ વિપરીત મળી શક્યું નથી. હકીકત એ રહે છે કે લઘુત્તમ ચાર્જિસની

માંગના સમર્થનમાં, વાદીએ કરાર, ટેરિફ પુસ્તિકા રજૂ કરી છે અને બાકી લેણાં દર્શાવતું પ્રતિવાદીનું ખાતાવહી ખાતું સાબિત કર્યું છે. વાદીનો એવો કેસ છે કે ટેરિફ પુસ્તિકા મુજબ, લઘુત્તમ ચાર્જિસમાં બોર્ડની પુરવઠાની શરતો મુજબ ડિમાન્ડ ચાર્જિસ, એનર્જી ચાર્જિસ, ટાઇમ ઓફ યુઝ ચાર્જિસ, વધારાના ચાર્જિસ, એચ.ટી. ગ્રાહક માટે સરચાર્જ, ફ્યુઅલ કોસ્ટ એડજસ્ટમેન્ટ ચાર્જિસ, બિલિંગ ડિમાન્ડ, લઘુત્તમ બિલો, લાઈટિંગ અને બિન-ઔદ્યોગિક લોડ, પાવર ફેક્ટર એડજસ્ટમેન્ટ ચાર્જિસ, મીટર ચાર્જિસ, વીજળી શુલ્ક અને વીજળીના વેચાણ પરનો વેરો, વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ વગેરે જેવા વિવિધ પરિબળોનો સમાવેશ થતો હતો અને દરેક ચાર્જ પેટેની ગણતરી માટેનું સૂત્ર ટેરિફ પુસ્તિકામાં જ આપવામાં આવ્યું છે.

૧૪૨. શરૂઆતમાં જ, આપણે સ્પષ્ટ કરી શકીએ છીએ કે તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના કરારની કલમ-૮ હેઠળ વસૂલવાપાત્ર લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટે વાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી ગણતરીના વિવાદમાં પ્રવેશવું અમારા માટે શક્ય નથી. અમારી સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવેલ વિવાદ માત્ર લઘુત્તમ ચાર્જિસ વસૂલવાના વાદીના દાવા વિશે છે, કારણ કે પ્રતિવાદીનો કેસ એવો છે કે વાદી કાયદેસર રીતે આવા ચાર્જીસનો બિલકુલ દાવો કરી શકે નહીં. સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ માં વાદી દ્વારા દાવો કરાયેલ રૂ. ૧૧૬ કરોડ અને પરચૂરણ રકમની ગણતરી ખુદ દાવાના ફકરા નં. '૪' માં આપવામાં આવી છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે :-

વિગતો	રકમ
બોર્ડ ચાર્જીસ	રૂ. ૪૮,૦૦,૩૯,૩૪૯.૩૯
વીજળી શુલ્ક	રૂ. ૭,૩૫૮.૨૦
વેચાણ વેરો	રૂ. ૫૨,૬૬,૪૬૯.૮૯
સરવાળો	રૂ. ૪૮,૫૩,૧૩,૧૭૭.૪૮
(+) અગાઉના ઓક્ટો.૯૬ મહિનાની બાકી રકમ	રૂ. ૭૭,૯૬,૩૮૮.૨૨
(-) ચૂકવેલ રકમ	રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦.૦૦
(-) ક્રેડિટ એડજસ્ટમેન્ટ	રૂ. ૩૨,૭૪૩.૧૬
પેટા-સરવાળો	રૂ. ૪૯,૦૫,૭૬,૮૨૨.૫૪
(+) ચોરી બિલની બાકી રકમ	રૂ. ૧૬,૦૦,૯૭,૦૧૪.૯૭
(-) સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ	રૂ. ૭૦,૦૦,૦૦૦/-
(+) એપ્રિલ, ૧૯૯૮ થી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૫ સુધી ડી.પી.સી.	રૂ. ૮૩,૯૭,૩૧,૭૦૭.૫૮

વિગતો	રકમ
કુલ રકમ:	રૂ. ૧,૧૬,૩૨,૧૧,૫૧૫.૧૫

૧૪૩. તેનું અવલોકન દર્શાવે છે કે લઘુત્તમ ચાર્જિસની માંગ બોર્ડ ચાર્જીસ, વીજળી શુલ્ક, વેચાણ વેરો અને એપ્રિલ, ૧૯૯૮ ના મહિના સુધીના વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ પેટેની છે. વાદીના સાક્ષી દ્વારા પુરાવામાં રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો પક્ષકારો વચ્ચે થયેલો કરાર, પ્રશ્નવાળા કરારના સંદર્ભમાં તારીખ ૨૩.૦૧.૧૯૯૨ થી ૨૮.૦૧.૧૯૯૭ સુધીના સમયગાળા માટે લાગુ પડતી ટેરિફ પુસ્તિકા અને પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકા છે. ટેરિફ પુસ્તિકા અને પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકા બંને ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓની રૂએ તત્કાલીન જી.ઇ.બી. દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવી હતી. વાદીના સાક્ષીએ પ્રતિવાદીને મોકલેલ લઘુત્તમ ચાર્જિસનું બિલ અને ખાતાવહી પણ સાબિત કરી જેમાં પ્રતિવાદી સામેના લેણાંની વિગતો હતી.

૧૪૪. ઉપર ઉલ્લેખિત વાદીના સાક્ષીઓની ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હતી પરંતુ તેમની ઊલટતપાસમાં કંઈપણ વિપરીત મળી શક્યું નથી. કરારના સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ચાર્જિસની વસૂલાત કરારની કલમ ૮ દ્વારા સંચાલિત થાય છે, જે સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે ગ્રાહક (પ્રતિવાદી) સેવાના વર્ગને લાગુ પડતા અને સમયાંતરે અમલમાં હોય તેવા સપ્લાયરના માનક ટેરિફ શેડ્યૂલમાં નિર્દિષ્ટ દરે અગાઉના મહિના દરમિયાન પ્રતિવાદીને પૂરી પાડવામાં આવેલી વિદ્યુત ઊર્જા

માટે તેમાં ઉલ્લેખિત સપ્લાયરના ટેરિફ શેડ્યૂલમાં દર્શાવેલ લઘુત્તમ ચાર્જિસ સહિત વીજળીના પુરવઠા માટેના જરૂરી ચાર્જીસ ચૂકવશે. તે વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે જો કરારના ચાલુ રહેવા દરમિયાન, ટેરિફ સુધારવામાં આવે, વધારવામાં આવે અથવા ઘટાડવામાં આવે, તો સપ્લાયર દ્વારા નિર્દિષ્ટ તારીખથી લઘુત્તમ ચાર્જિસ સહિત આવા સુધારેલા, વધેલા અથવા ઘટાડેલા ટેરિફ કરારના બાકી રહેલા સમયગાળા દરમિયાન અને તે માટે અને જ્યાં સુધી કલમ ૧૦(એ) હેઠળ યોગ્ય નોટિસ આપીને પક્ષકારોમાંથી કોઈપણ દ્વારા કરાર સમાપ્ત કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ગ્રાહકને લાગુ પડશે."

૧૪૫. કલમ ૧૦(એ) વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે તેમાંની કલમ ૧૧ ની જોગવાઈઓને આધીન, કરાર હેઠળ પુરવઠાનો સમયગાળો પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખ પછીના મહિનાના પ્રથમ દિવસથી ઓછામાં ઓછા બે વર્ષનો રહેશે જે સદર બે વર્ષના લઘુત્તમ સમયગાળાના અંતે અથવા ત્યારપછી સમાપ્ત થતી કોઈપણ પક્ષ દ્વારા બે કેલેન્ડર મહિનાની નોટિસ દ્વારા સમાપ્ત કરી શકાય છે. કલમ ૧૧ વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે અધિનિયમ અને તે હેઠળના નિયમોની જોગવાઈઓ હેઠળ સપ્લાયરને તેમ કરવા માટે હકદાર બનાવતા ગ્રાહક તરફથી કોઈપણ ભંગ અથવા ક્ષતિના પરિણામે સપ્લાયર દ્વારા વિદ્યુત ઊર્જાનો પુરવઠો બંધ કરવામાં આવે તે સંજોગોમાં, પહેલેથી જ પૂરી પાડવામાં આવેલી વિદ્યુત ઊર્જા માટેના ચાર્જીસની રકમ અને આ કરાર હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર અન્ય તમામ નાણાં તરત જ લેણાં અને વસૂલવાપાત્ર બનશે. આવા બંધ રહેવાના સમયગાળા

દરમિયાન, ગ્રાહકે આ હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર લઘુત્તમ ચાર્જિસ અને લઘુત્તમ ગેરંટી ચૂકવવાનું ચાલુ રાખવું પડશે.

૧૪૬. આમ, એ સ્પષ્ટ છે કે પ્રતિવાદીએ પોતાની ખુલ્લી આંખોથી સહી કરેલા કરાર હેઠળ ટેરિફ શેડ્યૂલ એચટીપી-૧ મુજબ ચૂકવવાપાત્ર લઘુત્તમ ચાર્જિસ અને લઘુત્તમ ગેરંટી ચૂકવવાનું બીડું ઝડપ્યું હતું. અને આ કારણોસર જ, વાદીના સાક્ષી એટલે કે દિલીપભાઈ કે. પરીખે જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીએ ગ્રાહક/પ્રતિવાદી તરફથી કોઈપણ ભંગ અથવા ક્ષતિના કૃત્ય માટે વિદ્યુત ઊર્જાનો પુરવઠો બંધ થયા પછી પણ, પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખ પછીના મહિનાના પ્રથમ દિવસથી ઓછામાં ઓછા બે વર્ષના લઘુત્તમ સમયગાળા માટે વીજ પુરવઠાના સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ચાર્જિસ ચૂકવવાની કરાર હેઠળ બાંહેધરી આપી હતી.

૧૪૭. પ્રસ્તુત કેસમાં, પ્રતિવાદી તરફથી આચરવામાં આવેલા ચોરીના કૃત્યના કારણે તારીખ ૦૪.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ વીજ પુરવઠો કાપી નાખવામાં આવ્યો હતો, જે વાદી દ્વારા સચોટ પુરાવા રજૂ કરીને સાબિત કરવામાં આવ્યું છે. તેના દ્વારા સંમત થયા મુજબ, ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ સાથે વંચાતા ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ અને તે હેઠળ કરવામાં આવેલા નિયમોની શરતો અને નિયમોનું પાલન કરવામાં પ્રતિવાદી તરફથી થયેલી ક્ષતિ માટે, પ્રતિવાદી ટેરિફ શેડ્યૂલ એચટીપી-૧ મુજબ હાઇ ટેન્શન પર વિદ્યુત ઊર્જાના

પુરવઠા માટેના ટેરિફ શેડ્યૂલ મુજબ લઘુત્તમ ચાર્જિસ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે.

૧૪૮. ટ્રાયલ કોર્ટના એવા તારણો કે વાદી સચોટ અને નક્કર દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરીને લઘુત્તમ ચાર્જિસની વસૂલાત સાબિત કરવામાં સદંતર નિષ્ફળ ગયો છે, તે રેકોર્ડ પરના દસ્તાવેજી અને મૌખિક પુરાવાઓની સંપૂર્ણ અજ્ઞાનતામાં છે. મૂળ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ માં લઘુત્તમ ચાર્જિસની વસૂલાતના સંબંધમાં મુદ્દા નં. ૪ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલું એકમાત્ર તારણ વાદગ્રસ્ત ચુકાદાના ફકરા નં. '૮૨' માં સમાવિષ્ટ છે, જે ઉપર ચર્ચા કરેલા સમગ્ર પુરાવાને બાજુ પર મૂકવાનું પરિણામ છે. ટ્રાયલ કોર્ટે વાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા અને કાયદાની સ્થિતિની સંપૂર્ણ અજ્ઞાનતામાં વર્તીને સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ (કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭) માં મુદ્દા નં. ૪ નો નકારાત્મક જવાબ આપ્યો હતો અને આમ, સદર દાવો નામંજૂર કર્યો હતો.

૧૪૯. જોકે, કરાર હેઠળ વસૂલવાપાત્ર લઘુત્તમ ચાર્જિસ અંગેના મુદ્દાને પૂર્ણ કરતાં પહેલાં, અમે દાવો નકારી કાઢવાના ટ્રાયલ કોર્ટના નિર્ણયના સમર્થનમાં પ્રતિવાદી તરફથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સૌરભ સોપરકારની રજૂઆતો સાથે વ્યવહાર કરી શકીએ છીએ. રજૂઆત એવી છે કે ઈન્ડિયન કોન્ટ્રેક્ટ એક્ટ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૭૩ અને ૭૪ એ કરારના ભંગના કારણે થતા વળતર/દંડના નિર્ધારણની બાબતમાં સુસંગત જોગવાઈઓ છે. કલમ ૭૩ એ જ્યારે કરારનો ભંગ થયો હોય ત્યારે આવા ભંગથી પીડાતા પક્ષકારને થયેલા કોઈપણ નુકસાન અથવા નુકસાની માટે વળતરની ચુકવણીની જોગવાઈ કરે છે, જે આવા ભંગથી

વસ્તુઓના સામાન્ય ક્રમમાં સ્વાભાવિક રીતે ઉદ્ભવે છે, અથવા જે કરાર કરતી વખતે પક્ષકારો જાણતા હતા કે તેના ભંગથી આવું પરિણામ આવવાની શક્યતા છે. રજૂઆત એવી છે કે જ્યારે કલમ ૭૩ કરારના ભંગથી થયેલા નુકસાનના વળતરની ચુકવણીની જોગવાઈ કરે છે, જે કાં તો પક્ષકારોની જાણમાં હોય અથવા આવા ભંગથી સામાન્ય ક્રમમાં થાય છે, કલમ ૭૪ ભંગની ફરિયાદ કરનાર પક્ષકારને ભંગના કિસ્સામાં કરારમાં દર્શાવેલી રકમ અથવા દંડ તરીકે કરારમાં નિર્ધારિત કોઈપણ રકમની જોગવાઈ કરે છે, ભલે તેના દ્વારા વાસ્તવિક નુકસાની કે નુકસાન સાબિત થયું હોય કે ન થયું હોય. જોકે, બંને કિસ્સાઓમાં, ભલે તે કલમ ૭૩ હેઠળ નુકસાની અથવા વળતર આપવાનો પ્રશ્ન હોય કે કલમ ૭૪ હેઠળ કરાર હેઠળ નિર્ધારિત દંડ અથવા રકમનો પ્રશ્ન હોય, નુકસાની સાબિત કરવાની જરૂર છે, એટલે કે ભંગની ફરિયાદ કરનાર પક્ષકારને થયેલું નુકસાન સાબિત કરવું જરૂરી છે.

૧૫૦. ઉપરોક્ત રજૂઆતના સમર્થનમાં, ફતેહ ચંદ વિ. બાલકિશન દાસ (એ.આઇ.આર. ૧૯૬૩ એસ.સી. ૧૪૦૫) (૧૯૬૩ એસ.સી.સી. ઓનલાઇન એસ.સી. ૪૯) અને મૌલા બક્ષ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા [(૧૯૬૯) ૨ એસ.સી.સી. ૫૫૪] માં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. ફતેહ ચંદ (ઉપર મુજબ) માં, તેમની વચ્ચે થયેલા કરાર હેઠળ વાદી દ્વારા એક મિલકતમાં પટ્ટાના અધિકારોના વેચાણના કેસમાં, બાનાની રકમ પેટે પ્રતિવાદી દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ એડવાન્સ અને કબજો સોંપવા પર કિંમતમાંથી

ચૂકવવામાં આવેલી કેટલીક રકમ જપ્ત કરવા અંગેનો વિવાદ હતો. કરારમાં સમાવિષ્ટ જપ્તીની કલમ વાદી દ્વારા લાગુ કરવામાં આવી હતી કારણ કે કરાર રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને વેચાણ પૂર્ણ થયું નહોતું. ઉપરોક્ત મુજબ ચૂકવેલી સમગ્ર રકમ જપ્ત કરવાના વાદીના કૃત્યને પડકારવામાં આવ્યું હતું. આ મુદ્દા સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે, સુપ્રીમ કોર્ટે હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા તર્કને નકારી કાઢ્યો હતો કે ઉપરોક્ત રકમ કરારના યોગ્ય પાલન માટે સુરક્ષા તરીકે ચૂકવવામાં આવી હતી તે આધારે રકમ રોકી રાખવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા તેમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે માત્ર એટલા માટે માની શકાય નહીં કે જપ્તીની શરત હતી, તેથી રકમ કરારના યોગ્ય પાલન માટે ડિપોઝિટનું સ્વરૂપ ધરાવતી હોવી જોઈએ. રકમ જપ્ત કરવા માટે વાદી દ્વારા કરવામાં આવેલા દાવાને ઈન્ડિયન કોન્ટ્રેક્ટ એક્ટની કલમ ૭૪ ના પ્રકાશમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો અને પક્ષકારો વચ્ચે બંધનકર્તા લિક્વિડેટેડ ડેમેજિસ તરીકે ઓળખાતા પરસ્પર કરાર દ્વારા નુકસાનીના સાચા પૂર્વ-અંદાજ અને ત્રાસરૂપ (ઇન ટેરોરેમ) કરારમાં નિર્ધારિત દંડ વચ્ચે તફાવત કરવામાં આવ્યો હતો."

૧૫૧. ફતેહ ચંદ (ઉપર મુજબ) ના ફકરા નં. '૧૦' માં વધુમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે ઈન્ડિયન કોન્ટ્રેક્ટ એક્ટની કલમ ૭૪ બે વર્ગના કેસોમાં નુકસાનીના માપદંડ સાથે વ્યવહાર કરે છે, (૧) જ્યાં કરારમાં ભંગના કિસ્સામાં ચૂકવવાની રકમ દર્શાવવામાં આવી હોય અને (૨) જ્યાં કરારમાં

દંડ તરીકે અન્ય કોઈ શરત હોય. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જમા કરાયેલી રકમ માટે જપ્તીની જે કંઈ શરત હોય, કોર્ટ કરારબદ્ધ મર્યાદાને આધીન રહીને વ્યાજબી લાગે તેવી રકમ આપવાનું અધિકારક્ષેત્ર ધરાવે છે. જોકે, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે કલમ ૭૪ જ્યારે જોગવાઈ કરે છે કે વ્યથિત પક્ષકાર જેણે કરારનો ભંગ કર્યો છે તે પક્ષકાર પાસેથી વળતર મેળવવા માટે હકદાર છે, ભલે ભંગના કારણે વાસ્તવિક નુકસાની કે નુકસાન થયું હોવાનું સાબિત થયું હોય કે ન થયું હોય, તે માત્ર "વાસ્તવિક નુકસાન કે નુકસાની" ની સાબિતીમાંથી મુક્તિ આપે છે, અને જ્યારે ભંગના પરિણામે કોઈ કાયદાકીય ઈજા થઈ જ ન હોય ત્યારે તે વળતર આપવાનું વાજબી ઠેરવતું નથી.

૧૫૨. આમ, ફતેહ ચંદ (ઉપર મુજબ) માં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે, વળતર માત્ર એવા નુકસાન અથવા ક્ષતિ માટે જ આપી શકાય છે જે વસ્તુઓના સામાન્ય ક્રમમાં સ્વાભાવિક રીતે ઉદ્‌ભવે છે અથવા જે પક્ષકારો કરાર કરતી વખતે જાણતા હતા કે તેના ભંગથી આવું પરિણામ આવવાની શક્યતા છે. વધુમાં, અબ્દુલ ગની એન્ડ કંપની વિ. ટ્રસ્ટીઝ ઓફ ધી પોર્ટ ઓફ બોમ્બે (આઇ.ટી.આર. ૧૯૫૨ બોમ્બ. ૭૪૭) માં બોમ્બે હાઈકોર્ટના નિર્ણય અને નતેસન ઐયર વિ. અપ્પાવુ પદયાસી (આઈ.ટી.આર. ૩ મદ્રાસ ૧૭૮) માં મદ્રાસ હાઈકોર્ટના નિર્ણયની નોંધ લેતાં, તેમાં ફકરા નં. '૧૫' માં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું :-

"૧૫. કલમ ૭૪ કરારના ભંગ પરની જવાબદારી અંગેના કાયદાની ઘોષણા

કરે છે જ્યાં પક્ષકારોના કરાર દ્વારા વળતર પૂર્વ-નિર્ધારિત હોય, અથવા જ્યાં દંડ તરીકે કોઈ શરત હોય. પરંતુ આ કાયદાનો અમલ એવા કેસો પૂરતો મર્યાદિત નથી જ્યાં વ્યથિત પક્ષકાર વાદી તરીકે દાદ માંગે છે. આ કલમ કોઈપણ પક્ષકારને વિશેષ લાભ આપતી નથી; તે માત્ર એ કાયદાની ઘોષણા કરે છે કે કરારમાં નુકસાની પૂર્વ-નિર્ધારિત કરતી અથવા દંડ તરીકે કોઈપણ મિલકત જપ્ત કરવાની જોગવાઈ કરતી કોઈપણ શરત હોવા છતાં, અદાલત વ્યથિત પક્ષકારને માત્ર નિર્દિષ્ટ રકમ અથવા નિર્ધારિત દંડથી વધુ ન હોય તેવું વ્યાજબી વળતર જ આપશે. અદાલતનું અધિકારક્ષેત્ર કસૂરવાર પક્ષકાર દાવામાં વાદી કે પ્રતિવાદી હોવાના આકસ્મિક સંજોગ દ્વારા નક્કી થતું નથી. "જેણે કરારનો ભંગ કર્યો છે તે પક્ષકાર પાસેથી મેળવવું" તે શબ્દપ્રયોગનો ઉપયોગ એવો પૂર્વગ્રહ બાંધતો નથી કે કસૂરવાર પક્ષકાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી રકમનું સમાયોજન કરવાનું અદાલતનું અધિકારક્ષેત્ર કરાર ભંગની ફરિયાદ કરનાર પક્ષકારના દાવા સાથે વ્યવહાર કરવામાં વાપરી શકાતું નથી. અદાલતે દરેક કેસમાં વ્યાજબી વળતર નક્કી કરવાનું હોય છે જે મેળવવા માટે કરાર ભંગ પર પ્રતિવાદી પાસેથી વાદી હકદાર બને છે. આવું વળતર ભંગની તારીખે અસ્તિત્વમાં રહેલી પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં રાખીને નક્કી કરવાનું રહે છે."

૧૫૩. પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા તેમાં ફકરા નં. '૧૫' માં

કરાયેલા એ નિવેદન પર ઘણો ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે "અદાલતે દરેક કેસમાં વ્યાજબી વળતર નક્કી કરવાનું હોય છે જે મેળવવા માટે કરાર ભંગ પર પ્રતિવાદી પાસેથી દાવો કરનાર પક્ષકાર હકદાર બને છે અને આવું વળતર ભંગની તારીખે અસ્તિત્વમાં રહેલી પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં રાખીને નક્કી કરવાનું રહે છે".

૧૫૪. ફકરા નં. '૧૬' માંના અવલોકનો વધુમાં રજૂ કરતાં, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સુપ્રીમ કોર્ટે તેમાં એવું ઠરાવ્યું હતું કે વાદી કબજો સોંપવા માટે પ્રતિવાદી દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી કરારની કિંમત પોતાની પાસે રાખવા માટે હકદાર નહોતો અને તે માત્ર બાનાની રકમ તરીકે ચૂકવેલા રૂ. ૧૦૦૦/- જ જપ્ત કરી શકતો હતો, કારણ કે માત્ર કબજા બહાર રાખવામાં આવ્યા હોવાથી (કારણ કે કરારની વિષયવસ્તુ એવી મિલકતનો કબજો પ્રતિવાદી પાસે હતો) વાદીને કોઈ નુકસાન થયું હોવાનો કોઈ પુરાવો દર્શાવવામાં આવ્યો નહોતો, જેના માટે વચગાળાનો નફો (મેસ્ને પ્રોફિટ) અલગથી આપવામાં આવ્યો હતો.

૧૫૫. પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે ફતેહ ચંદ (ઉપર મુજબ) ના ચુકાદાનું વારંવાર વાંચન કરીને ભારપૂર્વક દલીલ કરી હતી કે ભંગના કિસ્સામાં ચૂકવવાની રકમ તરીકે કરારમાં નિર્દિષ્ટ રકમના કિસ્સામાં પણ અથવા કરાર હેઠળ નિર્ધારિત દંડ તરીકે માંગવામાં આવેલા કોઈપણ નાણાંના કિસ્સામાં પણ, ઇન્ડિયન કોન્ટ્રેક્ટ એક્ટ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૭૪ ની યોજના હેઠળ જોકે ભંગની ફરિયાદ કરનાર પક્ષકારને થયેલ વાસ્તવિક નુકસાની કે ક્ષતિ સાબિત કરવાની

હોતી નથી, તેમ છતાં, અદાલતે એવા વળતરની ખાતરી કરવી જરૂરી છે જે ભંગના કિસ્સામાં, ભંગની ફરિયાદ કરનાર પક્ષકારને વાજબી રીતે ચૂકવી શકાય. રજૂઆત, આમ, એવી છે કે કલમ ૭૩ ની યોજનામાં, કરારના ભંગથી થયેલા નુકસાન અથવા ક્ષતિ માટે વળતર નક્કી કરવાની જરૂરિયાત છે, જે ભંગના કારણોસર થયેલું દૂરનું અને પરોક્ષ નુકસાન કે ક્ષતિ હોવું જોઈએ નહીં. જોકે, કલમ ૭૪ હેઠળ, વળતર અથવા દંડ તરીકે કરારમાં દર્શાવેલ કોઈપણ રકમ અથવા મૂલ્યના કિસ્સામાં પણ, ન્યાયનિર્ણય કરવાની જરૂર છે."

૧૫૬. રજૂઆત એવી છે કે સદર સિદ્ધાંત લાગુ કરતાં, વાદી માત્ર ટેરિફ પુસ્તિકાની કલમોના અમલ દ્વારા લઘુત્તમ ચાર્જિસનો દાવો કરી શકે નહીં અને તેથી પ્રતિવાદી દ્વારા કરારના ભંગના કારણે વાદીને નુકસાન કે ક્ષતિ થઈ છે, જેના માટે વાદી વળતર મેળવવા માટે હકદાર છે તેવો પુરાવો રજૂ કરવાની જરૂરિયાત હતી. ભારપૂર્વક દલીલ કરવામાં આવી હતી કે વાદી દ્વારા આવો કોઈ પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો નહોતો અને તેણે પોતાને થયેલા કથિત નુકસાન માટે વળતર મેળવવા માટે માત્ર કરારની કલમ ૮ અને ૧૦ તથા ટેરિફ પુસ્તિકાનો સંદર્ભ આપ્યો હતો, તેથી ટ્રાયલ કોર્ટે વાદી ડીજીવીસીએલ વિરુદ્ધ કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ ના મુદ્દા નં. ૪ નો નિર્ણય કરવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે તેમ કહી શકાય નહીં. લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટે હુકમનામું મેળવવા માટે કોઈપણ પુરાવા, ખાસ કરીને સચોટ પુરાવાના અભાવે સદર દાવો નામંજૂર કરવાના ટ્રાયલ કોર્ટના હુકમમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૧૫૭. ઉપરોક્ત રજૂઆતોને મૌલા બક્ષ (ઉપર મુજબ) માં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપીને એવી રજૂઆત કરીને પણ સમર્થન આપવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે કે તેમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જોકે કલમ ૭૪ વાસ્તવિક નુકસાનની સાબિતીમાંથી મુક્તિ આપે છે, તેનો હેતુ એવા કિસ્સાઓને આવરી લેવાનો છે જ્યાં ભંગથી ઉદ્‌ભવતા વળતરનું મૂલ્યાંકન કરવું અશક્ય હોય અને તેથી, પક્ષકારો દ્વારા આપવામાં આવેલી રકમ, જો સાચો પૂર્વ-અંદાજ હોય, તો તેને વાજબી વળતર તરીકે ગણી શકાય. પરંતુ જ્યાં નાણાંના સંદર્ભમાં નુકસાન નક્કી કરી શકાય તેમ હોય ત્યાં વળતરનો દાવો કરનાર પક્ષકારે તે સાબિત કરવું આવશ્યક છે. સદર કેસમાં કોઈ પુરાવો ન હોવાથી, કરારના યોગ્ય પાલન માટે સુરક્ષા તરીકે પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી ડિપોઝિટ રિફંડ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો, કારણ કે ભંગ માટે વળતરની ફરિયાદ કરનાર પક્ષકારે તે સાબિત કર્યું નહોતું.

૧૫૮. પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી ઉપરોક્ત રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લેતાં, અમને જણાય છે કે, અગાઉ નોંધ્યા મુજબ, તત્કાલીન બોર્ડ કરારમાં નિર્ધારિત નિયમો અને શરતો પર પ્રતિવાદીને વીજળી પૂરી પાડવા માટે સંમત થયું હતું, જેમાં કરાર હેઠળ પુરવઠાનો લઘુત્તમ સમયગાળો પુરવઠો શરૂ થયાની તારીખ પછીના મહિનાના પ્રથમ દિવસથી બે વર્ષનો હતો અને ગ્રાહક તરફથી ભંગ અથવા ક્ષતિના પરિણામે વીજળીનો પુરવઠો બંધ થવાના કિસ્સામાં, આવા બંધ રહેવાના સમયગાળા દરમિયાન, ગ્રાહકે સેવાના સંબંધિત વર્ગોને લાગુ

પડતા સપ્લાયરના માનક ટેરિફ શેડ્યૂલમાં નિર્દિષ્ટ દરે, કલમ-૮ મુજબ કરાર હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર લઘુત્તમ ચાર્જિસ ચૂકવવાનું ચાલુ રાખવાનું રહેશે. કરાર મુજબ, પ્રતિવાદીને પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓના વર્ગને લાગુ પડતા ટેરિફ શેડ્યૂલ એચટીપી-૧ મુજબ, પ્રતિવાદી દ્વારા સંમત થયેલા કરાર હેઠળ ખાતરી આપવામાં આવેલા લઘુત્તમ ચાર્જિસનો વાદી દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો છે.

૧૫૯. કરારની શરતો અનુસાર વીજળી બંધ થયા પછી તત્કાલીન વિદ્યુત બોર્ડ લઘુત્તમ ચાર્જિસ વસૂલવા માટે હકદાર છે કે કેમ તે અંગેનો મુદ્દો સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ બિહાર સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ, પટના અને અન્ય વિ. મેસર્સ ગ્રીન રબર ઇન્ડસ્ટ્રીઝ અને અન્ય [(૧૯૯૦) ૧ એસ.સી.સી. ૭૩૧] માં આવ્યો હતો. તેમાં સપ્લાયર બિહાર સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ હતું અને પ્રતિવાદી એક ભાગીદારી પેઢી હતી, જેણે ૬૦ કેવીએ ની વીજળી પૂરી પાડવા માટે કરાર કર્યો હતો. પેઢીને ૪૫ કેવીએ નું જોડાણ મળ્યું હતું. જોકે, એક મહિના પછી, તેણે બોર્ડને તમામ જોડાણો કાપી નાખવા વિનંતી કરી હતી. ગ્રાહક તરફથી થયેલી ક્ષતિના કારણે વીજળી કપાઈ ગયા પછી બોર્ડે લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ માટેના બિલો આપ્યા હતા. વિદ્યુત બોર્ડનો એવો કેસ હતો કે પેઢી કરારની શરતો મુજબ લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ ચૂકવવા માટે જવાબદાર હતી, જોડાણ કાપવું પોતે જ તેની શરતો મુજબનું હતું. હાઇકોર્ટે એવો અભિપ્રાય લીધો હતો કે જોડાણ કાપ્યા પછી બોર્ડ પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળીનું જોડાણ કાપ્યા પછીના સમયગાળા માટેના કોઈપણ ચાર્જિસ માટે હકદાર રહેશે નહીં અને બોર્ડ માટે એવી દલીલ કરવી શક્ય

નહોતી કે તેમાંના કરારની કલમ-૯ હેઠળ, કરારની તારીખથી બે વર્ષ પૂરા થાય તે પહેલાં લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસના કરારને સમાપ્ત કરવાનું બંનેમાંથી કોઈપણ પક્ષકાર માટે ખુલ્લું નહોતું. હાઈકોર્ટે લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ પેટેના બિલો રદ કર્યા હતા. સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ પ્રશ્ન એ હતો કે શું સપ્લાય લાઇન ૨૮મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૮૧ ના રોજ કાપી નાખવામાં આવી હોવા છતાં, પેઢી હજુ પણ કરાર હેઠળ લઘુત્તમ ચાર્જિસ માટે જવાબદાર હતી કે કેમ.

૧૬૦. સુપ્રીમ કોર્ટે કરારની સંબંધિત કલમોનો સંદર્ભ આપતાં એવું અવલોકન કર્યું હતું કે જવાબ ખુદ કરાર પર નિર્ભર રહેશે અને કરારની કલમોના વાંચન પરથી, એ સ્પષ્ટ થશે કે લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ તે હદ સુધી ઊર્જાનો વપરાશ થયો છે કે નહીં તેને ધ્યાનમાં લીધા વિના ગ્રાહક દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર રહેશે. ચાર્જિસ માત્ર વાસ્તવિક વપરાશ થયેલી ઊર્જા પર જ નિર્ભર રહેશે તેવી જોગવાઈની કોઈ જરૂર રહેશે નહીં. કરારની કલમોના વાંચન પરથી, એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે ગ્રાહક બે વર્ષ પૂરા થાય તે પહેલાં કરાર સમાપ્ત કરી શકે નહીં અને ક્ષતિ માટે બોર્ડ દ્વારા પુરવઠો કાપી નાખવામાં આવ્યો હતો. વધુમાં એવું પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે કરાર હેઠળની તેની સત્તાઓની રૂએ બોર્ડ દ્વારા પુરવઠો કાપી નાખવાના કિસ્સામાં પણ ગ્રાહક માટે ફરજિયાતપણે પુરવઠો મેળવવાના બાકીના સમયગાળાની અંદર અથવા કરાર સમાપ્ત કરવાની નોટિસના સમયગાળાની અંદર, બેમાંથી જે લાંબો હોય ત્યાં સુધી, જ્યાં સુધી કરાર સમાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી કાયદા અનુસાર ફરીથી જોડાણ માટે અરજી કરવાનું ખુલ્લું રહેશે."

૧૬૧. ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ અને ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની જોગવાઈઓની નોંધ લેતાં, ફકરા નં. '૧૪', '૧૫' અને '૧૬' માં નીચે મુજબ નોંધવામાં આવ્યું હતું :-

"૧૪. ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮, જે હવે પછી 'સપ્લાય એક્ટ' તરીકે ઓળખાશે, તે વીજળીના ઉત્પાદન અને પુરવઠાની ઉપલબ્ધતા માટે અને સામાન્ય રીતે વિદ્યુત વિકાસ માટે અનુકૂળ પગલાં લેવા અને તેના આનુષંગિક તમામ બાબતો માટેની જોગવાઈ કરતો અધિનિયમ છે.

૧૫. અધિનિયમની કલમ ૨૩ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ, લાયસન્સદારે ઊર્જાના પુરવઠા માટે કોઈપણ કરાર કરવામાં કોઈપણ વ્યક્તિ પ્રત્યે અયોગ્ય પક્ષપાત દર્શાવવો જોઈએ નહીં. આમ, આ કલમ ઊર્જાના પુરવઠા માટે ગ્રાહક સાથે લાયસન્સદાર દ્વારા કરાર કરવાની કલ્પના કરે છે. તેથી, હાલના કરારને આ જોગવાઈ દ્વારા કલ્પના કરાયેલ કરાર તરીકે ગણવો પડશે. શું ઊર્જાનો વપરાશ થયો હતો કે નહીં તેને ધ્યાનમાં લીધા વિના લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ ચૂકવવાની શરત વાજબી અને માન્ય હતી? જ્યારે ઓછી અથવા કોઈ ઊર્જા વપરાશમાં ન લેવાય ત્યારે અવેજ શું છે?

૧૬. સપ્લાય એક્ટની કલમ ૪૯ લાયસન્સદારો સિવાયની અન્ય વ્યક્તિઓને બોર્ડ દ્વારા વીજળીના વેચાણ માટેની જોગવાઈ કરે છે. પેટા-કલમ (૧) હેઠળ, સપ્લાય એક્ટ અને આ સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલા

નિયમો, જો કોઈ હોય તો, તેની જોગવાઈઓને આધીન, બોર્ડ યોગ્ય લાગે તેવી શરતો અને નિયમો પર લાયસન્સદાર ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળી પૂરી પાડી શકે છે અને આવા પુરવઠાના હેતુ માટે સમાન ટેરિફ ઘડી શકે છે. તેની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ પેટા-કલમ (૧) અને (૨) માંનું કંઈપણ બોર્ડની સત્તાને ઓછી કરશે નહીં જો તે કોઈપણ વિસ્તારની ભૌગોલિક સ્થિતિ, પુરવઠાનું સ્વરૂપ અને જેના માટે પુરવઠો જરૂરી છે તે હેતુ અને અન્ય કોઈપણ સુસંગત પરિબળોને ધ્યાનમાં રાખીને, લાયસન્સદાર ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળીના પુરવઠા માટે વિવિધ ટેરિફ નક્કી કરવાનું જરૂરી અથવા યોગ્ય માને. પેટા-કલમ (૨) સમાન ટેરિફ નક્કી કરવામાં બોર્ડ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવાના પરિબળોની ગણતરી કરે છે."

૧૬૨. તેમાં ફકરા નં. '૧૭', '૧૮', '૧૯' અને '૨૦' માંના આગળના અવલોકનો અહીં નીચે ટાંકવા સુસંગત છે :-

"૧૭. એવું જોવામાં આવે છે કે લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ વસૂલવાનો નિયમ ઘણા સમયથી પ્રચલિત છે. લંડન ઇલેક્ટ્રિક સપ્લાય કોર્પોરેશન (લિમિટેડ) વિ. પ્રિડિસ [(૧૯૦૧) ૧૮ ટી.એલ.આર. ૬૪] માં, અપીલકર્તા કંપની અને ગ્રાહક વચ્ચે વીજળી પૂરી પાડવા માટેના કરારની કલમ ૪ માં એવી જોગવાઈ હતી કે "ગ્રાહક પાસે ઇન્સ્ટોલેશનની તારીખથી પાંચ વર્ષ પૂરા થયા પછી અથવા તે પછી" કિંમત ચૂકવીને ઇન્સ્ટોલેશન ખરીદવાનો

વિકલ્પ રહેશે. કલમ ૭ માં કહેવામાં આવ્યું હતું: "ગ્રાહકે ઉપરોક્ત મુજબ ખરીદી ન થાય ત્યાં સુધી સદર પરિસરમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી વિદ્યુત ઊર્જાના પ્રત્યેક યુનિટ માટે બોર્ડ ઓફ ટ્રેડ યુનિટ દીઠ ૩/૪ પેન્સ ઈન્સ્ટોલેશનના ઉપયોગ માટે સપ્લાય કંપનીને ત્રિમાસિક ચૂકવણી કરવી પડશે અને કોઈપણ વર્ષમાં લઘુત્તમ ચુકવણી સ્થાપિત દરેક આઠ-કેન્ડલ પાવર લેમ્પ અથવા તેના સમકક્ષ માટે ૧ શિલિંગ રહેશે." મિડ-સમર થી માઈકલમસ, ૧૯૦૦ ના સમયગાળા દરમિયાન, પ્રતિવાદીએ વાદી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી કોઈપણ વીજળીનો ઉપયોગ કર્યો નહોતો, અને પ્રશ્ન એ હતો કે શું કરાર હેઠળ પ્રતિવાદી કલમ ૭ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી લઘુત્તમ ચુકવણી ચૂકવવા માટે બંધાયેલો હતો, ભલે વાસ્તવમાં તેણે ક્વાર્ટર દરમિયાન વાદીની વીજળીનો બિલકુલ ઉપયોગ કર્યો નહોતો. ચુકાદો આપતાં લોર્ડ ચીફ જસ્ટિસે જણાવ્યું હતું કે "તે પૂરતું સ્પષ્ટ હતું કે ગ્રાહકને પાંચ વર્ષ પછી ઈન્સ્ટોલેશન ખરીદવાનો અધિકાર રહેશે તેવી શરતો પર ઈન્સ્ટોલેશન મૂકવામાં આવ્યું હતું, અને તે પાંચ વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહક વાસ્તવમાં કરંટનો ઉપયોગ કર્યો હતો કે નહીં તે ધ્યાનમાં લીધા વિના લઘુત્તમ ભાડું ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે. લઘુત્તમ ભાડાને વપરાયેલા કરંટના જથ્થા સાથે કોઈ સંબંધ નહોતો, અને તેથી એ સ્પષ્ટ હતું કે પ્રતિવાદીએ કોઈ કરંટ લીધો નહોતો અથવા થોડો કરંટ લીધો હતો તે માત્ર હકીકત કેસને અસર કરતી નથી." ચેનલ, ન્યાયમૂર્તિએ સંમત

થતાં જણાવ્યું હતું કે "આ કલમનો અર્થ એ હતો કે લઘુત્તમ ભાડું માત્ર વાસ્તવિક ઉપયોગને જ નહીં પરંતુ કરંટનો ઉપયોગ કરવાના અધિકારને પણ આવરી લેતું હતું. ગ્રાહકે કરંટ વાપરવાના અધિકાર માટે ચૂકવણી કરવાની હતી, ભલે તેણે વાસ્તવમાં તેનો ઉપયોગ કર્યો નહોતો."

૧૮. શૈલા બાલા રોય વિ. ચેરમેન, દાર્જિલિંગ મ્યુનિસિપાલિટી [એ.આઈ.આર. ૧૯૩૬ કલ. ૨૬૫ : ૪૦ સી.ડબલ્યુ.એન. ૭૮૯ : ૧૬૨ આઈ.સી. ૮૧૧] માં, એક વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે લઘુત્તમ ચાર્જ વાસ્તવમાં એવો ચાર્જ નહોતો જેનો આધાર વિદ્યુત ઊર્જાના વપરાશ પર હતો. તે વાસ્તવમાં એ સિદ્ધાંત પર આધારિત હતો કે દરેક ગ્રાહકના ઈન્સ્ટોલેશનમાં પ્લાન્ટ અને મેઈન્સમાં અમુક રકમનો મૂડી ખર્ચ લાયસન્સદારનો થતો હતો જેના પર તેને વ્યાજબી વળતર મળવું જોઈતું હતું. જ્યારે ઊર્જાનો વાસ્તવિક વપરાશ થતો હતો ત્યારે તે વપરાશમાં લેવાયેલી ઊર્જાની ચુકવણીના રૂપમાં વળતર મેળવી શકતો હતો. જ્યારે ગ્રાહક દ્વારા આવી કોઈ ઊર્જાનો વપરાશ કરવામાં ન આવતો હતો, અથવા લાંબા ગાળામાં ખૂબ જ ઓછી માત્રામાં વપરાશ થતો હતો, ત્યારે લાયસન્સદારને તેના લાયસન્સ દ્વારા લઘુત્તમ ચાર્જ વસૂલવાની મંજૂરી આપવામાં આવતી હતી, પરંતુ તે લઘુત્તમ ચાર્જ વાસ્તવમાં તે ચોક્કસ ગ્રાહક માટે કરવામાં આવેલા તેના મૂડી ખર્ચ પરનું વ્યાજ હતું.

૧૯. નતેસન, ન્યાયમૂર્તિએ એમ.જી. નતેસા ચેટ્ટિયાર વિ. મદ્રાસ સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ [(૧૯૬૯) ૧ મદ્રાસ એલ.જે. ૬૯ (મદ્રાસ હાઈકોર્ટ)] માં, એ

પ્રશ્નનો જવાબ આપતાં કે શું લઘુત્તમ ગેરંટી માટેની જોગવાઈ માત્ર દંડ તરીકેની શરત હતી કે ગ્રાહક તરફથી ભંગ માટે પૂર્વ-નિર્ધારિત નુકસાની હતી કે બીજું કંઈક, એવો અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે નક્કી કરાયેલ લઘુત્તમ માત્ર ગ્રાહકને તેના છેડે ઊર્જા ઉપલબ્ધ રાખવા માટેનો અવેજ હતો; તે નિર્દિષ્ટ જથ્થામાં ઊર્જાનો વપરાશ ન કરવા માટેનો દંડ નહોતો પરંતુ નિર્ધારિત રકમ સુધી દર્શાવવામાં આવેલી છૂટછાટ હતી, નિર્દિષ્ટ દરે ઊર્જાનો મફતમાં વપરાશ થઈ શકતો હતો, તેનાથી વધુ વપરાશ માટે જ ચૂકવણી કરવી પડતી હતી. લઘુત્તમ વાર્ષિક ચાર્જની જોગવાઈ કરતી કરારની શરતોનો વૈધાનિક આધાર અધિનિયમની કલમ ૨૨ અને સપ્લાય એક્ટની કલમ ૪૮ માં જોવા મળ્યો હતો. કલમ ૨૨ લાયસન્સદાર પર ઊર્જા પૂરી પાડવાની જવાબદારી સાથે વ્યવહાર કરે છે. કલમની શરત કહે છે:

> *"અલગ પુરવઠો ધરાવતા કોઈપણ પરિસર માટે લાયસન્સદાર પાસેથી ઊર્જાના પુરવઠાની માંગણી કરવા અથવા મેળવવાનું ચાલુ રાખવા માટે કોઈ વ્યક્તિ હકદાર રહેશે નહીં સિવાય કે તે લાયસન્સદારને આવી લઘુત્તમ વાર્ષિક રકમ ચૂકવવા માટે સંમત થયો હોય જે તેને મૂડી ખર્ચ પર વાજબી વળતર આપશે, અને તે પરિસર માટે સંભવિત મહત્તમ માંગને પહોંચી વળવા માટે તેના દ્વારા કરવામાં આવતા અન્ય સ્થાયી ખર્ચાઓને આવરી લેશે, મતભેદ અથવા વિવાદના કિસ્સામાં ચૂકવવાપાત્ર રકમ લવાદ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે." સપ્લાય એક્ટની કલમ ૪૮ લાયસન્સદારને તે અધિનિયમ હેઠળ વ્યવસ્થા હાથ ધરવાની સત્તા આપે*

છે.

૨૦. વોટકિન્સ મેયર એન્ડ કંપની વિ. જલંધર ઇલેક્ટ્રિક સપ્લાય કંપની [એ.આઇ.આર. ૧૯૫૫ પંજાબ ૧૩૩, ૧૩૬ : આઇ.એલ.આર. ૧૯૫૪ પંજાબ ૩૧૩] માં, એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે અધિનિયમની સમગ્ર યોજના એ દર્શાવે છે કે લઘુત્તમ ચાર્જ માટે કોઈપણ કરારમાં કરવામાં આવેલી જોગવાઈ વાસ્તવમાં લાયસન્સદારના ખર્ચ પર યોગ્ય વળતર પૂરું પાડવા માટે હતી, અને આ કારણોસર કાયદાએ આ પ્રકારનો કરાર કરવાની મંજૂરી આપી હતી. અધિનિયમના શેડ્યૂલની કલમ ૧૧-એ, જે તે સમયે હતી, તેમાં જોગવાઈ હતી:

"લાયસન્સદાર ગ્રાહક પાસેથી આવી રકમની ઊર્જા માટે લઘુત્તમ ચાર્જ વસૂલ કરી શકે છે અને તેના લાયસન્સ દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવી રીતે નક્કી કરી શકે છે, અને આવો લઘુત્તમ ચાર્જ ચૂકવવાપાત્ર રહેશે ભલે ગ્રાહક દ્વારા તે સમયગાળા દરમિયાન કોઈ ઊર્જાનો ઉપયોગ કરવામાં ન આવ્યો હોય જેના માટે આવો લઘુત્તમ ચાર્જ લેવામાં આવ્યો છે." કોર્ટે તદનુસાર ઠરાવ્યું હતું કે ઊર્જાના પુરવઠા માટેના કરારમાં લઘુત્તમ ચાર્જની ચુકવણી માટેની શરત દાખલ કરવામાં કંઈપણ ગેરકાયદેસર નથી અને ઠરાવ્યું હતું કે તે ગેરવાજબી વસૂલાત હોવાનું સાબિત થયું નથી."

૧૬૩. વધુમાં ફકરા નં. '૨૧', '૨૨' અને '૨૩' માં નીચે મુજબ નોંધવામાં આવ્યું હતું :-

"૨૧. અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટની ખંડપીઠે, હરિ શંકર વિ. યુ.પી. સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ [એ.આઈ.આર. ૧૯૭૪ અલ્હા. ૭૦ : ૧૯૭૪ ઓલ એલ.જે. ૮૩] માં ઠરાવ્યું હતું કે જ્યારે ગ્રાહક લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ ચૂકવશે તે આધારે વીજ પુરવઠો પૂરો પાડવામાં આવી રહ્યો હતો ત્યારે તે ચાર્જ પુરવઠા માટેના નિયમો અને શરતોમાંનો એક હતો અને તેનું નિર્ધારિણ વીજળીના પુરવઠા માટેના નિર્ધારણ દરોમાં સમાવિષ્ટ થશે. તે જ રીતે ભગવાન ઈન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ, લખનૌ વિ. યુ.પી. સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ [એ.આઈ.આર. ૧૯૭૯ અલ્હા. ૨૪૯] માં, ખંડપીઠે ઠરાવ્યું હતું કે બોર્ડ સાથે વીજળીના પુરવઠા માટેનો કરાર તેને દરોમાં સુધારો કરવાની સત્તા આપે છે અને સપ્લાય એક્ટની કલમ ૪૯ હેઠળ નવા ટેરિફ શેડ્યૂલ દ્વારા લાદવામાં આવેલ લઘુત્તમ વપરાશ ગેરંટી ચાર્જ માન્ય હતો. આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટની ખંડપીઠે મોહમ્મદ અબ્દુલ ગફ્ફાર વિ. આંધ્ર પ્રદેશ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ [(૧૯૭૫) ૨ એ.પી.એલ.જે. ૧૧૯] માં પણ ઠરાવ્યું હતું કે કનેક્ટેડ લોડના આધારે માસિક લઘુત્તમ ચાર્જિસનું નિર્ધારિણ અને કલમ ૪૯(૨) ના પરિબળો અનુસાર બિન-ઘરેલું ગ્રાહકો દ્વારા વીજ વપરાશ માટેના સુધારેલા દરો ન તો અલ્ટ્રા વાયર્સ હતા કે ન તો મનસ્વી હતા.

૨૨. પ્રસ્તુત કેસમાં હાઈકોર્ટે રાજેશ્વર સિંહ વિ. સ્ટેટ ઓફ બિહાર [એ.આઈ.આર. ૧૯૮૩ પટના ૧૯૪ : ૧૯૮૩ બી.એલ.જે.આર. ૪૨૯ : ૧૯૮૩

પટના એલ.જે.આર. ૭૪૭] પર આધાર રાખ્યો હતો, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે બોર્ડ દ્વારા વિદ્યુત ઊર્જાનું જોડાણ કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું ત્યારે તે લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ માંગી શકે નહીં. તે નિર્ણય માત્ર તે કેસની હકીકતો પૂરતો મર્યાદિત હોવો જોઈએ.

૨૩. એ સાચું છે કે કરાર સ્ટાન્ડર્ડ ફોર્મ કોન્ટ્રેક્ટમાં છે. આ કરારની પ્રમાણભૂત કલમો વર્ષોથી સ્થિર થઈ છે અને વ્યાપકપણે અપનાવવામાં આવી છે કારણ કે અનુભવ દર્શાવે છે કે તેઓ વિદ્યુત ઊર્જાના પુરવઠાની સુવિધા આપે છે. લોર્ડ ડિપ્લોકે અવલોકન કર્યું છે: "જો વાજબીપણું અથવા સદ્ભાવના તેમના અમલ માટે સુસંગત હોય તો હકીકત એ છે કે જે પક્ષકારોની સોદાબાજીની શક્તિ યોગ્ય રીતે મેળ ખાતી હોય તેમના દ્વારા વ્યાપકપણે તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે તે એક મજબૂત અનુમાન ઊભું કરશે કે તેમની શરતો વાજબી અને ન્યાયી છે." શ્રોડર (એ.) મ્યુઝિક પબ્લિશિંગ કંપની લિમિટેડ વિ. મેકોલે [(૧૯૭૪) ૩ ઓલ ઈ.આર. ૬૧૬, ૬૨૪]. આવા કરારોમાં પ્રમાણભૂત ફોર્મ સપ્લાયરને એવું કહેવા માટે સક્ષમ બનાવે છે: "જો તમને આ માલ અથવા સેવાઓ બિલકુલ જોઈતી હોય, તો આ એકમાત્ર શરતો છે જેના પર તેઓ ઉપલબ્ધ છે. સ્વીકારો અથવા છોડી દો." આ એક પ્રકારનો કરાર છે જેના પર શરતો પક્ષકારોમાંથી એક દ્વારા અગાઉથી નક્કી કરવામાં આવે છે અને કોઈપણ દ્વારા સ્વીકારવા માટે ખુલ્લી હોય છે. કરાર, જેમાં વારંવાર ઘણી શરતો હોય છે, તે સ્વીકૃતિ માટે રજૂ કરવામાં આવે છે અને ચર્ચા માટે ખુલ્લો હોતો નથી. તે સ્થાપિત કાયદો છે કે જે વ્યક્તિ કરારની

શરતો ધરાવતા દસ્તાવેજ પર સહી કરે છે તે સામાન્ય રીતે તેના દ્વારા બંધાયેલી હોય છે ભલે તેણે તેને વાંચી ન હોય, ભલે તે ચોક્કસ કાનૂની અસરોથી અજાણ હોય. કલમ ૪ અન્ય શરતો સાથે કરારમાં શરતોમાંની એક બની હોવાથી તેને ન્યુડમ પેક્ટમ (પ્રતિફળ વિનાનો કરાર) કહી શકાય નહીં અને ન્યુડમ પેક્ટમ એક્સ ક્વો નોન ઓરિતુર એક્શિયો (પ્રતિફળ વિનાના કરારમાંથી કોઈ દાવો ઉદ્‌ભવતો નથી) નું સૂત્ર લાગુ પડતું નથી. વાજબીપણાની કસોટી દ્વારા ધ્યાનમાં લેતાં તેને ગેરવાજબી કહી શકાય નહીં કારણ કે ગ્રાહકને વીજળી પૂરી પાડવામાં બોર્ડ દ્વારા ઓવરહેડ ઈન્સ્ટોલેશન ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે જે વપરાશમાં લેવાયેલી વીજળીના જથ્થા સાથે બદલાતો નથી અને જ્યાં સુધી કરારનો અંત ન આવે ત્યાં સુધી ઊર્જાનો વપરાશ થાય છે કે નહીં તે ધ્યાનમાં લીધા વિના ઈન્સ્ટોલેશન ચાલુ રાખવું પડે છે. દરેક કરાર તેના ઉદ્દેશ્ય અને તેની શરતોના સંદર્ભમાં ધ્યાનમાં લેવાનો હોય છે અને તદનુસાર પક્ષકારોના ઈરાદાને એકત્રિત કરવાના પ્રયાસમાં સમગ્ર સંદર્ભને ધ્યાનમાં લેવો આવશ્યક છે, ભલે તપાસનો તાત્કાલિક ઉદ્દેશ્ય એક અલગ કલમનો અર્થ હોય. લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસની શરત સાથેનો આ કરાર વૈધાનિક ફરજ સાથે અસંગત હોવાના આધારે અલ્ટ્રા વાયર્સ ગણી શકાય નહીં. આ કરારબદ્ધ તત્વ અને વૈધાનિક ફરજ વચ્ચેના તફાવતોનું અવલોકન કરવું પડશે. ગ્રાહક સાથેનો પુરવઠા કરાર બોર્ડ સાથેના તેના સંબંધને મુખ્યત્વે કરારબદ્ધ બનાવે છે, જ્યાં પુરવઠાનો આધાર કરારબદ્ધ કરતાં વધુ વૈધાનિક હોવાનું માનવામાં આવે છે. એવા કિસ્સાઓમાં જ્યાં આવા

કરારો કરવામાં આવે છે ત્યાં શરતો ગ્રાહક અને બોર્ડ વચ્ચે વાટાઘાટ કરવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવે છે, અને ખાસ સોંપવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, કરાર સામાન્ય રીતે તે ગ્રાહકને અસર કરશે જેની સાથે તે કરવામાં આવ્યો છે, જેવું કે નોર્ધન ઓન્ટારિયો પાવર કંપની લિમિટેડ વિ. લા રોશે માઇન્સ લિમિટેડ [(૧૯૩૮) ૩ ઓલ ઇ.આર. ૭૫૫ (પ્રિવી કાઉન્સિલ)] માં ઠરાવવામાં આવ્યું હતું."

૧૬૪. સુપ્રીમ કોર્ટે, આમ, તેમાં એવું ઠરાવ્યું છે કે કરારની સમાપ્તિ સુધી સતત લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસ ચૂકવવાની જવાબદારી તેના ઉદ્દેશ્ય અને તેની સમગ્ર શરતોના સંદર્ભમાં ધ્યાનમાં લેવાની છે અને તદનુસાર, પક્ષકારોના ઈરાદાને એકત્રિત કરવાના પ્રયાસમાં સમગ્ર સંદર્ભને ધ્યાનમાં લેવો આવશ્યક છે. વધુમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે તે સ્થાપિત કાયદો છે કે જે વ્યક્તિ કરારબદ્ધ શરતો ધરાવતા દસ્તાવેજો પર સહી કરે છે, તે સામાન્ય રીતે તેનાથી બંધાયેલી હોય છે, ભલે તેણે તે વાંચ્યા ન હોય અને તેની ચોક્કસ કાનૂની અસરથી અજાણ હોય. લઘુત્તમ ગેરંટીવાળા ચાર્જિસની શરતો સાથેનો કરાર એ એક વૈધાનિક કરાર છે જ્યાં બોર્ડ વૈધાનિક જરૂરિયાતના સંદર્ભમાં વીજળી પૂરી પાડવા માટેના નિયમો અને શરતો નક્કી કરે છે.

૧૬૫. ઉપર નોંધ્યા મુજબ અને બિહાર સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ (ઉપર મુજબ) માં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા અવલોકન કર્યા મુજબ, બોર્ડ લાયસન્સદાર ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળી પૂરી પાડવા માટેના નિયમો અને શરતો બનાવવા માટે હકદાર છે અને આવા હેતુઓ માટે, તે પુરવઠાનું સ્વરૂપ અને જેના

માટે તેની જરૂર છે તેવા હેતુઓ જેવા પરિબળોને ધ્યાનમાં રાખીને સમાન ટેરિફ ઘડવા માટે સક્ષમ છે. અગાઉ નોંધ્યા મુજબ, પ્રશ્નવાળો કરાર ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૯ ના સંદર્ભમાં પ્રતિવાદીને વીજળી પૂરી પાડવાનો વૈધાનિક કરાર છે. ઊર્જાના પુરવઠા માટેના કરારના નિયમો અને શરતો દ્વારા સંચાલિત વૈધાનિક કરાર ઇન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૨૨ અને ૨૩ દ્વારા સંચાલિત થાય છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે :-

"૨૨. ઊર્જા પૂરી પાડવા માટે લાયસન્સદાર પરની જવાબદારી. – જ્યાં લાયસન્સદાર દ્વારા ઊર્જા પૂરી પાડવામાં આવે છે, ત્યાં પુરવઠા વિસ્તારની અંદરની દરેક વ્યક્તિ, લાયસન્સના નિયમો અને શરતો દ્વારા અન્યથા પ્રદાન કરવામાં આવ્યું હોય તે સિવાય, અરજી કરવા પર, તે જ શરતો પર પુરવઠો મેળવવા માટે હકદાર રહેશે જે શરતો પર સમાન વિસ્તારની અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ સમાન સંજોગોમાં અનુરૂપ પુરવઠો મેળવવા માટે હકદાર છે: પરંતુ શરત એ છે કે અલગ પુરવઠો ધરાવતા કોઈપણ પરિસર માટે લાયસન્સદાર પાસેથી ઊર્જાના પુરવઠાની માંગણી કરવા અથવા મેળવવાનું ચાલુ રાખવા માટે કોઈ વ્યક્તિ હકદાર રહેશે નહીં સિવાય કે તે લાયસન્સદારને આવી લઘુત્તમ વાર્ષિક રકમ ચૂકવવા માટે સંમત થયો હોય જે તેને મૂડી ખર્ચ પર વાજબી વળતર આપશે, અને તે પરિસર માટે સંભવિત મહત્તમ માંગને પહોંચી વળવા માટે તેના દ્વારા કરવામાં આવતા અન્ય સ્થાયી ખર્ચાઓને આવરી લેશે, મતભેદ અથવા વિવાદના કિસ્સામાં

ચૂકવવાપાત્ર રકમ લવાદ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે. ***

"૨૩. અયોગ્ય પક્ષપાત વિના ઊર્જા માટે ચાર્જ વસૂલવો. - (૧) લાયસન્સદારે, ઊર્જાના પુરવઠા માટે કોઈપણ કરાર કરતી વખતે, કોઈપણ વ્યક્તિ પ્રત્યે પક્ષપાત દર્શાવવો જોઈએ નહીં.

(૨) લાયસન્સદારની લેખિત સંમતિ સિવાય, કોઈપણ ગ્રાહક તેને ચાર્જિંગની એક પદ્ધતિ હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી ઊર્જાનો ઉપયોગ એવી રીતે કરશે નહીં જેના માટે ઉચ્ચ ચાર્જિંગ પદ્ધતિ અમલમાં હોય.

(૩) વિપરીત કરારના અભાવે, લાયસન્સદાર કોઈપણ ગ્રાહકને તેના દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી ઊર્જા માટે ચાર્જ લઈ શકે છે-

(એ) આ રીતે પૂરી પાડવામાં આવેલી ઊર્જાના વાસ્તવિક જથ્થા દ્વારા, અથવા (બી) પુરવઠામાં સમાવિષ્ટ વિદ્યુત જથ્થા દ્વારા, અથવા (સી) રાજ્ય સરકાર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી શકે તેવી અન્ય પદ્ધતિ દ્વારા.

(૪) પેટા-કલમ (૩) ની કલમ (સી) હેઠળ લાયસન્સદાર દ્વારા લેવામાં આવતા કોઈપણ ચાર્જ નીચેના એક અથવા વધુ પરિબળો પર આધારિત હોઈ શકે છે, અને તેના અનુસાર બદલાઈ શકે છે, એટલે કે-

(એ) ગ્રાહકનો લોડ ફેક્ટર, અથવા (બી) તેના લોડનો પાવર ફેક્ટર, અથવા (સી) કોઈપણ નિર્દિષ્ટ સમયગાળા દરમિયાન ઊર્જાનો તેનો કુલ વપરાશ,

અથવા (ડી) જે કલાકોમાં ઊર્જાના પુરવઠાની જરૂર હોય તે."

૧૬૬. ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૨૨ નું સાદું વાંચન દર્શાવે છે કે આ જોગવાઈ બોર્ડને પુરવઠા વિસ્તારની અંદરની દરેક વ્યક્તિને તે જ શરતો પર ઊર્જા પૂરી પાડવા માટે બાધ્ય કરે છે જે શરતો પર તે તે વિસ્તારના અન્ય સમાન ગ્રાહકોને પૂરી પાડે છે અને તે જ સમયે, તે ગ્રાહકની સંભવિત મહત્તમ માંગને પહોંચી વળવા માટે લાયસન્સદારના મૂડી ખર્ચ પર વાજબી વળતર સમાન લઘુત્તમ ચાર્જિસ લાયસન્સદાર (બોર્ડ) ને ચૂકવવા સંમત થવાની અનુરૂપ જવાબદારી ગ્રાહક પર લાદવામાં આવે છે. કલમ ૨૨ ની શરત, આમ, તે ગ્રાહકની મહત્તમ સંભવિત માંગને પહોંચી વળવા માટે બોર્ડ દ્વારા કરવામાં આવેલા મૂડી ખર્ચ પર વાજબી વળતર સુનિશ્ચિત કરવા માટે લાયસન્સદારને અમુક લઘુત્તમ ચાર્જ ચૂકવવા માટે સંમત થવા માટે ગ્રાહકને બાધ્ય કરે છે. ૧૯૧૦ ના અધિનિયમ સાથે જોડાયેલા શેડ્યૂલની કલમ-૬ વધુમાં નીચે મુજબ વંચાય છે :-

"૬. આસપાસના માલિકો અથવા કબજેદારોને પુરવઠા માટેની માંગણી. – (૧) જ્યાં, કલમ ૪ અને કલમ ૫ ની જોગવાઈઓ હેઠળ વિતરણ મેઈન્સ નાખ્યા પછી અને તે મેઈન્સ અથવા તેમાંથી કોઈપણ દ્વારા ઊર્જાનો પુરવઠો જોડાયેલ હોય, પુરવઠા વિસ્તારની અંદર આવેલા કોઈપણ પરિસરના માલિક અથવા કબજેદાર દ્વારા આવા પરિસર માટે ઊર્જા પૂરી પાડવા માટે લાયસન્સદાર પાસે માંગણી કરવામાં આવે, ત્યારે લાયસન્સદારે માંગણી કર્યાના એક મહિનાની અંદર, અથવા ઈલેક્ટ્રિકલ

ઇન્સ્પેક્ટર પુરવઠો આપવા માટે મંજૂરી આપે તેવા લાંબા સમયગાળાની અંદર, અને વાવાઝોડા, પૂર, તોફાન અથવા તેના નિયંત્રણ બહારની અન્ય ઘટનાઓ દ્વારા તેમ કરવાથી તેને રોકવામાં આવે તે સિવાય, માંગણી અનુસાર ઊર્જા પૂરી પાડવાનું ચાલુ રાખવું પડશે: પરંતુ શરત એ છે કે, પ્રથમ તો, લાયસન્સદાર આવી કોઈપણ માંગણીનું પાલન કરવા માટે બંધાયેલ રહેશે નહીં જ્યાં સુધી અને જે વ્યક્તિ તે કરે છે તે-

(એ) આ સંદર્ભમાં લાયસન્સદાર દ્વારા તેના પર લેખિતમાં નોટિસની બજવણી થયાના ચૌદ દિવસની અંદર, રાજ્ય સરકાર દ્વારા મંજૂર કરાયેલા ફોર્મમાં, યોગ્ય રીતે અમલમાં મુકાયેલ અને પૂરતી સુરક્ષા સાથે, લાયસન્સદારને તેના દ્વારા વસૂલવામાં આવતા વર્તમાન દરે વાર્ષિક મહેસૂલની ખાતરી આપે તેટલી રકમ માટે ઓછામાં ઓછા બે વર્ષ માટે ઊર્જાનો પુરવઠો લેવા માટે પોતાને બાંધતો લેખિત કરાર લાયસન્સદાર સમક્ષ રજૂ કરે નહીં, જે માંગણીનું પાલન કરવા માટે જરૂરી સર્વિસ-લાઈનના ખર્ચના પંદર ટકાથી વધુ ન હોય, અને (બી) જો લાયસન્સદાર દ્વારા તેમ કરવાની જરૂર હોય, તો લાયસન્સદારને આવી કોઈપણ સર્વિસ-લાઈનનો ખર્ચ ચૂકવે જે પરિસરના સંબંધમાં માંગણી કરવામાં આવી છે તેના પર પુરવઠાના હેતુ માટે નાખવામાં આવી હોય અથવા મૂકવામાં આવી હોય, અને લાયસન્સદારની વિતરણ મુખ્ય લાઈનથી સો ફૂટથી આગળ નાખવા અથવા મૂકવા માટે સદર હેતુઓ માટે જરૂરી હોય તેવી

કોઈપણ સર્વિસ-લાઇનનો ખર્ચ ચૂકવે, ભલે તે તે મિલકત પર ન હોય: પરંતુ શરત એ છે કે, બીજું, લાયસન્સદાર આવો પુરવઠો બંધ કરવા માટે હકદાર રહેશે-

(એ) જો જે મિલકતને પુરવઠો આપવામાં આવે છે તેના માલિક અથવા કબજેદારે પહેલેથી જ સુરક્ષા આપી ન હોય, અથવા જો તેના દ્વારા આપવામાં આવેલી કોઈપણ સુરક્ષા અમાન્ય અથવા અપૂરતી બની ગઈ હોય, અને આવો માલિક અથવા કબજેદાર લાયસન્સદાર તરફથી તેમ કરવા માટેની નોટિસ મળ્યા પછી સાત દિવસની અંદર સુરક્ષા રજૂ કરવામાં અથવા મૂળ સુરક્ષાને પૂરતી રકમ સુધી ભરપાઈ કરવામાં નિષ્ફળ જાય, અથવા (બી) જો જે મિલકતને પુરવઠો આપવામાં આવે છે તેના માલિક અથવા કબજેદાર કોઈપણ ઉપકરણ અપનાવે છે, અથવા લાયસન્સદાર દ્વારા અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિને ઊર્જાના કાર્યક્ષમ પુરવઠામાં અયોગ્ય રીતે અથવા અયોગ્ય રીતે દખલ થાય તે રીતે કોઈપણ હેતુ માટે લાયસન્સદાર દ્વારા તેને પૂરી પાડવામાં આવતી ઊર્જાનો ઉપયોગ કરે છે, અથવા તેની સાથે કોઈપણ રીતે વ્યવહાર કરે છે, અથવા (સી) જો આવી મિલકતમાં ઇલેક્ટ્રિક વાયરો, ફિટિંગ્સ, વર્ક્સ અને ઉપકરણો સારી વ્યવસ્થા અને સ્થિતિમાં ન હોય, અને પરિણામે લાયસન્સદાર દ્વારા અથવા અન્ય વ્યક્તિઓ દ્વારા ઊર્જાના ઉપયોગને નુકસાનકારક રીતે અસર કરે તેવી શક્યતા હોય, અથવા (ડી) જો માલિક અથવા કબજેદાર ઉપરોક્ત મુજબ

આવી મિલકતની અંદર કોઈપણ ઈલેક્ટ્રિક વાયરો, ફિટિંગ્સ, વર્ક્સ અથવા ઉપકરણોમાં કોઈપણ ફેરફાર કરે છે, અથવા તેમાં ઉમેરો કરે છે, અને પુરવઠાના સ્ત્રોત સાથે જોડાય તે પહેલાં તેની તપાસ અને પરીક્ષણ કરવાના હેતુથી લાયસન્સદારને તેની જાણ કરતો નથી; પરંતુ લાયસન્સદારે આવા કૃત્ય અથવા ક્ષતિ અથવા બંને, જે પણ હોય, જેના કારણે તેને બંધ કરવાનો અધિકાર મળ્યો હતો તે બંધ થવા પર તમામ વાજબી ઝડપે પુરવઠો ફરીથી જોડવો પડશે: પરંતુ શરત એ છે કે, ત્રીજું, સમયના એકમ દીઠ મહત્તમ દર કે જેના પર માલિક અથવા કબજેદાર ઊર્જા મેળવવા માટે હકદાર રહેશે તે તેના પરિસર પરના મહત્તમ વપરાશ માટે જે જરૂરી છે તેનાથી વધુ રહેશે નહીં, અને જ્યાં માલિક અથવા કબજેદારે લાયસન્સદારને ચોક્કસ મહત્તમ દરે તેને પુરવઠો પૂરો પાડવાની જરૂરિયાત જણાવી હોય, ત્યાં તે લાયસન્સદારને લેખિતમાં એક મહિનાની નોટિસ આપ્યા સિવાય તે મહત્તમ દરમાં ફેરફાર કરવા માટે હકદાર રહેશે નહીં, અને લાયસન્સદાર માલિક અથવા કબજેદાર પાસેથી આવા ફેરફારના કારણે લાયસન્સદારની વિતરણ મુખ્ય લાઇનથી સો ફૂટથી આગળ મિલકતને ઊર્જા પૂરી પાડવામાં આવતી સર્વિસ-લાઇનના સંદર્ભમાં, અથવા તે મિલકત પર લાયસન્સદારના કોઈપણ ફિટિંગ્સ અથવા ઉપકરણોના સંદર્ભમાં તેના દ્વારા કરવામાં આવેલ કોઈપણ ખર્ચ વસૂલ કરી શકે છે; અને પરંતુ શરત એ છે કે, ચોથું, જો ઊર્જાના પુરવઠા

માટે કોઈ માંગણી કરવામાં આવે અને લાયસન્સદાર ઈલેક્ટ્રિકલ ઈન્સ્પેક્ટરના સંતોષ મુજબ સાબિત કરી શકે-

(એ) કે સૌથી નજીકની વિતરણ મુખ્ય લાઇન પહેલેથી જ તેની સંપૂર્ણ કરંટ વહન કરવાની ક્ષમતા સુધી લોડ થયેલી છે, અથવા (બી) કે તેના દ્વારા વધુ પ્રમાણમાં કરંટ પ્રસારિત થવાના કિસ્સામાં, દબાણનું નુકસાન આસપાસના અન્ય ગ્રાહકોને પુરવઠાની કાર્યક્ષમતાને ગંભીરપણે અસર કરશે. તો લાયસન્સદાર વિતરણ મેઈનને સુધારવા અથવા આગળની વિતરણ મેઈન નાખવા અથવા મૂકવાના હેતુ માટે આવા ઈન્સ્પેક્ટર પૂરતો માને તેવા છ મહિનાથી વધુ ન હોય તેવા વાજબી સમયગાળા માટે માંગણી સ્વીકારવાનો ઈનકાર કરી શકે છે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળની માંગણીના અનુસંધાનમાં પુરવઠાના હેતુ માટે નાખવામાં આવેલી કોઈપણ સર્વિસ-લાઇન, ભલે તેનો એક ભાગ માંગણી કરનાર વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યો હોય, લાયસન્સદાર દ્વારા જાળવવામાં આવશે જેને અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિને ઊર્જાના પુરવઠા માટે તેનો ઉપયોગ કરવાનો અધિકાર પણ રહેશે.

(૩) જ્યાં ઉપરોક્ત મુજબ લેવા માટે અથવા ખાતરી આપવા માટેની ઊર્જાના જથ્થા અંગે, અથવા કોઈપણ સર્વિસ-લાઇનના ખર્ચ અંગે અથવા કોઈપણ માલિક અથવા કબજેદાર દ્વારા ઓફર કરવામાં આવેલી સુરક્ષાની

પર્યાપ્તતા અંગે, અથવા મીટર બોર્ડની સ્થિતિ અંગે અથવા ઊર્જાના અયોગ્ય ઉપયોગ અંગે, અથવા કોઈપણ વાયરો, ફિટિંગ્સ વર્ક્સ અથવા ઉપકરણોમાં કોઈપણ કથિત ખામી અંગે, અથવા પેટા-કલમ (૧) ની ત્રીજી શરત હેઠળ થયેલા ખર્ચની રકમ અંગે કોઈ તફાવત અથવા વિવાદ ઉદ્ભવે છે, ત્યારે આ બાબત ઈલેક્ટ્રિકલ ઈન્સ્પેક્ટરને મોકલવામાં આવશે અને તેમના દ્વારા નિર્ણય કરવામાં આવશે.

(૪) આ કલમ હેઠળની દરેક માંગણી તેના નિર્માતા અથવા નિર્માતાઓ દ્વારા સહી કરવામાં આવશે અને લાયસન્સદાર પર તેની બજવણી કરવામાં આવશે.

(૫) આ કલમ હેઠળની દરેક માંગણી ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ હેઠળના નિયમો દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવનાર ફોર્મમાં રહેશે; અને ફોર્મની નકલો લાયસન્સદારની કચેરીમાં રાખવામાં આવશે અને કોઈપણ અરજદારને વિનામૂલ્યે પૂરી પાડવામાં આવશે."

૧૬૭. ઉપર ટાંકેલી વૈધાનિક જોગવાઈઓ, આમ, બોર્ડ દ્વારા નિર્દિષ્ટ લઘુત્તમ ચાર્જિસ ચૂકવવાની ગ્રાહકની જવાબદારી પૂરી પાડે છે અને ગ્રાહકને વીજળી પૂરી પાડવાની બોર્ડની જવાબદારી ઊભી કરવા માટે આવી શરતો ધરાવતો કરાર અમલમાં મૂકવાની જરૂર છે. આ જોગવાઈ ગ્રાહક પાસેથી લઘુત્તમ ચાર્જિસ વસૂલ કરવાની જોગવાઈ પાછળના તર્કને સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે. લઘુત્તમ

ચાર્જિસનો ખ્યાલ એ છે કે બોર્ડ તે ગ્રાહકને વીજળી પૂરી પાડવાની તેની જવાબદારી ઉદ્ભવે તે પહેલાં, યોગ્ય રીતે અમલમાં મુકાયેલા કરારમાં તેના દ્વારા નિર્ધારિત મહત્તમ મર્યાદામાં ગ્રાહક પાસેથી વસૂલ કરવા માટે કાયદા હેઠળ સક્ષમ છે. તે ઉપરાંત, કલમ ૨૩(૧) લાયસન્સદારને ઊર્જાના પુરવઠા માટે કોઈપણ કરાર કરતી વખતે સમાન રીતે વર્તવાનો આદેશ આપે છે. કલમ ૨૩ ની પેટા-કલમ (૨) વધુમાં સ્પષ્ટ કરે છે કે ગ્રાહકને ઊર્જાના પુરવઠાની બાબતમાં સમાનતા રહેશે, કારણ કે બોર્ડની લેખિત સંમતિ સિવાય કોઈ ગ્રાહક તેને ચાર્જિંગની એક પદ્ધતિ હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવતી ઊર્જાનો એવી રીતે ઉપયોગ કરી શકશે નહીં જેના માટે ઉચ્ચ ચાર્જિંગ પદ્ધતિ અમલમાં હોય.

૧૬૮. ૧૯૪૮ ના અધિનિયમની કલમ ૪૯ સાથે ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૨૨, ૨૩ નું સંયુક્ત વાંચન એ સ્પષ્ટ કરે છે કે વીજળીના પુરવઠા માટે, ૧૯૧૦ ના અધિનિયમે ગ્રાહક સાથે લાયસન્સદાર/બોર્ડ દ્વારા કરાર કરવાની કલ્પના કરી હતી; આવા કરારમાં તે હેતુ માટે બોર્ડ નિર્ધારિત કરે તેવા નિયમો અને શરતો સમાવિષ્ટ હોવા જરૂરી છે. બોર્ડ વિવિધ વર્ગોના ગ્રાહકોને વીજળી પૂરી પાડવા માટે સમાન ટેરિફ ઘડશે. કલમ ૪૯ ની ભાષા પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ બોર્ડ માટે એ જરૂરી અથવા યોગ્ય છે કે કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૨) ની કલમ (એ) થી (ડી) માં નિર્ધારિત તમામ અથવા કોઈપણ પરિબળોને ધ્યાનમાં રાખીને વીજળીના પુરવઠા માટે વિવિધ ટેરિફ નક્કી કરી શકાય છે. જ્યારે કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૨) સમાન ટેરિફ નક્કી કરવામાં બોર્ડ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવાના

પરિબળોની ગણતરી કરે છે, ત્યારે તેની પેટા-કલમ (૪) ટેરિફ અને વીજ પુરવઠા માટેની શરતો અને નિયમો નક્કી કરવામાં બોર્ડ દ્વારા સત્તાના દુરુપયોગ સામે રક્ષણ પૂરું પાડે છે, જ્યારે તે જણાવે છે કે બોર્ડ કોઈપણ વ્યક્તિ પ્રત્યે અયોગ્ય પક્ષપાત દર્શાવશે નહીં.

૧૬૯. ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ સાથે વંચાતી ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની ઉપરોક્ત જોગવાઈઓના વાંચન પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે કાયદામાં નિર્ધારિત પરિબળોને ધ્યાનમાં રાખીને સમાન ટેરિફનું નિર્ધારણ એ લાયસન્સદાર ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળી પૂરી પાડવા માટેની પૂર્વ-જરૂરી શરત છે. વાદી દ્વારા પુરાવામાં રજૂ કરાયેલ ટેરિફ પુસ્તિકા ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૬ અને ૪૮ હેઠળની તેની સત્તાઓની રૂએ પસાર કરાયેલા બોર્ડના ઠરાવ હેઠળ તૈયાર કરવામાં આવી છે. આમ, એ સ્પષ્ટ છે કે પ્રશ્નવાળો કરાર એ વિદ્યુત બોર્ડ દ્વારા સમાન દરો/ટેરિફ દ્વારા વીજળીનો પુરવઠો સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેની વૈધાનિક સત્તાઓની રૂએ ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ હેઠળ ઘડવામાં આવેલી ટેરિફ પુસ્તિકા અને પુરવઠાની શરતોની પુસ્તિકા, કાયદાના નિયમો અને શરતો દ્વારા સંચાલિત તત્કાલીન વાદી બોર્ડ અને પ્રતિવાદી ગ્રાહક વચ્ચે કરવામાં આવેલો વૈધાનિક કરાર છે.

૧૭૦. મેસર્સ હૈદરાબાદ વનસ્પતિ લિમિટેડ વિ. એ.પી. સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ અને અન્ય (એ.આઈ.આર. ૧૯૯૮ એસ.સી. ૧૭૧૫) માં આંધ્ર પ્રદેશ

હાઈકોર્ટની પૂર્ણ પીઠે (સુપ્રીમ કોર્ટમાં પુષ્ટિ પામેલ) ઠરાવ્યું છે કે કલમ ૪૯ હેઠળની પોતાની સત્તાઓની રૂએ બોર્ડ દ્વારા ઘડવામાં આવેલી પુરવઠાની શરતો અને નિયમો તથા સમાન ટેરિફનું નિર્ધારણ સ્વરૂપમાં વૈધાનિક છે. જો તેઓ અધિનિયમ અને બંધારણની કોઈપણ જોગવાઈ સાથે વિરોધાભાસમાં હોય તો જ તેમને અમાન્ય ઠેરવી શકાય છે. આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટની પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ પ્રશ્ન એ હતો કે શું ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૯ હેઠળ બોર્ડ દ્વારા સૂચિત કરાયેલ પુરવઠાની શરતો અને નિયમો વૈધાનિક છે કે સંપૂર્ણપણે કરારબદ્ધ છે. આ પ્રશ્નનો જવાબ ફુલ કોર્ટના ચુકાદાના ફકરા નં. '૨૦' થી '૨૫' માં થયેલી ચર્ચામાંથી મળી શકે છે :-

"૨૦. આપણે પહેલેથી જ જોયું છે કે સપ્લાય એક્ટની કલમ ૪૯ બોર્ડને લાયસન્સદાર સિવાયની કોઈપણ વ્યક્તિને વીજળી પૂરી પાડવા માટે યોગ્ય લાગે તેવી શરતો અને નિયમો નક્કી કરવાની સત્તા આપે છે. આ કલમ બોર્ડને આવા પુરવઠા માટે સમાન ટેરિફ ઘડવાની સત્તા પણ આપે છે. કલમ ૭૯(જે) હેઠળ બોર્ડ તે માટે નિયમન બનાવી શક્યું હોત પરંતુ સ્વીકૃત રીતે બોર્ડ દ્વારા અત્યાર સુધી કોઈ નિયમન કરવામાં આવ્યું નથી. પુરવઠાની શરતો અને નિયમો સપ્લાય એક્ટની કલમ ૪૯ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓની રૂએ તારીખ ૧૭-૯-૧૯૭૫ ના બીપીએમએસ નં. ૬૯૦ માં સૂચિત કરવામાં આવ્યા હતા. તેઓ તારીખ ૨૦-૧૦-૧૯૭૫ થી અમલમાં આવ્યા હતા. તેઓ બોર્ડ પાસેથી વીજળીનો

પુરવઠો મેળવતા તમામ ગ્રાહકોને લાગુ કરવામાં આવ્યા હતા. અધિનિયમમાંની આ કલમ બોર્ડને વ્યક્તિગત ગ્રાહક સાથે કરાર કરવાની જરૂર રાખતી નથી. વ્યક્તિગત કરારના અભાવે પણ, બોર્ડ દ્વારા સૂચિત પુરવઠાની શરતો અને નિયમો ગ્રાહકને લાગુ પડશે અને તે તેનાથી બંધાયેલો રહેશે. સંભવતઃ ગ્રાહક દ્વારા એવી કોઈપણ શક્ય રજૂઆતને ટાળવા માટે કે તેને પુરવઠાની શરતો અને નિયમોની કોઈ જાણકારી નહોતી, દરેક ગ્રાહક સાથે લેખિતમાં કરારો કરવામાં આવે છે. તે શરતોને સંપૂર્ણપણે કરારબદ્ધ બનાવશે નહીં. બોર્ડે વૈધાનિક ફરજના પાલનમાં વૈધાનિક સત્તાની રૂએ ઘડવામાં આવેલી અમુક ચોક્કસ શરતો અને નિયમો પર ઊર્જા પૂરી પાડી હતી. નિઃશંકપણે શરતો અને નિયમો સ્વરૂપમાં વૈધાનિક છે અને તેમને સંપૂર્ણપણે કરારબદ્ધ કહી શકાય નહીં.

૨૧. પંજાબ એસઇબી વિ. બસ્સી કોલ્ડ સ્ટૉરેજ [૧૯૯૪ સપ્લી (૨) એસ.સી.સી. ૧૨૪] માં આ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે પુરવઠાની શરતો ગૌણ કાયદા સમાન છે.

૨૨. બિહાર એસઇબી વિ. પરમેશ્વર કુમાર અગ્રવાલા [(૧૯૯૬) ૪ એસ.સી.સી. ૬૮૬] માં અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે તેઓ વૈધાનિક નિયમો અને શરતોનો ભાગ છે. ચુકાદાના ફકરા ૧૬ માં અદાલતે જણાવ્યું હતું: (એસસીસી પાના ૬૯૧)

"૧૬. ચાર કલમોના સંયુક્ત વાંચન દ્વારા ઉત્પન્ન થતી અસર તરફ વળતાં પહેલાં, એ નિર્દેશ કરવો યોગ્ય છે કે નિયમો અને શરતો પવિત્રતા ધરાવે છે, જેમાં ૧૯૧૦ ના અધિનિયમની કલમ ૩૭ હેઠળની સત્તાની રૂએ સેન્ટ્રલ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ દ્વારા ઘડવામાં આવેલા ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી રૂલ્સ, ૧૯૫૬ ના નિયમ ૨૭ એ, તેના પરિશિષ્ટ ૬ સાથે વંચાતાં, મોડેલ કન્ડિશન્સ ઓફ સપ્લાય પૂરી પાડી છે જે રાજ્ય બોર્ડ દ્વારા અપનાવવી જરૂરી છે. યોગ્ય ફેરફારો સાથે, આ વૈધાનિક રીતે નિર્ધારિત મોડેલના આધારે જ બોર્ડ દ્વારા ગ્રાહકોને ઊર્જા પૂરી પાડવામાં આવી હતી. મોડેલ શરતોને ઈન્ડસ્ટ્રિયલ એમ્પ્લોયમેન્ટ (સ્ટેન્ડિંગ ઓર્ડર્સ) એક્ટ, ૧૯૪૭ દ્વારા નિર્ધારિત મોડેલ સ્ટેન્ડિંગ ઓર્ડર્સ સમાન કહી શકાય, જે પ્રમાણિત થાય ત્યારે એમ્પ્લોયર અને કર્મચારીઓ વચ્ચેની સેવાની વૈધાનિક શરતો અને નિયમોનો ભાગ બની જાય છે અને તેઓ પક્ષકારો વચ્ચેના સંબંધોનું સંચાલન કરે છે, જેવું કે વર્કમેન વિ. ફાયરસ્ટોન ટાયર એન્ડ રબર કંપની ઓફ ઈન્ડિયા (પી) લિમિટેડ [(૧૯૭૩) ૧ એસ.સી.સી. ૮13 : ૧૯૭૩ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૩૪૧] એસસીસી પાના ૮૩૨ પર ઠરાવવામાં આવ્યું હતું. અમારું માનવું છે કે જેના પર રાજ્ય બોર્ડ ગ્રાહકોને ઊર્જા પૂરી પાડે છે તે નિયમો અને શરતોની સમાન અસર છે."

૨૩. ગ્રાહકોના વિદ્વાન વકીલે વિદ્યા રામ મિશ્રા વિ. મેનેજિંગ કમિટી, શ્રી જય નારાયણ કોલેજ [(૧૯૭૨) ૧ એસ.સી.સી. ૬૨૩] નો સંદર્ભ આપ્યો

છે. તે કેસમાં લખનૌ યુનિવર્સિટી એક્ટ, ૧૯૨૦ હેઠળ ઘડવામાં આવેલ કાનૂન ૧૫૧ માં જોગવાઈ હતી કે શિક્ષકની સેવાની શરતો અને નિયમો સંબંધિત શિક્ષક અને કોલેજ વચ્ચે કરવામાં આવનાર કરારમાં સમાવિષ્ટ હોવા જોઈએ. તેથી અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે કાનૂન ૧૫૧ માં ઉલ્લેખિત શરતો અને નિયમોને પોતાની જાતે જ (પ્રોપ્રિયો વિગોરે) કાયદાનું કોઈ બળ નહોતું. તે નિર્ણય અહીં કોઈ પ્રસ્તુત નથી.

૨૪. વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ એક્ઝિક્યુટિવ કમિટી ઓફ વૈશ ડિગ્રી કોલેજ વિ. લક્ષ્મી નારાયણ [(૧૯૭૬) ૨ એસ.સી.સી. ૫૮ : ૧૯૭૬ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૧૭૬] માં ચુકાદો કોઈ લાગુ પડતો નથી કારણ કે અદાલતે હકીકતો પર જોયું હતું કે એક્ઝિક્યુટિવ કમિટી વૈધાનિક સંસ્થા નહોતી.

૨૫. અપીલ હેઠળના ચુકાદામાં પૂર્ણ પીઠ દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવેલા એ અભિપ્રાયને સમર્થન આપવા માટે અમે અસમર્થ છીએ કે પુરવઠાની શરતો અને નિયમો સંપૂર્ણપણે કરારબદ્ધ છે. અમારા મતે પુરવઠાની શરતો અને નિયમો સ્વરૂપમાં વૈધાનિક છે."

૧૭૧. આમ કહેતાં, આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટે પંજાબ સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ વિ. બસ્સી કોલ્ડ સ્ટોરેજ, ખરાર [(૧૯૯૪) ૨ એસ.સી.સી. ૧૨૫] માં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપ્યો છે, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે પુરવઠાની

શરતો ગૌણ કાયદા સમાન છે અને બિહાર સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ, પટના (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયનો પણ (ફકરા નં. ૧૬ માં) સંદર્ભ આપ્યો છે જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટે ઠરાવ્યું છે કે વૈધાનિક રીતે નિર્ધારિત મોડેલના આધારે પુરવઠાની શરતો પ્રદાન કરતી તેની વૈધાનિક સત્તાઓની રૂએ બોર્ડ દ્વારા ઘડવામાં આવેલી વીજ પુરવઠાની શરતો અને નિયમો એકવાર નિર્ધારિત થઈ ગયા પછી, તેઓ સપ્લાયર અને ગ્રાહક વચ્ચેની સેવાની વૈધાનિક શરતો અને નિયમોનો ભાગ બની જાય છે.

૧૭૨. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, ફતેહ ચંદ (ઉપર મુજબ) માં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધારિત ઇન્ડિયન કોન્ટ્રેક્ટ એક્ટની કલમ ૭૩ અને ૭૪ ની અસર વિશે પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની રજૂઆતો ગેરસમજભરી હોવાથી નકારી કાઢવાને પાત્ર છે. એટલું કહેવું પૂરતું છે કે પ્રશ્નવાળો કરાર સ્વરૂપમાં વૈધાનિક હોવાથી, તેમાં વીજ પુરવઠાની શરતો અને નિયમો ૧૯૪૮ ના અધિનિયમની કલમ ૪૯ હેઠળ તેની વૈધાનિક સત્તાઓની રૂએ બોર્ડ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવ્યા હોવાથી, તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૫ ના કરારની કલમ ૮(એ) હેઠળ સંમત થયેલા બે વર્ષના બાકીના સમયગાળા માટે વીજળી બંધ રહેવાના સમયગાળા દરમિયાન, એટલે કે કરારની સમાપ્તિ અથવા રદ થવાની તારીખ સુધી, લઘુત્તમ ચાર્જિસ વસૂલવાની જોગવાઈ લક્ષણમાં વૈધાનિક હોવાથી, ખાનગી કરારોના કિસ્સામાં પ્રચલિત કરારના ભંગના પરિણામે નુકસાની અથવા લિક્વિડેટેડ ડેમેજિસ અથવા દંડની કરારબદ્ધ જવાબદારીનો ખ્યાલ આકર્ષિત થશે નહીં. તત્કાલીન જી.ઇ.બી. બોર્ડ દ્વારા જારી કરાયેલ ટેરિફ પુસ્તિકામાં આપવામાં

આવેલ વિવિધ ચાર્જીસ સહિતનો સમાન ટેરિફ, કરારના અમલ સમયે પ્રતિવાદીને યોગ્ય રીતે પૂરો પાડવામાં આવ્યો હતો અને પ્રતિવાદી કરાર હેઠળ પુરવઠો શરૂ થયા પછીના મહિનાની પ્રથમ તારીખથી બે વર્ષના સમયગાળા માટે લઘુત્તમ ચાર્જિસ ચૂકવવા સંમત થયો હોવાથી, તેના તરફથી કરારના ભંગના પરિણામે બોર્ડને થયેલું નુકસાન કે ક્ષતિ સાબિત કરવા માટે વાદી દ્વારા પુરાવો રજૂ કરવાની જરૂરિયાત હતી તેવી દલીલ કરવા માટે પીછેહઠ કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં."

૧૭૩. ઉપરોક્ત સાથે, કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ (જૂનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫) ના મુદ્દા નં. ૪ નો વાદીની તરફેણમાં હકારાત્મક જવાબ આપવામાં આવે છે. વધુમાં, સદર દાવાની ખુદ અરજીમાં ટાંકવામાં આવેલા કોષ્ટકમાં પ્રદાન કર્યા મુજબ, એચટીપી-૧ માટેના ટેરિફ પુસ્તિકા શેડ્યૂલ મુજબ કરારની કલમ ૮(એ) હેઠળ ખાતરી આપવામાં આવેલા લઘુત્તમ ચાર્જિસ પેટેના બાકી લેણાંની ગણતરીના સંબંધમાં કોઈ વિવાદ ઉઠાવી શકાયો નથી. ઉઠાવવામાં આવેલ એકમાત્ર વિવાદ ફર્ટિલાઇઝર કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા લિમિટેડ (એફસીઆઇએલ) અને અન્ય વિ. કોરોમંડલ સેક્સ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ [(૨૦૨૪) ૮ એસ.સી.સી. ૧૭૨] માં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધારિત, પુરાવામાં રજૂ કરાયેલા લઘુત્તમ ચાર્જિસના બિલો સામેના બાકી લેણાં પેટેની લેણી રકમ પરના વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ અને વ્યાજ વિશે છે, જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટે એવા આધારે વ્યાજની ગણતરીમાંથી સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ

(સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ હેઠળ વિતાવેલા સમયગાળાને બાકાત રાખવાની જોગવાઈ કરી છે કે સીકા નો ઉદ્દેશ જાહેર હિતમાં કંપનીને પુનર્જીવિત કરવાનો છે, એટલે કે તે એક લાભકારી કાયદો છે, જો પુનર્જીવિત કંપનીને લેણાં પર અતિશય વ્યાજ ચૂકવવા માટે કહેવામાં આવે, તો તે અધિનિયમના મૂળ હેતુને જ નિષ્ફળ બનાવશે.

૧૭૪. ઉપરોક્ત બાબતની નોંધ લેતાં, અમે માત્ર એટલી જોગવાઈ કરીએ છીએ કે તારીખ ૧૦.૦૬.૧૯૯૮ થી ૨૮.૦૬.૨૦૦૫ સુધીના સમયગાળા માટે જે દરમિયાન પ્રતિવાદી કંપની બીઆઇએફઆર સમક્ષ રહી હતી, લઘુત્તમ ચાર્જિસના બિલો સામે લેણી રકમ પર વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસ વસૂલવાપાત્ર રહેશે નહીં, જેની વસૂલાત માટે ડીજીવીસીએલ દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫ (કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭) દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. જોકે, એવી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી તરફથી થયેલી વીજ ચોરીના કૃત્ય માટે આપવામાં આવેલા તારીખ ૦૫.૧૨.૧૯૯૬ ના પૂરક બિલની રકમ પર વસૂલવાપાત્ર વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જિસના કિસ્સામાં આ રાહત ઉપલબ્ધ રહેશે નહીં, જે જોડાયેલા દાવામાં ચૂકવવાપાત્ર ઠરાવવામાં આવેલ છે.

૧૭૫. ઉપરોક્ત સાથે, કમર્શિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૨૭/૨૦૧૭ (સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૩૬/૨૦૦૫) આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે, દાવાને નામંજૂર કરવામાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૧૯ ના

ચુકાદા અને હુકમને ઉલટાવવામાં આવે છે, જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેમાં ઘડવામાં આવેલા મુદ્દા નં. ૪ નો વાદીની તરફેણમાં હકારાત્મક જવાબ આપવામાં આવે છે.

૧૭૬. ચારેય જોડાયેલી અપીલોનો, તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે. સિવિલ એપ્લિકેશન્સનો નિકાલ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

(સુનિતા અગ્રવાલ, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ)

(ડી.એન. રે, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==